

V U O S I K E R T O M U S

CULTOR 1996

SISÄLTÖ

Tietoja osakkeenomistajille	2
Tulos lyhyesti	3
Cultor-konserni vuonna 1997	4-5
Konsernijohtajan katsaus	6-7
Cultor ja kestävä kehitys	8-12
Osakepääoma ja osakkeet	13-16

TILINPÄÄTÖS

Hallituksen toimintakertomus	17-22
Konsernin tuloslaskelma	23
Konsernin tase	24-25
Konsernin rahoituslaskelma	26
Laadintaperiaatteet	27-28
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	29-33
Konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöt	34-35
Emoyhtiön tuloslaskelma	36
Emoyhtiön rahoituslaskelma	36
Emoyhtiön tase	37
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	38-40
Tilintarkastuskertomus	40
Rahoitusriskien hallinta	41
Tunnuslukujen laskentakaavat	42
10 vuotta numeroin	43
Vuoden tapahtumat	44-45

SEKTORIKATSAUKSET

Cultor Food Science	46-49
Cultor Rehuparanteet	50-53
Cultor Leivonta	54-57
Cultor Ravinto	58-61
Genencor ja Cultorin teknologia	62-63
Tuotteita ja tuotemerkkejä	64-65
Konsernihallinto	66-67
Toimipaikat	68
Yhteystiedot	69-71
Cultor sijoituskohteena	72

TIETOJA

OSAKKEENOMISTAJILLE

Cultor Oy:n varsinainen yhtiökokous klo 14.00, Helsingin Messukeskus	11.4.1997
Tilinpäätöstiedote tilikaudelta 1996	13.3.1997
Vuosikertomus 1996	4.4.1997
Osavuositarkastus 1.1.1997-30.4.1997	28.5.1997
Osavuositarkastus 1.1.1997-31.8.1997	8.10.1997

Julkaisukielet: suomi, ruotsi, englanti

Katsauksia voi tilata osoitteesta:

Cultor Oy

Sijoittajasuhteet ja konserniviestintä

PL 105, 00241 Helsinki

Palvelupuhelin (09) 148 3894

Fax (09) 148 3294

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin, jossa osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

TULOS LYHYESTI

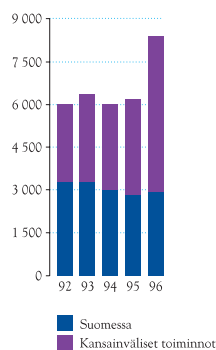
	1996 1.1. - 31.12.	1995 1.1. - 31.12.	1994 1.1. - 31.12.	1993 1.12. - 30.11.
Liikevaihto, Mmk	8 362	6 201	6 016	6 359
Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus, %	65	54	50	48
Liikevoitto, Mmk	545	528	505	531
Voitto rahoituserien jälkeen, Mmk	391	494	467	421
Tilikauden voitto, Mmk	283	335	320	301
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, %	12,5	15,8	15,5	14,8
Oman pääoman tuotto, ROE, %	9,4	13,9	15,7	15,3
Omavaraisuusaste, %	36,5	47,8	47,4	37,3
Nettovelkaantumisaste, %	85,2	20,9	7,6	47,0
Taseen loppusumma, Mmk	7 932	5 795	5 374	5 962
Liiketoiminnan kassavirta, Mmk	412	432	649	610
Bruttoinvestoinnit, Mmk	2 034	715	376	353
Henkilöstö keskimäärin	7 016	5 688	5 304	5 159
Tulos/osake, mk	12,71	14,91	14,84	14,75
Oma pääoma/osake, mk	117,06	108,52	99,45	86,91
Kassavirta/osake, mk	30,75	29,45	28,20	27,72
Osinko/osake, mk	5,00*	5,00	4,50	2,50

* Tilikauden 1996 osinko on hallituksen ehdotus.

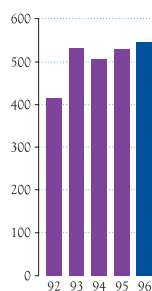
Vuosien 1994-1996 tuloslaskelmat konsolidoitu keskimääräisillä valuuttakursseilla, vuoden 1993 tuloslaskelma tilinpäätöspäivän valuuttakursseilla.

Genencor yhdistelty suhteellisella konsolidointimenettelyllä vuosina 1995 ja 1996, sitä ennen osakkuusyhtiönä (yhden rivin konsolidointi).

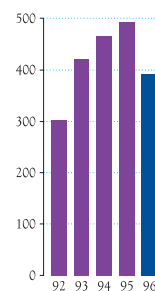
LIIVEVAIHTO, M M K

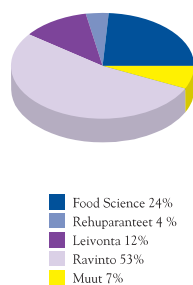
LIIVEVOITTO, M M K

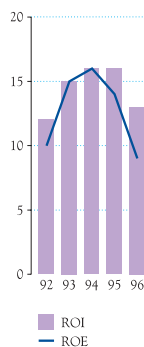
VOITTO RAHOITUSERIEN JÄLKEEN, M M K

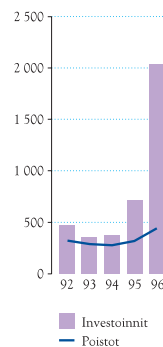
LIIVEVAIHTO SEKTOREITTAIN, %

SIOJITETUN JA OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, ROI JA ROE, %

BRUTTOINVESTOINNIT JA POISTOT, M M K

CULTOR ON

Cultor on maailman ravitsemusalan kärkiyrityksiä. Konsernin päätuotteita ovat ruoka- ja rehu-paranteet, eläin- ja kalanrehut, sokeri, leipomotuotteet ja entsyymit. Cultorin asiakkaita ovat mm. elintarvikevalmistajat, kuten leipomot ja panimot, kuluttajat sekä kalan- ja kotieläinten kasvattajat.

Cultor on globaali. Liikevaihdosta noin 65 % tulee viennistä ja ulkomaantoiminnoista. Toimintaa on kaikilla maailman päämarkkinoilla ja tuotantoa 17 maassa: esimerkiksi ruokaparanne- ja entsyymituotantoa Yhdysvalloissa, kalanrehunvalmistusta Chilessä, sokerin- ja rehunvalmistusta Suomessa ja leipomoita Baltian maissa. Henkilöstön määrä on noin 7 200, joista noin 45 % työskentelee Suomessa ja 55 % ulkomailla.

Cultor on huipputeknologiaa. Innovatiiviset ratkaisumme tarjoavat asiakkaillemme mahdollisuuksia kehittää uusia tuotteita. Tutkimus- ja tuotekehityksen osaaminen ja edistyksellinen tuotantoteknologia yhdistetään konsernissa kustannustehokkaaseen ja ympäristön huomioon ottavaan tuotantoon.

Henkisen pääoman suojaamista hyödynnetään yhä keskeisempänä menestystekijänä. Cultorin rekisteröityjen teollisoikeuksien määrä on useita tuhansia ja ne kattavat patentteja, hyödyllisyyssmalleja, tavaramalleja, tavaramerkkejä ja tuotehyväksyntöjä.

Cultor on hyvä sijoituksena. Konserni on kasvanut kannattavasti läpi 1990-luvun - yhdistämällä vahvaa kassavirtaa tuottavat liiketoiminnot ja uudet, monien mahdollisuuksien kasvuliiketoiminnot. Näin osakkeenomistajiemme, joita vuoden lopussa oli 10 960, sijoituksen arvo on kuusinkertaistunut 1990-luvun alkuvuosista osakkeen kurssinnousun ja omistajaystävällisen osinkopolitiikan ansiosta.

Cultor Food Science -sektori on maailman johtavia korkealaatuisten ruokaparanteiden valmistajia. Asiakkaita on yli 100 maassa. Xyrofin-divisioona valmistaa innovatiivisia tuotteita, kuten ksylitoli, laktitoli, fruktoosi ja Litesse®, vähäkaloristen täyteaineiden tuoteperhe. Flavor-divisioonan aromit ja aromivahventeet ovat käytössä mm. panimo- ja elintarviketeollisuudessa. Protectants-divisioona valmistaa ruoan säilyvyyttä parantavia aineita. Specialty Fats

-liiketoimintayksikkö vastaa vähäkaloristen rasvojen Benefat™ -tuoteperheen markkinoinnista.

Cultor Rehu-paranteet -sektorin muodostavat maailman johtava rehuentsyymien valmistaja ja kehittäjä Finnfeeds International, beta-iniin markkinajohtaja Finnsugar

Bioproducts sekä Chilessä sijaitseva kalajauhon ja kalaöljyn tuottaja Pacific Protein. Finnfeedsin entsyymit edistävät rehun sulavuutta ja ravintoarvoa. Finnsugar Bioproductsin betaiinituotteet parantavat mm. kalojen ja kotieläinten kasvua.

Cultor Leivonta -sektorin Vaasan Leipomot -divisioonan muodostavat 24 lähileipomon ketju ja raakapakastetehdas Suomessa, Leibur Virossa ja Hanzas Maiznica Latviassa. Vaasanmyllydivisioona on maailman kolmanneksi suurin näkkileivän valmistaja. Siihen kuuluvat suomalainen Vaasanmylly sekä Ruotsissa toimiva Siljans Knäcke.

Cultor Ravinto -sektorin Ewos on maailman toiseksi suurin lohenrehun tuottaja ja alansa teknologiajohtaja. Finnsugar valmistaa monia sokeirituotteita sokerijuurikkaasta, tärkkelyksestä ja ruokoraakasokerista. Suomen Rehu on Suomen johtava teollisuusrehujen valmistaja, jolla on lisäksi erikoisrehutoimintaa Pohjoismaissa, Itämeren maissa ja Venäjällä.

Genencor International on Cultorin puoliksi Eastman Chemicals Companyn kanssa omistama yhteisyritys ja maailman toiseksi suurin teollisuusentsyymien valmistaja.

CULTOR-KONSERNI VUONNA 1997

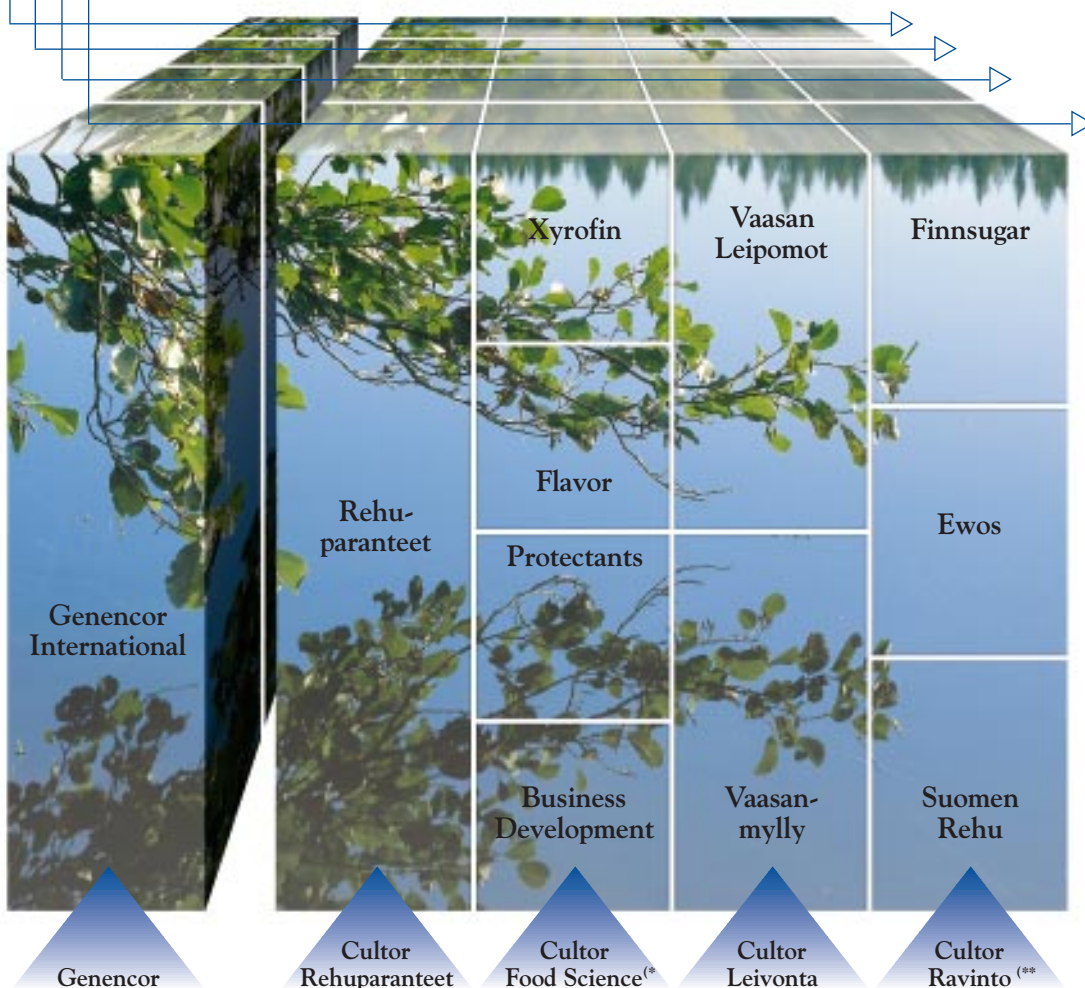
ARVOPROSESSIVASTUU

Osakeomistuksen arvon muodostus, Filip Frankenhaeuser

Asiakaskeskeisyys, Juha Järvinen

Kestävä kehitys, Juha Kurkinen

Pätevyys ja kyvyt, Tom Weymarn

(* Fine Ingredients -divisioona on yhdistetty Protectants-divisioonaan.

(** Svenska Foder -divisioona myytiin marraskussa 1996.

KONSERNIJOHTO

Björn Mattsson (puheenjohtaja)
Tom Weymarn
Richard Cooper
Filip Frankenhaeuser
Juha Järvinen
Juha Kurkinen
Håkan Laurén
Esko Lindstedt
Daniel Pardo

KONSERNIESIKUNTA

Talous ja rahoitus, Filip Frankenhaeuser
Lakiasiat, Juha Kurkinen
Kansainvälinen kauppapolitiikka, Esko Lindstedt
Teknologia, Daniel Pardo
Cultor Teknologiakeskus, Matti Leisola
Sijoittajasuhteet ja konserniviestintä, Raija Kariola
Henkilöstön kehitys, Riitta Vasara
Uudet markkinat, Theo van Assendelft
Kiinteistöt, Olavi Hernelahti

KESTÄVÄN MENESTYKSEN TAVOITE

RAKENNEMUUTOKSEN VUOSI

Cultorin asema on vuonna 1996 vahvistunut ja selkiytynyt.

Konserni toteutti monin tavoin pitkäjänteistä strategiaansa siirtää liiketoiminnan painopistettä tuotteisiin, joilla on korkea jalostusarvo ja jotka antavat lopputuotteille kuluttajien uudenlaisia tarpeita vastaavia ominaisuuksia. Konsernin järjestelmällinen rakenteen ja rahoitusaseman kehittäminen tarjosi hyvät valmiudet kohdata merkittävänkkin yritysoston tuomat haasteet.

Vuoden 1996 aikana toteutettiin useita vaikuttavia rakennemuutoksia. Amerikkalaiselta Pfizerilta ostamamme Food Science -liiketoiminnan yhdistäminen Cultor-konserniin merkitsi mittavaa työkenttää: teknologioiden ja tuotteiden kartoittamista, vahvuuksiin keskittämistä, tehokkuuden ja kustannusrakenteen kehittämistä sekä uusien ihmisten sitouttamista Cultorin toimintatapaan.

Samanaikaisesti toteutettiin vuonna 1996 myös Genencorin ostaman Solvayn entsyymiliiketoiminnan ja Leivonta-sektorissa Elannon leipomotoiminnan sekä Hanzas Maiznican yhdistäminen konserniin. Niinikään liiketoimintojen myynnit toivat rakennemuutoksia, kun luovuimme Svenska Foder -divisioonasta, Ewoksen toiminnasta Ruotsissa ja Tanskassa sekä itakonihappo- ja meijeriruokaparanneliiketoiminnasta USA:ssa.

Jatkamme valittua strategista suuntaamme myös tulevaisuudessa.

Avaintekijänä teknologiaosaaminen

Menestyvän liiketoiminnan ydin on oikeaan rakenteeseen perustuva kustannustehokkuus; kilpailukykyämme tulee siitä lisäarvosta, jonka teknologiaosaamisemme antaa asiakkaillemme. Teknologian merkitys on Cultorin eri sektoreissa huomattava ja useissa tuoteryhmissä keskeisin menestystekijä.

Teknologia on myös Ewoksen tärkeä menestystekijä. Näkemykseni on, että Ewoksen toiminnalle tyypillistä raaka-aineiden saantivaihteluista johtuvaa syklistä on mahdollista lieventää juuri teknologian avulla kehittämällä rehulle vaihtoehtoisia proteiinilähteitä. Tällä voi olla laaja vaikutus, sillä kalankasvatuksen merkitys maailmassa on suuri.

Pyrimme entistä enemmän luonnonmukaisiin ratkaisuihin kehittäessämme tuotteitamme ja prosessejamme. Tarjoamme kuluttajille voimistuvien terveystrendien tarpeita vastaavia tuotteita, kuten esimerkiksi ksylitoli ja muita erikoismakeuttajia, Litesse®-polydeksstroosituotteita ja makuaromeja. Bioteknologia on vahvoja ydinteknologioitamme, ja siinä erityisesti prosessit, joissa käytetään teollisia entsyymejä ja kehitetään entsyymireaktioihin perustuvia synteesejä.

Terveystrendit vahvistuvat

Nykyiseen terveystieteen sisällytetään vähäkaloriset ja alhaisen rasvapitoisuuden tuotteet sekä erilaiset erikoisdietteihin kuuluvat tuotteet. Pidän selvänä, että terveystekijät ja niitä lähellä olevat elintarvikkeet valtaavat markkinoita kiihtyvään tahtiin kuluttajien ostokäyttäytymisen muuttuessa kaikkialla. Vaikutamme tulevaisuudessa näillä markkinoilla entistä enemmän tarjoa-

malla asiakkaittemme hyödynnettäväksi vahvan osaamisemme, joka perustuu ruokaparanteiden ja ainesosayhdistelmien ominaisuuksien tietämykseen tuotekehittelyssä.

Samoin on tilanne rehuparannemarkkinoilla. Cultorin ominta osaamista ovat eläinten ravinnon sulavuutta ja eläinten hyvinvointia sekä terveyttä edistävät rehuparanteet. Niiden merkitys kasvaa terveysvaatimusten laajetessa myös eläintuotantoon. Vastaavasti tämän sektorin kasvuodotukset vahvistuvat.

Kestävä kilpailuetu

Yrityksen menestyminen riippuu aina sen asiakkaiden menestymisestä. Asiakkaan tarpeiden oikein ymmärtäminen varmistaa onnistuneen asiakassuhteen ja antaa myös mahdollisuuden kehittää tuotteita, palvelua ja omaa osaamista. Uuden teknologian käyttö ja soveltaminen edellyttävät avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Vain siten voi toteutua asiakkaiden oikeus tuntea tuotteen raaka-aineiden alkuperä ja tuotehistoria ostopäätöksiä tehtäessä.

Laatu- ja ympäristösertifiointien merkitys on myös suuri. Esimerkiksi Suomen Rehu on onnistuneesti vahvistanut markkina-asemaansa hyödyntäen sille myönnettyjä patenteja sekä laatu- ja ympäristösertifiointeja.

Tulos paranee 1997

Cultor-konsernin tulos vuonna 1996 oli tyydyttävä. Vuosi oli ensimmäinen, jolloin EU-järjestelmät vaikuttivat toimintaamme koko laajuudessaan. Sokeritoiminnan tuloksen heikkeneminen vastasi ennakoitiamme. Kilpailun jatkuva kiristyminen ja kiintiöjärjestelmän rajoitukset pakottavat yhä jatkamaan tehostamistoimenpiteitä. Yritysoistoista haasteellisiksi oli Pfizerilta ostetun ruokaparanneliiketoiminnan yhdistäminen Cultor-konserniin.

Vuonna 1997 tulos paranee edellisvuodesta, ja uskon tuloskehityksen vahvistuvan edelleen. Konsernin divisioonien markkina-asetukset ovat hyvät. Viime vuosien aikana toteutettujen yritysostojen, rationalisointien ja liiketoimintojen kasvun vaikutus näkyy myönteisenä tuloskehityksessä.

Strategisissa ratkaisuisaan Cultor on yrityksen elinkaarella kasvun vaiheessa. Olen käyttä-

nyt termiä jättiharppaus kuvatessani sitä liikevaihdon kasvua, jonka uskomme saavuttavamme 2000-luvun taitteessa. On helposti arvioitavissa, että orgaaninen kasvu ei yksin riitä kasvattamaan liikevaihtoa lähivuosien tavoitteeseen, vaan siihen tarvitaan myös liiketoimintojen ostoja. Strateginen tehtävämme on myös suunnata koko kehitystoimintamme siten, että entistä paremmin hyödynnämme ja vahvistamme synergioitamme.

Osinkoa viisi markkaa

Vuoden 1996 aikana Cultorin osakekurssin trendi oli nouseva ja osakkeemme oli Helsingin Arvopaperipörssin vaihdetuimpien joukossa. Minulle on hyvin mieluista, että Cultorin henkilöstö on henkilöstörahaston välityksellä yrityksemme 20 suurimman omistajan joukossa.

Suomen ulkopuolella American Depositary Receipt (ADR) -ohjelmamme antaa mahdollisuuden ostaa Cultorin osakkeita myös dollarihin-
taisina.

Yrityksen tärkeä tehtävä on lisätä omistajien sijoituksen arvoa. Osakkeen arvon nousun sekä vaihdettavuuden lisäksi osinkotuotto on siinä merkittävä tekijä. Olemme kertoneet pyrkivämme jakamaan omistajille vuosittain osinkotuottona noin kolmanneksen Cultorin osakekohtaisesta tuloksesta. Tänä vuonna hallitus kuitenkin esittää yhtiökokoukselle osingoksi viisi markkaa osakkeelta, mikä on osakekohtaisesta tuloksesta 39 prosenttia.

Samalla kun haluan kiittää sijoittajia Cultoria kohtaan osoittamastaan luottamuksesta esitän kiitokseni Cultorin henkilöstölle ja asiakkaille, joiden yhteistyöhön perustuu tavoitteemme kestävästä menestyksestä, sekä raaka-aine- ja tavarantoimittajillemme, joiden avulla meidän on mahdollista saavuttaa yhdessä asetetut korkeat kehitys- ja laatuavoitteet.

Yrityksen menestyksen tekevät ihmiset, joilla jokaisella on roolinsa. Cultorin tulevaisuus on monien ihmisten yhteistyön tulos.

Björn Mattsson
Konsernihoitaja

CULTOR JA KESTÄVÄ KEHITYS

TAVOITTEET

Kestävä kehitys on yksi Cultorin perusarvoista. Siihen kuuluvat ympäristönsuojelu, laatu, henkisen pääoman suojaaminen ja laillisiin normeihin sekä etiikkaan liittyvät kysymykset.

Cultorin ympäristöpolitiikan keskeinen tavoite on luoda laadun ja ympäristönsuojelun kattava arvojärjestelmä, jossa tuotteiden ja tuotannon ympäristövaikutukset otetaan huomioon raaka-aineiden tuotannosta pakkausten ja tuotteiden vaikutuksiin asti. Cultorin ympäristötavoitteet perustuvat konsernin hallituksen vuonna 1991 hyväksymiin Cultor ja ympäristömme -periaatteisiin ja ne ovat yhdenmukaiset Kansainvälisen kauppakamarin koordinoiman elinkeinoelämän kestävän kehityksen peruskirjan ympäristöjohtamisen pääperiaatteiden kanssa.

Kiinnitämme erityistä huomiota raaka-aineisiin, biotekniikan tuomiin uusiin haasteisiin ja niihin liittyviin eettisiin kysymyksiin. Cultorin tavoite on vahvistaa ekokilpailukykyään ennakoimalla asiakkaiden vaatimuksia ja odotuksia, jotka liittyvät elintarvikkeiden puhtauteen, korkeaan laatuun, terveysvaikutuksiin ja turvallisuuteen.

YMPÄRISTÖJÄRJESTELMÄT

Cultorissa on asetettu tavoitteeksi, että kaikilla merkittävillä liiketoimintayksiköillä on dokumentoitu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä joko osana laatujärjestelmiä tai niitä täydentävänä. Tällaiset järjestelmät ja niiden sertifiointit parantavat sekä omien liiketoimintojemme että asiakkaidemme ekokilpailukykyä.

Suomen Rehu sai ensimmäisenä rehualan yrityksenä maailmassa ISO 14001 -mukaisen ympäristöasioiden hallintajärjestelmään liittyvän sertifiointitavoite marraskuussa 1996. Vaasanmylly- ja Finnsugar-divisioonien ISO 14001 -sertifiointitavoite on vuonna 1997 ja Ewoksen vuonna 1999. Muiden divisioonien aikataulut vahvistetaan myöhemmin.

Ympäristöauditointeja tehtiin vuoden 1996 aikana ympäristöjärjestelmien kehittämiseen liittyen mm. Porkkalan Sokeripuhdistamossa, Suomen Rehun Vaasan tehtaassa sekä Svenska Foderin tehtaassa. Auditointeja tehdään vastedes pääasiassa osana ympäristöjärjestelmien ylläpitoa ja kehittämistä.

Ympäristölaskentatoimi

Konsernitason on kehitetty kaikkien toimipaikkojen yhteiseen käyttöön ympäristöjärjestelmiä tukeva tietokanta, jota ylläpidetään konsernin ympäristötilinpäätöstä ja raportointia varten. Tietokanta sisältää toimipaikkakohtaiset tasetiedot raaka-aineiden ja pakkausmateriaalien käytöstä, energian- ja vedenkulutuksesta, tuotantomääristä, päästöistä sekä jätteistä. Ympäristöinvestoinnit ja käyttökustannukset on myös tilastoitu. Luparekisteri ja Suomen toimintoja varten kerätty ympäristölainsäädäntörekisteri tukevat puolestaan tuotantoyksiköiden ympäristöjärjestelmien kehittämistä.

Vuoden 1996 lopussa aloitettiin konsernialajuinen ympäristökustannuskartoitus. Tarkoituksena on vuosittain selvittää mahdollisimman kattavasti todelliset ympäristökustannukset piilo-

kustannuksineen, ympäristöinvestoinnit ja mahdolliset toiminnan lopettamiseen liittyvät kustannusvaraukset. Vuonna 1996 ympäristönsuojelun toiminnalliset kustannukset olivat 46 Mmk, josta erilaisten haitta- ja energiaverojen osuus oli 20 Mmk. Verot aiheutuivat Suomen toimintoihin liittyvistä polttoaineiden ja ostettuun energiaan sisällytetyistä energiaveroista.

Vuonna 1996 ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat 12 Mmk. Vähäinen määrä johtui pääosin siitä, että investoinnit on toteutettu jo aikaisempina vuosina. Mukaan ei ole laskettu ympäristönsuojelukustannusten osuutta T&K-kustannuksista.

SEKTORIKEHITYS

Cultor Food Science

Food Science Group -yrityksoston due diligence -vaiheessa selvitettiin laajasti hankittavien toimipaikkojen ja liiketoiminnan ympäristö-, terveys- ja turvallisuusasioiden tila. Siihen liittyen toteutetaan mm. 26 Mmk:n investointi Ranskan Grassen toimipaikan tuotantolaitosten nykyaikaistamiseksi vastaamaan Cultorin edellyttämää tasoa. Investoinnit toteutetaan lähinnä vuosina 1997 ja 1998.

Xyrofinin Thomsonin tehtaan jätevedenkäsittelyn COD-kuormitus kasvoi tehtaan tuotannon laajennuksen seurauksena ja tehtaan lupaehtoja oli vaikea saavuttaa. Vuoden 1996 aikana tehdyillä parannusinvestoinneilla kuormitusta kyettiin vähentämään. Lisäksi jätevedenkäsittelykapasiteetin kaksinkertaistamiseksi tehdään

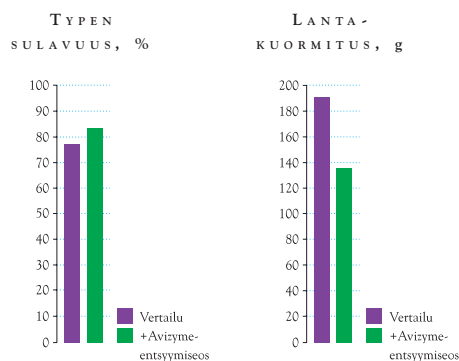
10 Mmk:n investointi, joka valmistuu tammi-kuussa 1998.

Xyrofinin Kotkan tehtaan jäteveden muutokset aiheuttivat yllättäviä käsittelyongelmia keväällä 1996. Asia ratkaistiin yhteistyössä ympäristöviranomaisten ja kaupungin kanssa. Xyrofin investoi yhdessä kaupungin kanssa noin miljoona markkaa tehtaan jätevesien esikäsittelyyn, tehokkaampaan valvontaan sekä kaupungin puhdistamon uudelleenjärjestelyihin.

Itävallan Lenzingissä aloittaa toimintansa vuoden 1997 aikana Xyrofinin uusi ksytilolituotannon raaka-ainetta ksyloosia valmistava tehdas. Tuotantoprosessista ei synny lainkaan suoria päästöjä vesistöön suljettujen kiertojärjestelmien ansiosta.

Cultor Rehuparanteet

Karjatalouden ympäristöpäästöjä voidaan vähentää ratkaisevasti entsyymipohjaisilla rehuseoksilla, jotka lisäävät rehujen sulavuutta ja samalla vähentävät lantamäärää jopa 17 %:lla ja kokonaistypen kuormitusta noin 30 %:lla. Finnfeeds International on rehuparanteiden markkinajohdaja, joka toi markkinoille vuoden 1996 aikana kaksi uutta ympäristöystävällistä rehuparannetta: Avizyme® 1500 ja Porzyme® 9300. Tuotteiden käyttö tehostaa rehuraaka-aineiden sulavuutta sekä maissi- että soijapohjaisissa broilerinrehuissa että viljapohjaisissa sianrehuissa.

Typen sulavuus ja lantakuormitus broilereiden kasvatuksessa. Broilerin kasvunaikainen typpikuormitus vähenee 29 % käytettäessä Finnfeedsin Avizyme-entsyymiseoksia.

Sokerijuurikkaasta peräisin olevalle luonnon betaiinille on rehuparannekäytön lisäksi kehitetty uusia käyttösovelluksia kasvintuotannon stressitekijöiden vähentämiseksi. Asiaan liittyviin keksintöihin on haettu patenttisuojaa useissa eri maissa. Kasvien lehdille ruiskutetulla betaiiniliuoksella on suotuisa vaikutus, kun kasvua rajoittavat korkea lämpötila, veden niukkuus tai maaperän suolaisuus. Greenstim®-betaiinituotteen on todettu lisäävän esimerkiksi avomaalla viljeltävän tomaatin satoa jopa 10-15 %.

Kalaöljyä ja -jauhoa valmistava Pacific Protein on ottanut käyttöön kalastuspolitiikan, jonka keskeisenä periaatteena on ekologisen tasapainon säilyttäminen raaka-ainehankinnassa. Yhtiön tuotantolaitos Chilessä on investoinut lämmön talteenottojärjestelmään. Muutosten ansiosta kuivausprosessin hukkalämpö voidaan nykyisin lähes kokonaan hyödyntää. Vuoden 1997 aikana toteutuvan lastinpurkaukseen kuuluvan vedenkierrätysjärjestelmän ansiosta mereen johdettavan jäteveden määrää voidaan vähentää 80 %:lla.

Cultor Leivonta

Vaasanmylly on laajentanut edelleen rukiin sopimusviljelytoimintaa, joka aloitettiin vuonna 1995. Sopimus edellyttää ympäristöystävällisten viljan viljelymenetelmien käyttöä. Viljelyssä otetaan käyttöön uudet sadon ennustemallit ja viljelyteknologia, joilla optimoidaan sadon määrä samalla kun minimoidaan lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö oikea-aikaisella toiminnalla. Sopimustuotetusta rukiista valmistettua näkkileipää on markkinoitu Saksassa loppuvuodesta 1996 lähtien.

Rukiin terveysvaikutuksista saatiin lisää uutta tietoa kansainvälisestä tutkimuksesta, jossa ruiskuidun käytön todettiin alentavan merkittävästi sydäntautikuoletta.

Myös tuoreiden leipomotuotteiden raaka-aineiden tuotantotapaan kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Vaasan Leipomot on valmistautunut lisääntyvään luomutuotteiden kysyntään suunnittelemalla uuden luomutuotteiston vuonna 1996 avattuun Liperin Jokipakarin leipomoon.

Vaasan Leipomoissa on jatkettu energian ja hyödykkeiden kulutuksen vähentämiseen

tähtävää EKU-2000 -ohjelmaa. Selvityksiä on tehty seitsemässä leipomossa. Sekä Viron että Latvian leipomoyksiköissä on tutkittu energian ja hyödykkeiden kulutusta sekä kiinteistöjen kuntoa. Tallinnassa selvitykset ovat jo johtaneet toimenpiteisiin energiatalouden parantamiseksi. Selvitysten tuloksena on myös laadittu kaikkia leipomoita koskeva yhdenmukainen indeksoitu seurantajärjestelmä.

Lahdessa, Leipomo Nelossa kesällä 1996 ilmennyt korroosiovauriosta johtunut öljyvuoto maaperään ei aiheuttanut laajoja vahinkoja. Maaperä puhdistettiin välittömästi yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa.

Cultor Ravinto

Suomen Rehun ISO 14001 -ympäristöasioiden hallintajärjestelmä muodostaa yhdessä sertfioitun ISO 9001 -laatuajärjestelmän kanssa joka-päiväistä toimintaa ohjaavan ja kehittävän kattavan kokonaisuuden. Ympäristöjärjestelmä kattaa kaikki Suomen Rehun viisi toimipaikkaa Suomessa ja keskushallinnon. Järjestelmän rakentamisen ja toteuttamisen aktiivivaiheesta sertfikaatin myöntämiseen kului kaksi vuotta. Toteuttamiseen osallistui koko Suomen Rehun henkilöstö.

Suomen Rehu on hakenut patenteja useille maatilatalouden ympäristökuormitusta vähentäville rehuille ja ruokintamenetelmille, joilla on samalla tärkeä merkitys eläinten ja ihmisten hyvinvoinnille.

Broileri- ja sianlihatuotannon fosforipäästöt vähenivät Suomen Rehun uusien rehuohjelmien

ansioista yhteensä noin 260 tonnia vuonna 1996 vuoden 1995 tasosta. Samalla uusiutumattoman luonnonvaran, fosfaatin käyttömäärä on kyetty puolittamaan.

Uuden sydänystävällisen kananmunan tuottamiseksi on kehitetty Punahelmta Omega™ -täysrehu. Tällä rehulla tuotettava kananmuna sisältää ihmiselle välttämättömiä terveellisiä rasvahappoja huomattavasti enemmän kuin tavallisen kananmunan.

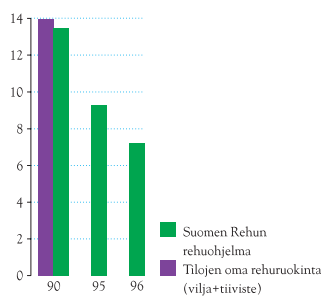
Rehuantibiootteja ei ole käytetty lainkaan Suomen Rehun nauta- ja siipikarjanrehuissa vuoden 1995 jälkeen. Myös sikojen ruokintaan on kehitetty antibiootittomat rehuvaltoehdot.

Sokerijuurikkaan viljelyn ympäristövaikutukset ovat edelleen vähentyneet Sokerijuurikkaan tutkimuskeskuksen tutkimuksen ja neuvontatyön ansiosta. Tutkimuskeskuksen tekemän selvityksen mukaan 90 % juurikkaista viljellään nyt EU:n ympäristötuen mukaisin ehdoin. Lisäystä edelliseen vuoteen oli noin 10 %. Torjunta-aineiden käyttö on edelleen vähentynyt, lähes 8 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Salon juurikassokeritehtaan ympäristöhaittoja on vähennetty investoimalla multa-altaiden laajennukseen, mikä varmistaa jätevedenpuhdistamon tehokkaan toiminnan. Lisäksi Säskylän tehtaan voimalaitoksella on ollut käytössä tehokas sähkösuodatin syksyn 1995 käyntikaudesta lähtien.

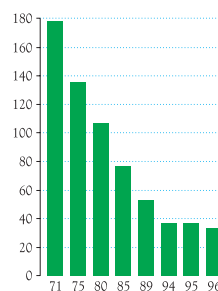
Vuoden 1995 lopussa valmistui selvitys sokerijuurikkaasta valmistettujen tuotteiden ekotaseesta. Tutkimustuloksia hyödynnetään ympäristönsuojeluohjelmien ja tavoitteiden

FOSFORIKUORMITUS
FOSFORIA, g/KASVUKILO

Suomen Rehun rehuohjelma alentaa sikatilojen fosforipäästöt lähes puoleen verrattuna tilojen omaan rehuuokintaan.

TYPPIKUORMITUS,
TYPPEÄ, KG

Kalankasvatuksen laskennallinen typpi-kuormitus Norjassa tuotettaessa 1 000 kg kalaa (lohi) Ewoksen kalanrehuilla.

asettamisessa osana ympäristöasioiden hallintajärjestelmää.

Ewoksen kestäväan kehitykseen liittyviä tavoitteita ovat vesistöjen puhtauden säilyttäminen ja monimuotoisuuden turvaaminen. Vuoden 1996 aikana Ewos toi markkinoille uuden tehokkaan Vextra®Delta -kalanrehun, joka sisältää erittäin paljon kalan nopeaan kasvuun tarvitsemaa energiaa. Rehun rasvapitoisuudeksi taataan 36 %. Yhden kalakilon kasvuun tarvitaan nyt vain alle kilo rehua. Uusien rehujen ansiosta raaka-aineita tarvitaan vähemmän, mikä laskee myös kuljetusten, pakkausten ja kalankasvatuksen ympäristökuormitusta.

Kalakantojen terveyden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi Ewos on kehittänyt kalankasvattamoille uuden Lepsidon®-tuotteen, jonka ansiosta kalojen loistartuntoja voidaan hoitaa kaloja kasvuympäristöstä eristämättä ja ruokintaa keskeyttämättä - mikä ei ole aiemmin ollut mahdollista.

Ewoksen oston yhteydessä 1980-luvun lopussa siirtyi Cultorille Jönåkerin tuholais- torjunta-aineita sekoittava ja pakkaava laitos Nyköpingissä Ruotsissa. Yhtiön liiketoiminta on myyty vuonna 1995. Jönåkerin kiinteistö on nyt saatu puhdistetuksi ja saneeratuksi ympäristöviranomaisten hyväksymällä tavalla. Cultor jatkaa maaperän suotovesien ja sadevesien tarkkailua alueella valvontaohjelman mukaisesti seuraavan kolmen vuoden ajan.

Genencor International

Royal Gist-Brocadesin ja Solvayn yrityskauppojen due diligence -työn yhteydessä tehtiin laajat ympäristöriskiselvitykset. Niiden seurauksena mm. Gist-Brocadesilta hankitun belgialaisen Bruggen tehtaan entsyymivalmistusprosessin asetonipohjainen jälkikäsittely korvattiin vaarattomalla vesikäsitteilyllä vuonna 1996. Räjähdyks- ja palovaaran poistumisen lisäksi on samalla kyetty vähentämään energian- ja vedenkulutusta sekä melu- ja hajuhaittoja.

Genencorin Hangon tehtaalla on rakennettu dokumentoitu ympäristöjärjestelmä ISO 14001 -mukaisesti. Tavoite on laajentaa järjestelmää EMAS-asetusta vastaavaksi vuoden 1997 aikana.

EETTISET ASIAT OSANA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ

Sidosryhmien kiinnostus eettisiin kysymyksiin on selvästi kasvanut alueilla, jotka liittyvät ympäristöön, erityisesti raaka-aineisiin, elintarvikkeiden laatuun, eläinten hyvinvointiin ja uuden biotekniikan mukanaan tuomiin haasteisiin.

Etiikasta on tullut tärkeä päätöksentekoa ohjaava tekijä myös sijoittajille. Eettiset rahastot ja osa eläkerahastoista sijoittaa yhä enemmän yrityksiin, joiden toiminnassa huomioidaan eettiset näkökohdat. Vuonna 1996 nämä tahot tiedustelivat Cultorilta mm. eläinkokeista, ympäristöasioiden hoidosta ja henkilöstösuhteista. Cultorissa kyselyihin suhtaudutaan vakavasti ja niihin pyritään vastaamaan mahdollisimman seikkaperäisesti.

Kokonaisvaltaisella lähestymisellä Cultor pyrkii ennakoimaan sidosryhmien vaatimuksia ja odotuksia kestäväan kehityksen arvoprosessinsa mukaisesti. Pyrkimys on huomioida eettiset kysymykset jo tuotteiden suunnittelu- ja kehitysvaiheessa sekä investointipäätösten yhteydessä.

Eettinen keskustelu geeniteknologian käytöstä elintarviketeollisuuden sovelluksissa on vasta alkamassa. Cultor on käyttänyt geeniteknologiaa teollisten entsyymien valmistusprosessissa ja suhtautuu myönteisesti vastuullisesti tapahtuvaan uuden biotekniikan hyödyntämiseen. Kuluttajien ja asiakkaittemme näkemykset ja mielipiteet geeniteknologiaan liittyvistä kysymyksistä ovat Cultorissa tärkeällä sijalla. Pidämme tärkeänä, että kuluttajia informoidaan geeniteknologian käytöstä elintarvikkeissa valintamahdollisuuksien turvaamiseksi.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Kurssikehitys ja osakevaihto

Cultorin I-sarjan osakkeen ylin ja alin kurssi tilikauden aikana oli 270 ja 178 mk. II-sarjan osakkeen ylin ja alin kurssi tilikauden aikana oli 256 ja 178 mk. Tilikauden lopussa kurssit olivat vastaavasti 250 (Sarja I) ja 237 mk (Sarja II). I-sarjan osakkeita vaihtui vuoden aikana 3,934 miljoonaa ja II-sarjan osakkeita 5,669 miljoonaa. Vaihdettu määrä vastasi noin 42 % koko osakemäärästä. Osakkeiden yhteenlaskettu vaihto oli 2 039 Mmk.

Osakepääoma

Cultor Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön vähimmäisosakepääoma on 252 000 000 markkaa ja enimmäisosakepääoma 1 008 000 000 markkaa. Yhtiön maksettu ja rekisteröity osakepääoma 31.12.1996 oli 276 570 000 markkaa.

Osakesarjat

Cultor Oy:n osakkeen nimellisarvo on 12 markkaa. Osakepääoma jakautui 31.12.1996 kahteen osakesarjaan:

Sarja I	15 180 000 osaketta
Sarja II	7 867 500 osaketta
Yhteensä	23 047 500 osaketta

Yhtiökokouksessa I-sarjan osakkeilla on 10 ääntä ja II-sarjan osakkeilla 1 ääni. Kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruiseen osinkoon.

Hallituksen valtuutus

Yhtiökokous valtuutti 11.4.1996 hallituksen korottamaan osakepääomaa sekä/tai ottamaan vaihtovelkakirja- ja/tai optiolainoja. Uusmerkinnällä tai uusmerkinnöillä annettavien, vaihtovelkakirjoja vastaan vaihdettavien ja/tai optiolainojen perusteella merkittävien nimellisarvoltaan 12 mk olevien II-sarjaan kuuluvien osakkeiden määrä saa olla yhteensä 4 000 000 osaketta eli yhteensä nimellisarvoltaan enintään 48 000 000 markkaa. Valtuutus on voimassa vuoden ajan yhtiökokouksesta lukien. Perusteluna osakkeenomistajan etuoikeudesta poikkeamiseen on mahdollisuus käyttää yhtiön osakkeita välittömästi tai välillisesti yrityshankintojen rahoittamiseksi, yhteistoimintajärjestelyjen mahdollista-

miseksi tai muun yhtiön kannalta painavan taloudellisen syyn sitä vaatiessa. Valtuutusta ei ole käytetty.

Omistukset

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan omistamien osakkeiden lukumäärä oli tilikauden lopussa 2 143 ja äänimäärä 10 675 ääntä. Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja muiden konsernijohtoon kuuluvien henkilöiden omistamien osakkeiden lukumäärä oli 3 430 ja äänimäärä 32 680 ääntä. Lisäksi konsernijohtoon kuuluvat henkilöt omistavat yhtiön vuonna 1992 ottamaa optiolainaa yhteensä 177 000 markan pääoma-arvosta. Hallituksen antamaa kirjallista lupaa velkakirjojen siirtämiseksi ei ole käytetty. Tarkka selvitys johdon optiolainoista on konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 33.

Cultor-konsernin henkilöstörahalasto on kasvatannut omistustaan. Tilikauden 1996 lopussa se omisti 85 700 osaketta, joiden äänimäärä on 857 000 ääntä.

Osakkeenomistajien kokonaismäärä arvo-osuusjärjestelmässä tilikauden päättyessä oli 10 960. Ulkomaalaisten osakkeenomistajien omistusosuus Cultor Oy:n osakkeista oli 51,8 % osakkeiden kokonaismäärästä ja 44,4 % osakkeiden äänivallasta. Hallintarekisteröityjen osakkeiden osuus Cultor Oy:n osakepääomasta 31.12.1996 oli 36,2 % ja äänimäärästä 21,9 %.

Pörssinoteeraus ja arvo-osuusjärjestelmä

Cultor Oy:n osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä. Noteerattujen osakkeiden kansainvälisen numerointijärjestelmän mukaiset ISIN-koodit ovat: FI0009002844 (Sarja I) ja FI0009002869 (Sarja II).

Cultor Oy:n osakkeet on 22.10.1993 liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Tilikauden päättyessä oli arvo-osuusjärjestelmään merkitty 99,9 % osakkeista.

Osaketietoja

I-sarjan tunnus Helsingin Arvopaperipörssin kaupankäynnissä on CUL1S ja II-sarjan vastaavasti CUL2V. Molempien osakesarjojen pörssierä on 100 osaketta. I-sarjan osakkeen verotusarvo on 175 mk/osake ja II-sarjan vastaavasti 160 mk/osake.

Osakepääoma	1996	1995	1994	1993	1992
Osakepääoma yhteensä, Mmk	276,57	276,57	276,57	276,57	276,57
Sarja I sidotut	-	-	-	-	153,63
vapaat	182,16	182,16	182,16	182,16	28,53
Sarja II sidotut	-	-	-	-	38,03
vapaat	94,41	94,41	94,41	94,41	56,38

Osakeannit

Kaudella (1992-1996) ei ollut osakeanteja.

Osakkeiden määrä

Osakkeiden määrä yhteensä, milj. osaketta	23,05	23,05	23,05	23,05	23,05
Sarja I sidotut	-	-	-	-	12,80
vapaat	15,18	15,18	15,18	15,18	2,38
Sarja II sidotut	-	-	-	-	3,17
vapaat	7,87	7,87	7,87	7,87	4,70
Osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin, milj. osaketta	23,05	23,05	23,05	23,05	23,05

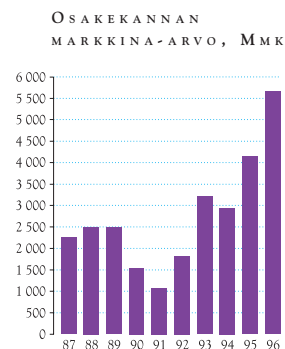
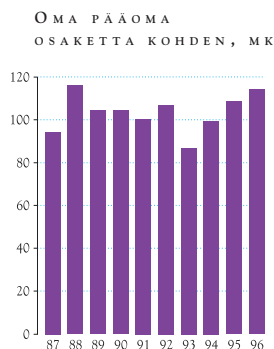
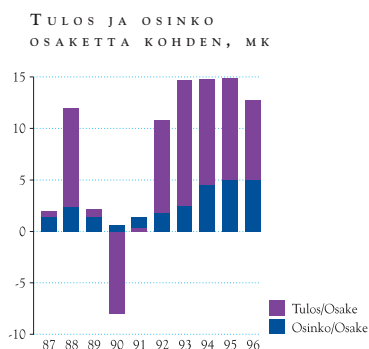
Tulos ja osinko

Tulos/osake, mk	12,71	14,91	14,84	14,75	10,81
Tulos/osake, optiolainojen vaikutus huomioitu, mk	12,40	14,71	-	-	-
Oma pääoma/osake, mk	117,06	108,52	99,45	86,91	107,08
Osinko/osake, mk	5,00(*)	5,00	4,50	2,50	1,80
Osingon jako, Mmk	115,24(*)	115,24	103,71	57,62	41,49
Osinko/tulos-%	39,35	33,53	30,32	16,95	16,86
Osinkotuotto-%					
Sarja I	2,00	2,78	3,52	1,79	2,20
Sarja II sidotut	-	-	-	-	2,52
vapaat	2,08	2,78	3,52	1,80	2,40
Hinta/voitto -suhde (P/E)					
Sarja I	19,68	12,07	8,62	9,49	7,59
Sarja II sidotut	-	-	-	-	6,61
vapaat	18,93	12,07	8,62	9,42	6,94

Osakkuusyrityiden tulokset sisältyvät osakekohtaiseen tulokseen. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 43.

Osakeantikorjattuja lukuja ei esitetä erikseen, koska katsauskaudella ei ole ollut anteja.

(* Hallituksen esitys.

Osakkeen arvo	1996	1995	1994	1993	1992
Pörssikurssi tilikauden lopussa, mk					
Sarja I	250,00	180,00	128,00	140,00	82,00
Sarja II sidotut	-	-	-	-	71,50
vapaat	237,00	180,00	128,00	139,00	75,00
Keskikurssi, mk					
Sarja I	214,27	151,27	143,95	120,95	58,27
Sarja II sidotut	-	-	-	73,20	48,36
vapaat	210,92	155,36	142,51	111,82	51,43
Oikaistu kurssi, mk					
Sarja I	250,00	180,00	128,00	140,00	82,00
Sarja II sidotut	-	-	-	-	71,50
vapaat	237,00	180,00	128,00	139,00	75,00
Osakekannan markkina-arvo, Mmk	5 659,60	4 148,55	2 950,08	3 218,78	1 823,73

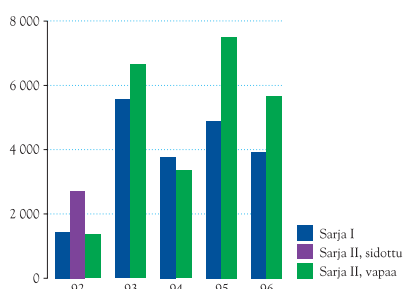
Osakevaihto	1996	1995	1994	1993	1992
Pörssivaihto, Mmk	2 039	1 905	1 021	1 431	285
Vaihdettu määrä, 1 000 osaketta					
Sarja I	3 934	4 892	3 769	5 558	1 449
Sarja II sidotut	-	-	-	-	2 702
vapaat	5 669	7 499	3 356	6 644	1 357
Keskimääräinen vaihto per pörssipäivä					
Sarja I kpl	15 735	19 647	15 017	22 144	5 818
mk	3 371 640	2 971 999	2 161 693	2 678 352	338 998
Sarja II sidotut kpl	-	-	-	10 948	10 853
mk	-	-	-	63 854	524 809
Sarja II vapaat kpl	22 677	30 117	13 369	26 471	5 452
mk	4 782 992	4 678 928	1 905 180	2 959 860	280 377

Osakkeenomistajat	1996	1995	1994	1993	1992
Lukumäärä	10 960	11 566	12 819	12 736	16 797

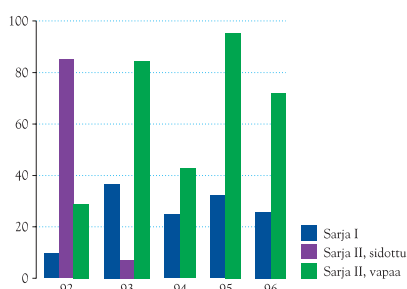
Osakkeenomistajat (31.12.1996)

Osakkeet	Lukumäärä	% osakkaista	% osakkeista	% äänistä
1 - 30	2 548	23,3	0,2	0,2
31 - 100	3 840	35,0	1,1	1,2
101 - 500	3 237	29,5	3,3	3,9
501 - 1 000	704	6,4	2,2	2,4
1 001 - 5 000	513	4,7	4,6	5,3
5 001 - 10 000	47	0,4	1,4	1,5
yli 10 000	71	0,7	87,1	85,5
Yhteensä	10 960	100,0	99,9	99,9
Yhteistilillä			0,1	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä			100,0	100,0

OSAKKEIDEN VAIHTOMÄÄRÄ,
1 000 OSAKETTA

OSAKESARJOJEN
SUHTEELLINEN VAIHTO, %

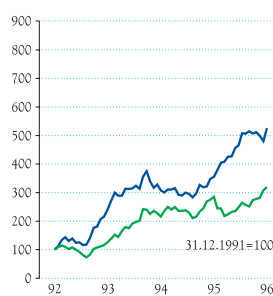
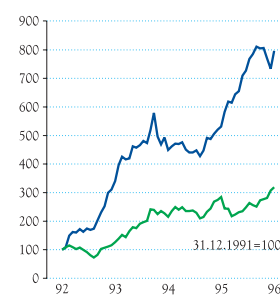
20 SUURINTA

OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.1996

Osakas	Osakkeiden lukumäärä		Yht.	% koko lukum.	Osakkeiden äänimäärä	% koko äänim.
	Sarja I	Sarja II				
Groupe Sucrier S.A.	2 160 000		2 160 000	9,37	21 600 000	13,53
Société Financière des Sucres S.A.	1 100 000		1 100 000	4,77	11 000 000	6,89
Sopagri S.A.	220 000		220 000	0,95	2 200 000	1,38
Soreas S.A.	89 446		89 446	0,39	894 460	0,56
1. Finasucre S.A.	3 569 446		3 569 446	15,49	35 694 460	22,36
Turengin Juurikkaantuottajat Oy	807 645		807 645	3,50	8 076 450	5,06
Naantalin Juurikkaantuottajat Oy	540 162		540 162	2,34	5 401 620	3,38
Salon Juurikkaantuottajat Oy	499 838		499 838	2,17	4 998 380	3,13
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	441 299		441 299	1,91	4 412 990	2,76
Maataloustuottajain Keskusliiton Säätiö	7 588		7 588	0,03	75 880	0,05
2. Tuottajayhteisöt	2 296 532		2 296 532	9,96	22 965 320	14,38
Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	1 296 402		1 296 402	5,62	12 964 020	8,12
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	339 668	23 500	363 168	1,58	3 420 180	2,14
3. Eläke-Varma	1 636 070	23 500	1 659 570	7,20	16 384 200	10,26
Teollisuusvakuutus Oy	670 000	157 984	827 984	3,59	6 857 984	4,30
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	172 500		172 500	0,75	1 725 000	1,08
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva		119 400	119 400	0,52	119 400	0,07
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo		40 000	40 000	0,17	40 000	0,03
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso		25 000	25 000	0,11	25 000	0,02
4. Sampo-ryhmä	842 500	317 384	1 159 884	5,03	8 742 384	5,48
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	102 000	512 000	614 000	2,66	1 532 000	0,96
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	121 700	96 900	218 600	0,95	1 313 900	0,82
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	22 000	163 000	185 000	0,80	383 000	0,24
Henkivakuutusosakeyhtiö Salama	23 900	79 300	103 200	0,45	318 300	0,20
5. Pohjola-Yhtiöt	223 700	608 900	832 600	3,61	2 845 900	1,78
6. Eläkesäätiö Polaris	375 000	75 000	450 000	1,95	3 825 000	2,40
7. Kuntien eläkevakuutus	55 700	238 400	294 100	1,28	795 400	0,50
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	114 000		114 000	0,49	1 140 000	0,71
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	44 200		44 200	0,19	442 000	0,28
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	20 000		20 000	0,09	200 000	0,13
8. Tapiola-yhtiöt	178 200		178 200	0,77	1 782 000	1,12
9. Instrumentariumin Yhteiseläkesäätiö	104 000		104 000	0,45	1 040 000	0,65
10. Cultor-konsernin henkilöstörahas	85 700		85 700	0,37	857 000	0,54
11. Blomberg Anne-Sofie	55 297	2 950	58 247	0,25	555 920	0,35
12. William ja Ester Otsakorven säätiö	50 000		50 000	0,22	500 000	0,31
13. Jenny ja Antti Wihurin rahasto	37 400		37 400	0,16	374 000	0,23
14. Sijoitusrahasto Merita Nordia	35 000		35 000	0,15	350 000	0,22
15. Bonsdorff Veikko Olavi		33 801	33 801	0,15	33 801	0,02
16. von Frenckell Christoffer	33 000		33 000	0,14	330 000	0,21
17. von Frenckell Ralf Johan Christoffer, kuolinpesä	25 831	5 700	31 531	0,14	264 010	0,17
18. Suomen Punainen Risti		28 500	28 500	0,12	28 500	0,02
19. Henkivakuutusosakeyhtiö Verdandi	18 000	7 700	25 700	0,11	187 700	0,12
20. Yksityisyrittäjän säätiö	21 844	2 449	24 293	0,11	220 889	0,14
20 suurinta yhteensä	9 643 220	1 344 284	10 987 504	47,68	97 776 484	61,24

OSAKEKANNAN
JAKAUMA

Hallintarekisterissä 36,2%
 Ulkomaat 15,6%
 Julkisyhteisöt 12,7%
 Koritaloudet 11,1%
 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 10,1%
 Yritykset 9,3%
 Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 4,9%

KURSSIKEHITYS
SARJA IKURSSIKEHITYS
SARJA II

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

YLEISKATSAUS

Cultor-konsernin liikevaihto oli 8 362 Mmk vuonna 1996. Edellisvuodesta kasvua oli 35 % (1995: 6 201 Mmk), josta suurin osa oli vuoden aikana tehtyjen yritysostojen seurausta. Runsas puolet kasvusta tulee Pfizerilta ostettujen liike-toimintojen liikevaihdosta, joskin erityisesti Ewos, Xyrofin sekä Rehuparanteisiin kuuluvat Finnfeeds International (rehuentsyymit) ja Finnsugar Bioproducts (betaani) kasvattivat liikevaihtoaan yli 20 %.

Liikevoitto oli 545 Mmk (528 Mmk). Vuotta leimasivat raaka-aineiden saantivaikeudet ja kohonneet hinnat, joita ei alkuvuonna voitu siirtää täysimääräisinä tuotteiden hintoihin. Vuoden neljä ensimmäistä kuukautta olivat huonompia kuin vuonna 1995. Tämä trendi jatkui touko-kesäkuussa, mutta heinä-elokuussa tuloskehitys vahvistui merkittävästi.

Viimeinen kolmannes muodostui vuoden parhaaksi. Liikevaihdon kasvu oli viimeisellä kolmanneksella hyvä ja tuloksen kehittyminen osoitti, että suoritettujen järjestelyjen vaikutus oikealla tavalla. Myös korkeiden raaka-ainekustannusten tulosta alentava vaikutus saatiin poistetuksi loppuvuonna.

Pfizerilta ostettujen liiketoimintojen vaikutus konsernin tulokseen oli positiivinen.

Hallituksen osinkoehdotus vuodelle 1996 on 5,00 mk osakkeelta, mikä on 39 % osakekohtaisesta tuloksesta.

KONSERNIN TULOS

Cultor-konsernin liikevaihto kasvoi 35 % edellisestä vuodesta ja oli 8 362 Mmk (1995: 6 201 Mmk). Kaikkien sektoreiden liikevaihto kasvoi. Valuuttakurssimuutosten vaikutus kasvatti konsernin liikevaihtoa noin 3 %. Kansainvälisen toiminnan liikevaihto oli 5 241 Mmk ja sen osuus liikevaihdosta oli 65 %.

Tammikuun 29. päivänä Cultor osti Pfizer Inc:in Food Science Group -liiketoiminnan (FSG). Kokonaishankintahinta oli USD 360 miljoonaa. Hankintahinnasta liikearvo ja aineettomat oikeudet muodostivat noin USD 163 miljoonaa, ja ne poistetaan 15 vuodessa.

Cultor Leivonnan myyntiä kasvatti Elannon leipomotoiminnan osto tammikuussa 1996 ja latvialaisen Hanzas Maiznican muuttuminen osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi heinäkuussa 1996.

Genencorin liikevaihtoa kasvattivat kesäkuussa ostetut Solvayn teollisuusentsyymitoiminnot. Genencorin kultakin tulos-, tase- ja liitetietoriiviltä otetaan mukaan Cultor-konsernin omistusosuutta (50 %) vastaava osuus konsernitilinpäätökseen. Vuoden 1995 vertailutiedot on muutettu vastaavasti.

Konsernin liikevoitto oli 545 Mmk (528 Mmk). Viimeinen vuosikolmannes oli vuoden paras ja täytti sille asetetut odotukset. Kansainvälisen toiminnan osuus liikevoitosta oli 312 Mmk eli 57 %.

Konsernin voitto rahoituserien jälkeen oli 391 Mmk (494 Mmk) eli 4,7 % liikevaihdosta.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 154 Mmk (34 Mmk) eli 1,8 % liikevaihdosta (0,6 %). Lisäys johtui lähinnä FSG:n oston rahoituksesta sekä Genencorin rahoituskustannuksista.

Konsernin korollinen nettovelka kasvoi edellisvuodesta 1,8 Mrd markkaa ja oli 2,3 Mrd markkaa (0,5 Mrd). Sen suhde omaan pääomaan eli nettovelkaantumisaste (net gearing) oli 85 % (21 %) ja omavaraisuusaste 37 % (48 %).

Tilivuoden verot, 75 Mmk (133 Mmk) olivat poikkeuksellisen alhaiset, mikä johtui toimintojen lopettamisesta joissakin maissa. Jatkuvien toimintojen veroaste on 29 %.

Tilikauden voitto oli 283 Mmk (335 Mmk).

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto oli tilikaudella 12,5 % (15,8 %). Oman pääoman tuotto oli 9,4 % (13,9 %). Tilikauden tulos osaketta kohti oli 12,71 markkaa (14,91 mk).

SEKTORIT

Cultor-konsernin nykyisiä, kansainvälisesti laajentuneita liiketoimintoja paremmin palveleva uusi konsernirakenne julkistettiin tammi-kuussa 1996.

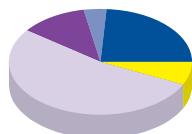
Cultor Food Science

Cultor Food Science (CFS) muodostettiin 29. tammikuuta 1996, kun Pfizer Inc.:in FSG-liiketoiminta yhdistettiin Cultorin Xyrofin ja Flavoring -divisiooniin.

Cultor Food Science -sektorin liikevaihto oli 2 035 Mmk vuonna 1996 (1995: 641 Mmk). Pfizerilta ostettujen liiketoimintojen osuus tästä oli 1 296 Mmk (11 kuukautta). Myynti kehittyi odotusten mukaisesti ja vahvistui vuoden loppua kohti. Sektorin liikevoitto oli 167 Mmk (96 Mmk). Kertaluonteiset yritysostoon liittyvät kustannukset olivat 28 Mmk. Ostettujen liiketoimintojen vaikutus konsernin tulokseen oli positiivinen.

Xyrofin vuoden 1996 tuloskehitystä haittasi tärkeimpien raaka-aineiden saantiongelmien etenkin vuoden alkupuolella. Tästä huolimatta liikevaihto ylitti selvästi vuoden 1995 tason ja Xyrofin onnistui säilyttämään tai kasvattamaan markkinaosuuttaan kaikilla avaintuotealoillaan. Flavor-divisioonan kehitys oli myönteistä niin markkinakehityksen kuin myynninkin osalta. Tuotevalikoiman mukauttamisen ja kustannusleikkausohjelman tuloksena kannattavuus parani. Protectants-divisioonan tuloskehitykseen vaikutti voimakas hintakilpailu, joka kohdistui erityisesti perinteisiin säilyvyystuotteisiin, mutta hidasti myös kysynnän siirtymistä uudempiin säilyvyystuotteisiin.

LIKEVAIHTO
SEKTOREITTAIN, %

Food Science 24%
Rehuparanteet 4 %
Leivonta 12%
Ravinto 53%
Muut 7%

Vuoden aikana toteutettu tuotevalikoiman arviointi johti strategiaan kuulumattomien tuotteiden karsimiseen. Marraskuussa allekirjoitettiin sopimus itakonihappoliiketoiminnan myynnistä amerikkalaiselle Cargill, Inc.:ille. Kaupan kokonaisarvo oli yli 200 Mmk. Joulukuussa sovittiin meijerituoteparanneliiketoiminnan myynnistä USD 6,5 miljoonalla (30 Mmk) hollantilaiselle Royal Gist-Brocadesille.

Sektorin tuloksen arvioidaan paranevan viime vuodesta.

Cultor Rehuparanteet

Cultor Rehuparanteiden liikevaihto kasvoi 8,5 % vuodesta 1995 ja oli 370 Mmk (1995: 341 Mmk). Finnfeedsin ja Finnsugar Bioproductsin yhteenlaskettu myynti kasvoi yli 20 %, mutta Pacific Proteinin myynti oli selvästi alhaisempi kuin vuonna 1995. Liikevoitto oli 58 Mmk (46 Mmk), mikä on hyvä tulos, kun otetaan huomioon vuoden aikana suoritettavat merkittävät teknologia-investoinnit.

Finnfeeds investoi asiakaspalveluverkoston. Vaasan tuotantolaitoksen kapasiteetin lisäämiseen tähtäävä investointihanke saadaan päätökseen kevään 1997 aikana.

Finnsugar Bioproductsin myynnin kasvu oli erityisen hyvä USA:ssa, jossa markkinoille lanseerattiin nestemäinen Betafin®-tuote. FSB:n organisaatiota Yhdysvalloissa on vahvistettu. Naantalintuotantolaitoksella on poistettu tuotannon pullonkauloja kapasiteetin lisäämiseksi.

Sektorin tuloksen arvioidaan paranevan vuoden 1996 tasosta.

Cultor Leivonta

Cultor Leivonnan myönteinen tuloskehitys jatkui vuonna 1996. Liikevaihto oli 994 Mmk, jossa on kasvua 19 % edellisvuoteen (1995: 835 Mmk). Liikevaihdon kasvuun vaikutti Elannon leipomoliiketoiminnan osto tammi-kuussa ja latvialaisen osakkuusyritys A/S Hanzas Maiznican siirtyminen heinäkuun alusta konserniin, kun Cultorin äänivalta siitä kasvoi 48 prosentista 51 prosenttiin. Liikevoitto parani huomattavasti ja oli 80 Mmk (62 Mmk).

Vaasan Leipomot vahvisti menestyksekkäästi markkina-asemaansa Suomessa ja säilytti hyvän kannattavuuden. Tuloskehitykseen vaikuttivat

tuotteiden hyvä kysyntä, useat kehitysprojektit ja sisäiset tehokkuuden kehittämistoimet. Investointihankkeita olivat uuden Jokipakari-leipomom rakentaminen ja raakapakastetuotannon kapasiteetin lisääminen.

Vaasanmyllyn vuoden 1996 liikevaihto aleni hieman verrattuna vuoteen 1995. Divisioonan kannattavuus parani kuitenkin merkittävästi onnistuneesti toteutetun rationalisointiohjelman ansiosta.

Sektorin tuloksen arvioidaan paranevan jonkin verran viime vuodesta.

Cultor Ravinto

Cultor Ravinnon liikevaihto oli 4 615 Mmk eli 11 % edellisvuotta suurempi (1995: 4 155 Mmk), mutta liikevoitto aleni 288 Mmk:aan (380 Mmk).

Vuodesta muodostui odotettua vaikeampi. Kaikki divisioonat kärsivät huomattavista raaka-aineiden hinnannousuista, etenkin vuoden alkupuoliskolla. Hinnankorotukset ja tehokas kustannusten karsinta palauttivat kannattavuuden vähitellen normaaliksi, ja toisen vuosipuoliskon tulos oli parempi kuin samana ajanjaksona vuonna 1995.

Suomen Rehun liikevaihto säilyi vuoden 1995 tasolla, sen sijaan Finnsugarin, Ewoksen ja Svenska Foderin liikevaihdot kasvoivat. Finnsugarin myyntiä kasvatti vienti ja Ewos hyötyi Chilen ja Pohjois-Amerikan lohienkasvatuksen myönteisestä kehityksestä. Ewoksen ja Svenska Foderin tulokset ylsivät vuoden 1995 tasolle, mutta Suomen Rehun tulos jäi vuoden ensimmäisten kuukauden raaka-aineongelmien vuoksi alle viimevuotisen. Finnsugarin tuloskehitys heikkeni odotetusti.

Cultor keskittyi Chilessä kalanrehuihin ostamalla maaliskuussa Mainstream-yhtiöltä kalanrehuliiketoiminnan jääden 20 %:n osuudella vähemmistöomistajaksi tämän jälkeen lähinnä kalankasvatustoimintaa harjoittavaan yhtiöön. Ewos myi Tanskan ja Ruotsin kalanrehutoiminnan tanskalaiselle Aller Mölle A/S:lle 2.12.1996 sekä Espanjan ja Kreikan liiketoiminnot hollantilaiselle Provimi Holding b.v:lle 11.3.1997 ja jatkoi näin keskittymistään merkittävimpiin lohienkasvatustamoihin.

Suomen Sokeri Oy ja Cerestar Scandinavia A/S allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen myynti-

yhtiön perustamisesta. Sen tuotevalikoimaan tulevat sisältymään tärkkelyssiirapit ja dekstroosi sekä markkina-alueeseen Suomen lisäksi luoteis-Venäjä.

Svenska Foder -divisioona myytiin 29.11.1996 tanskalaiselle Korn- og Foderstof Kompagniet A/S:lle (KFK). Cultorin 54,3 %:n osuuden kauppahinta oli SEK 155 miljoonaa (106 Mmk). Konsernin 13 Mmk:n myyntitappio sisältyy satunnaisiin eriin.

Joulukuussa myytiin Kemira Chemicals Oy:lle sekä Suomen Rehun säilöntäaineliiketoiminta että Cultorin 50 %:n omistusosuus rehunsäilöntäaineita valmistavasta SSV-Säilöntä Oy:stä. Näiden yhteenlaskettu liikevaihto oli noin 82 Mmk.

Ewoksen tuloksen arvioidaan paranevan vuodesta 1996 ja koko sektorin tuloksen kehittyvän lievästi positiivisesti.

Genencor International

Vuoden 1996 liikevaihto oli USD 265 miljoonaa. Genencor allekirjoitti marraskuussa 1995 sopimuksen, jossa sovittiin Solvay S.A:n teollisuusentsyymitoimintojen ostamisesta. Kauppa toteutui heinäkuussa 1996. Tähän hankintaan liittyvästä alkuperäisestä aikataulusta jäätiiin jälkeä ennakoitua pidemmän viranomaiskäsitteilyn vuoksi. Se hidasti myynnin kehitystä ja rationalisointitoimien toteuttamista. Yritystoston positiiviset vaikutukset alkoivat vasta vuoden viimeisten neljän kuukauden aikana ja niiden odotetaan jatkuvan vuonna 1997. Genencorin liikevoitto parani edellisestä vuodesta ja sen nettotulos oli positiivinen.

Genencor pyrkii portfolioaan järjeistämällä keskittymään avainentsyymitoimintoihinsa. Tämän johdosta myytiin Snomax® SnowInducer-jäänkiteytysproteiinin valmistus joulukuussa 1996.

Genencorin tuloksen arvioidaan paranevan selvästi vuodesta 1996.

TUTKIMUS JA KEHITYSTOIMINTA

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot olivat 221 Mmk (1995: 143 Mmk) ja ne sisältyvät vuosikuluihin.

INVESTOINNIT JA POISTOT

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 2 034 Mmk (1995: 715 Mmk) ja käyttöomaisuuden myynnit 323 Mmk (102 Mmk). Merkittävimmät yritys-kaupat olivat FSG-liiketoimintojen osto Pfizerilta, Genencorin Solvayn teollisuusensyymitoimintojen osto sekä Elannon leipomotoiminnan liittäminen Vaasan Leipomoihin. Käyttöomaisuusinvestoinneista merkittävimpiä olivat ksyloositehtaan rakentaminen Itävallan Lenzingissä sekä kalanrehutehtaiden investoinnit Chilessä ja Norjassa.

Käyttöomaisuudesta tehtiin poistoja 443 Mmk (320 Mmk).

Investoinnit jakaantuivat sektoreittain seuraavasti:

Mmk	1996	1995
Cultor Food Science	1 363	52
Cultor Rehuparanteet	35	44
Cultor Leivonta	92	61
Cultor Ravinto	150	265
Muut ja konsernin yhteiset	394	293
Yhteensä	2 034	715

RAHOITUS

Konsernin rahoitukseen vaikutti ensisijaisesti FSG-yrityksoston rahoitus. Vuoden aikana tehtiin tähän liittyen merkittäviä lainajärjestelyjä. Helmikuussa vahvistettiin kansainvälinen syndikoi-tu vaihtuvakorkoinen luottolimiitti USD 270

miljoonaa, jonka laina-aika on 7 vuotta. Touko-kuussa allekirjoitettiin USA:ssa kaksiosainen USD 194 miljoonan suuruinen Private Place-ment -järjestely, jossa laina-ajat ovat 10 ja 12 vuotta. Myös Genencor teki USD 140 miljoonnan suuruisen 10 vuoden Private Placement -sopimuksen, jolla se järjesteli pääasiallisesti vanhoja luottojaan.

Konsernin nettovelka oli tilikauden päättyes-sä 2,3 Mrd (1995: 0,5 Mrd). Korollisten netto-velkojen suhde omaan pääomaan (net gearing) oli 85 %, kun se vuonna 1995 oli 21 %. Netto-velkaantumisaste on parantunut välitilinpäätök-sestä 30.4.1996, jolloin se oli 101 %.

Rahoituskulut olivat ennakoidun mukaiset. Nettorahoituskulut olivat 154 Mmk (34 Mmk) eli 1,8 % liikevaihdosta (0,6 %).

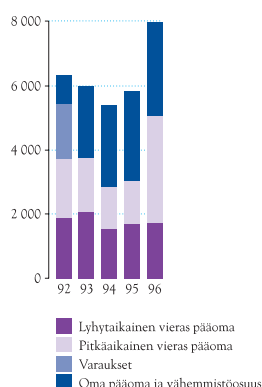
HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstön määrä oli tilikauden lo-pussa 7 205 (1995: 5 601). Keskimääräinen hen-kilöstövahvuus kasvoi ja oli 7 016 (5 688).

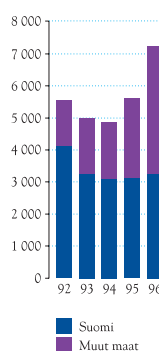
Yrityksostot lisäsivät keskimääräistä henkilöstöä 1 321 henkilöllä. Marraskuussa myydyin Svenska Foderin palveluksessa oli keskimäärin 251 henkilöä.

Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden päät-tyessä 268 henkilöä (261). Emoyhtiön keskimää-räinen henkilöstö oli 269 (265).

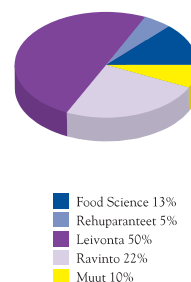
RAHOITUS-
RAKENNE, MMK

HENKILÖSTÖ

HENKILÖSTÖ
SEKTOREITTAIN, %

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain
tilikauden lopussa:

Sektorit	31.12.1996	31.12.1995
Cultor Food Science	938	403
Cultor Rehuparanteet	345	345
Cultor Leivonta	3 604	2 169
Cultor Ravinto	1 623	2 063
Muut ja konsernin yhteiset	695	621
Yhteensä	7 205	5 601

HENKILÖSTÖRAHASTO

Tilikaudelta 1996 henkilöstörahaston voittopalkkion määrä on 6,2 Mmk (1995: 11,6 Mmk).

OSAKEPÄÄOMA

Yhtiökokous valtuutti 11.4.1996 hallituksen koroittamaan osakepääomaa sekä/tai ottamaan vaihtovelkakirja- ja/tai optiolainoja. Uusmerkinnällä tai uusmerkinnöillä annettavien, vaihtovelkakirjoja vastaan vaihdettavien ja/tai optiolainojen perusteella merkittävien nimellisarvoltaan 12 mk olevien II-sarjaan kuuluvien osakkeiden määrä saa olla yhteensä 4 000 000 kpl eli yhteensä nimellisarvoltaan enintään

48 000 000 markkaa. Valtuutus on voimassa vuoden ajan yhtiökokouksesta lukien. Perusteluna osakkeenomistajan etuoikeudesta poikkeamiseen on mahdollisuus käyttää yhtiön osakkeita välittömästi tai välillisesti yrityshankintojen rahoittamiseksi, yhteistoimintajärjestelyjen mahdollistamiseksi tai muun yhtiön kannalta painavan taloudellisen syyn sitä vaatiessa.

Valtuutusta ei ole käytetty eikä hallituksella ole muita voimassa olevia valtuutuksia suorittaa osakeantaja tai laskea liikkeelle uusia vaihtovelkakirja- tai optiolainoja.

HALLITUS, TOIMITUSJOHTAJA JA TILINTARKASTAJAT

Yhtiökokous valitsi yhtiön hallitukseen 11.4.1996 lukien seuraavat kahdeksan jäsentä vuoden 1997 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti: vuorineuvos Eero Utter, joka on toiminut hallituksen puheenjohtajana, agrologi Sakari Heikkilä, toimitusjohtaja Ralf Lehtonen, pääjohtaja Jouko K. Leskinen, toimitusjohtaja Olivier Lippens, toimitusjohtaja Paul Lippens, maanviljelysneuvos Pekka Rinne ja konsernijohtaja, vuorineuvos Björn Mattsson. Yhtiön toimitusjohtajana toimi koko tilikauden Björn Mattsson.

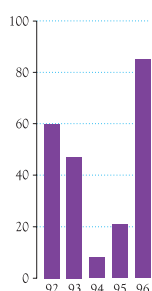
Tilintarkastajana on toiminut KHT Tauno Haataja ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

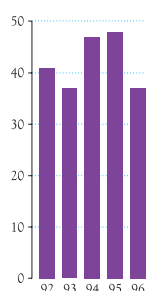
Cultor-konsernin divisioonien ja yksiköiden markkina-asetat vuodelle 1997 ovat hyvät. Konsernin viime vuosien aikana toteuttamien investointien, rakennejärjestelyjen ja rationalisointien vaikutuksen odotetaan näkyvän myönteisesti vuoden 1997 tuloksessa.

Cultor-konsernin tuloksen kertyminen voimistuu tavallisesti vuoden jälkipuoliskolla. Arvioimme konsernin tuloksen paranevan tänä vuonna ja olevan vuoden 1995 tasoa.

NETTOVELKAANTUMIS-
ASTE, %

OMAVARAISUUS-
ASTE, %

VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernin vapaa oma pääoma on konsernitaseen 31.12.1996 mukaan 1 906 228 000 mk, josta jakokelpoisia varoja on 1 290 554 000 mk. Emoyhtiön voittovarot taseen 31.12.1996 mukaan ovat:

edellisiltä tilikausilta	1 776 799 374,42 mk
tilikaudelta 1996	43 349 840,23 mk
yhteensä	1 820 149 214,65 mk

Hallitus ehdottaa voittovarojen käytölle seuraavaa:

osinkona jaetaan	
5,00 mk osakkeelta	115 237 500,00 mk
voittovaratilille	
jätetään	1 704 911 714,65 mk
yhteensä	1 820 149 214,65 mk

Helsingissä maaliskuun 12. päivänä 1997

Eero Utter

Sakari Heikkilä

Ralf Lehtonen

Jouko K. Leskinen

Olivier Lippens

Paul Lippens

Björn Mattsson
toimitusjohtaja

Pekka Rinne

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12. 1996	%	Proforma 1.1.-31.12. 1995	%
Liikevaihto (1)	8 361 837	100,0	6 200 759	100,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-6 509 286		-4 787 589	
Bruttokate	1 852 551	22,2	1 413 170	22,8
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-635 704		-388 223	
Hallinnon kulut	-464 177		-345 327	
Liiketoiminnan muut kulut	-321 254		-247 809	
Liiketoiminnan muut tuotot	108 925		87 506	
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	4 300		9 199	
Liikevoitto (2), (3), (4)	544 641	6,5	528 516	8,5
Rahoitustuotot ja -kulut (5)				
Osinkotuotot	626		6 038	
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	20 074		37 493	
Muut rahoitustuotot	85 386		67 644	
Korkokulut	-190 935		-108 364	
Muut rahoituskulut	-69 045		-37 250	
	-153 894	-1,8	-34 439	-0,6
Voitto rahoituserien jälkeen	390 747	4,7	494 077	8,0
Satunnaiset tuotot ja kulut (6)	-9 480	-0,1	-9 010	-0,1
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta	381 267	4,6	485 067	7,8
Välittömät verot (7)	-77 465	-0,9	-124 930	-2,0
Vähemmistöosuus tuloksesta	-20 446	-0,2	-25 435	-0,4
Tilikauden voitto	283 356	3,4	334 702	5,4

Vertailuvuosi on muunnettu sisältämään Genencor suhteellisesti yhdisteltynä (Proforma).
Luvut tuhansina markkoina. Sulussa olevat luvut viittaavat tilinpäätöksen liitetietoihin.

KONSERNIN TASE

VASTAAVAA	31.12.1996	%	Proforma 31.12.1995	%
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (8)				
Aineettomat hyödykkeet				
Liikearvo ja aineettomat oikeudet	1 024 157		389 106	
Muut pitkävaikutteiset menot	61 665		30 600	
	1 085 822	13,7	419 706	7,2
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	108 291		100 534	
Rakennukset ja rakennelmat	807 566		735 023	
Koneet ja kalusto	1 834 708		1 333 959	
Muut aineelliset hyödykkeet	8 376		16 397	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	313 104		120 485	
	3 072 045	38,7	2 306 398	39,8
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkuusyrittösosakkeet	61 125		104 768	
Muut osakkeet ja osuudet	26 421		49 226	
Muut sijoitukset	100 000		135 998	
	187 546	2,4	289 992	5,0
Vaihto- ja rahoitusomaisuus (9)				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	314 469		456 270	
Keskeneräiset tuotteet	94 219		67 827	
Valmiit tuotteet	745 697		522 377	
Muu vaihto-omaisuus	48 457		28 490	
	1 202 842	15,2	1 074 964	18,5
Saamiset				
Myyntisaamiset	1 412 160		874 895	
Lainasaamiset	163 648		93 988	
Siirtosaamiset	83 135		147 093	
Muut saamiset	159 687		112 403	
	1 818 630	22,9	1 228 379	21,2
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Muut arvopaperit	95 865	1,2	104 511	1,8
Rahat ja pankkisaamiset	469 125	5,9	371 229	6,4
	7 931 875	100,0	5 795 179	100,0

VASTATTAVAA	31.12.1996	%	Proforma 31.12.1995	%
Oma pääoma				
Sidottu oma pääoma (10)				
Osakepääoma	276 570		276 570	
Vararahasto	479 109		478 845	
Arvonkorotusrahasto	36 000		36 000	
	791 679	10,0	791 415	13,7
Vapaa oma pääoma (11)				
Käyttörahassto	58 677		58 677	
Kertyneet voittovarot	1 564 195		1 316 452	
Tilikauden voitto	283 356		334 702	
	1 906 228	24,0	1 709 831	29,5
Vähemmistöosuus	185 681	2,3	265 689	4,6
Vieras pääoma (12)				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	593		614	
Lainat rahoituslaitoksilta	1 592 736		247 786	
Eläkelainat	404 937		442 452	
Laskennallinen verovelka	330 008		392 984	
Muut pitkäaikaiset velat	991 456		256 195	
	3 319 730	41,9	1 340 031	23,1
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	114 874		239 305	
Eläkelainat	31 313		32 412	
Saadut ennakot	40 688		7 324	
Ostovelat	832 276		659 490	
Siirtovelat	393 358		440 620	
Muut lyhytaikaiset velat	316 048		309 062	
	1 728 557	21,8	1 688 213	29,1
	7 931 875	100,0	5 795 179	100,0

Vertailuvuosi on muunnettu sisältämään Genencor suhteellisesti yhdisteltynä (Proforma).
Luvut tuhansina markkoina. Sulussa olevat luvut viittaavat tilinpäätöksen liitetietoihin.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12. 1996	Proforma 1.1.-31.12. 1995
Toiminnasta saadut varat		
Liikevoitto	544 641	528 516
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-4 300	-9 199
Poistot	443 418	320 432
Rahoituksen tuotot ja kulut	-153 894	-34 439
Satunnaiset erät	-9 480	-9 010
Välittömät verot	-111 697	-117 660
Tulorahoitus	708 688	678 640
Lyhytaikaiset liikesaamiset, muutos	-392 589	-73 703
Vaihto-omaisuus, muutos	-143 463	-139 898
Korottomat lyhytaikaiset velat, muutos	238 973	-33 136
Nettokäyttöpääoman lisäys (-)/vähennys (+)	-297 079	-246 737
Liiketoiminnan kassavirta		
	411 609	431 903
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 033 615	-714 929
Käyttöomaisuuden myynti	323 107	102 104
Nettoinvestoinnit	-1 710 508	-612 825
Kassavirta investointien jälkeen		
	-1 298 899	-180 922
Pitkäaikaiset saamiset, muutos	-117 232	15 483
Pitkäaikaiset velat, muutos	2 011 796	-78 970
Lyhytaikaiset saamiset, muutos	-74 632	48 736
Lyhytaikaiset velat, muutos	-213 666	-9 433
Lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	1 606 266	-24 184
Muut erät		
Osingonjako	-115 237	-103 714
Vähemmistöosuuden muutos	-102 880	-11 805
Likvidit varat tilikauden alussa	475 740	796 365
Likvidit varat tilikauden lopussa	564 990	475 740
Likvidien varojen lisäys (-)/vähennys (+)	-89 250	320 625
Investointien tulorahoitusaste	20,24 %	60,41 %

Luvut tuhansina markkoina.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laajuus ja laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty emoyhtiö Cultor Oy sekä yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai tytäryhtiöiden kautta enemmän kuin puolet äänimäärästä lukuun ottamatta merkitykseltään vähäisiä, oikeiden ja riittävien tietojen antamiseen vaikuttamattomia nimenkanto- ja kiinteistöyhtiöitä. Konserniyhtiönä on käsitelty myös Genencor-konserni, joka on konsolidoitu suhteellisesti yhdistelemällä kultakin tulos-, tase- ja liitetietoriviltä Cultorin omistusosuutta (50 %) vastaava osuus. Yhtiöt, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (osuus äänivallasta on 20-50 %) ja merkittävä omistusosuus (yli 20 %), on käsitelty osakkuusyhtiöinä ja sisällytetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on sisällytetty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta lähtien ja myydyt tytäryhtiöt myyntiajankohtaan asti.

Konsernitilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (FAS), mikä pääosin noudattaa Euroopan Unionin tilinpäätösnormistoa. Konsernitilinpäätöksen laadinnassa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Konserniyhtiöiden erillistilinpäätökset on ennen konsernitilinpäätökseen yhdistelemistä oikaistu konsernin yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus ja niiden väliset olennaiset sisäiset katteet, voitonjako, liiketapahtumat sekä saatavat ja velat on eliminoitu. Konserniliiketoiminnan laskentaperiaatteissa tytäryhtiön hankintahetken verottamattomat varaukset laskennallisella verovelalla vähennettynä on sisällytetty omaan pääomaan.

Ennen 1.12.1993 syntyneet konserniliiketoimintat poistetaan 10 vuodessa ja tämän jälkeen syntyneet 5-20 vuodessa.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot, myytyjen tuotteiden toimituskulut, luottotappiot ja muut myynnin oikaisuerät. Suoritteiden myynti on tuloutettu niiden luovutuksen yhteydessä. Tutkimus- ja kehityksenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät.

Konsernitilinpäätöksessä konserniyhtiöiden kumulatiivinen poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu tuloslaskelmassa kauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen sekä taseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tytäryhtiöiden verot esitetään konsernitilinpäätöksessä paikallisen käytännön mukaan laadittuihin erillistilinpäätöksiin merkittyjen verojen yhdistelmänä. Konserniyhtiöiden toiselta konserniyhtiöltä tai osakkuusyhtiöltä saatuihin osinkoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys on vähennetty konsernin tilikauden veroista.

Konsernin eläkejärjestelyt noudattavat eri maiden paikallisen lainsäädännön edellyttämää tapaa ja käytäntöä. Eläkemenot kirjataan tilikauden kuluksi. Ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä ja joiden määrä on arvioitavissa riittävän tarkasti esitetään taseen velkaerissä.

Vähemmistön osuus konsernin omasta pääomasta sekä tilikauden tuloksesta on laskettu ennen keskinäisten liiketapahtumien eliminointia.

Konsernitilinpäätöksen arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaisesti muuttuviin kustannuksiin hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintamenon tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömien hankinta- tai valmistusmenojen suuruusena. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasa-poistoina teknis-taloudellisen käyttöajan perusteella.

Sijoitukset, jotka luokitellaan rahoitusomaisuudeksi, arvostetaan pääsääntöisesti hankintamenon tai sitä alemman, tilinpäätöspäivän todennäköisen luovutushinnan määräiseksi (markkina-arvoon). Markkina-arvojen muutokset kirjataan kuluksi tai tuotoiksi. Hankintojen yhteydessä maksetut preemiot jaksotetaan kuluiksi arvopapereiden juoksuaikana.

Pitkäaikaiset sijoitukset arvostetaan hankintamenoon. Pysyvät arvonalennukset kirjataan kuluksi. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin arvostetaan pääomaosuusmenettelyn mukaisesti.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markkoiksi käyttäen kuukauden lopun kurssien perusteella laskettuja vuoden keskikursseja ja taseet käyttäen tilinpäätöspäivän kurseja.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan nettomääräisinä rahoituksen tuottoihin ja kuluihin. Termiinisopimuksin suojatut valuuttamääräiset saamiset ja velat on arvostettu termiinikurssiin ja termiin korko-osuus on jaksotettu suoriteperiaatteen mukaisesti. Tulevaa valuuttamääräistä kassavirtaa on suojattu enimmillään 12 kuukauden ajalta. Näiden termiinisopimuksin tehtyjen suojausten tulosvaikutus kirjataan vasta niiden eräänntyessä eli suojattavaa erää vastaan (hedge accounting).

Konserni suojaa termiinein ja lainoin myös tytä- ja osakkuusyhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia (equity hedging). Näiden suojausten kurssierot on kirjattu taseeseen, vapaaseen omaan pääomaan, yhtiöiden oman pääoman muuntoeroja vastaan.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Sektoritiedot

Sektorit	Liikevaihto, Mmk				Liikevoitto, Mmk				"Muut" sisältää Genencorin, konserni- eliminoimit, konserni- esikunnan sekä muun toiminnan.
	1996	%	1995	%	1996	%	1995	%	
Food Science	2 035	24	641	10	167	28	96	16	
Rehuparanteet	370	4	341	5	58	10	46	8	
Leivonta	994	12	835	13	80	13	62	11	
Ravinto	4 615	53	4 155	65	288	49	380	65	
Muut	625	7	460	7	-48		-56		
Sisäinen laskutus	-277		-231						
	8 362	100	6 201	100	545	100	528	100	

Markkina- alueittain	Liikevaihto, Mmk				Liikevoitto, Mmk			
	1996	%	1995	%	1996	%	1995	%
Suomi	2 941	35	2 836	46	233	43	309	59
EU	2 356	28	1 757	28	61	11	68	13
Pohjois-Amerikka	1 404	17	513	8	183	34	74	14
Muut maat	1 661	20	1 095	18	68	12	77	14
	8 362	100	6 201	100	545	100	528	100

2. Henkilöstö ja palkat

Sektoreittain	Henkilöstö tilikauden lopussa				Keskimäärin				Emoyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitus- johtajan palkat ja palkkiot ovat 3,8 Mmk. Emoyhtiön toimitus- johtajan ja varatoimitus- johtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.
	1996	%	1995	%	1996	%	1995	%	
Food Science	938	13	403	7	915	13	418	7	
Rehuparanteet	345	5	345	6	350	5	324	6	
Leivonta	3 604	50	2 169	39	3 077	44	2 225	39	
Ravinto	1 623	22	2 063	37	1 983	28	2 082	37	
Muut	695	10	621	11	691	10	639	11	
	7 205	100	5 601	100	7 016	100	5 688	100	

Alueittain	Henkilöstö tilikauden lopussa				Tuloslaskelman palkat				Tytäryhtiöiden johtajan eläke-edut määräytyvät paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Emoyhtiön omalla vastuulla on eläkevastuita 2 Mmk, jotka on otettu huomioon taseessa pitkäaikaisena velkana.
	1996	%	1995	%	1996	%	1995	%	
Suomi	3 246	45	3 130	56	524 872	52	505 294	66	
EU	613	9	783	14	178 577	18	123 242	16	
Pohjois-Amerikka	722	10	300	5	179 406	18	94 522	12	
Muut maat	2 624	36	1 388	25	119 533	12	48 428	6	
	7 205	100	5 601	100	1 002 388	100	771 486	100	

Henkilöstökulut	1996	%	1995	%
Palkat ja palkkiot luontoisetuineen, josta konsernin hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	1 045 235	80	801 961	78
Eläkekulut	29 173		26 453	
Muut henkilöstökulut	119 777	9	109 641	10
	139 113	11	119 737	12
	1 304 125	100	1 031 339	100

Muut henkilöstökulut
sisältää henkilöstörahasto-
lakiin perustuvia voitto-
palkkioita 6,2 Mmk.

Luvut tuhansina markkoina.

3. Liiketoiminnan muut kulut	1996	1995
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot	221 073	143 429
% liikevaihdosta	3	2

4. Poistot

Poistot ja pääsääntöiset poistoaajat tase-erittäin:	1996	1995	
Aineettomat oikeudet	5-15 vuotta	43 067	9 015
Liikearvo	5-20 vuotta	12 050	3 234
Konserniliikearvo	5-20 vuotta	41 900	31 637
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta	7 008	6 694
Rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta	48 327	43 143
Koneet ja kalusto	5-10 vuotta	290 119	224 924
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta	947	1 785
Yhteensä	443 418	320 432	

Toimintokohtaiset poistot

Hankinta ja valmistus	315 309	244 260
Myynti ja markkinointi	26 000	7 839
Hallinto	23 787	23 243
Muut toiminnot ja konserniliikearvo	78 322	45 090
Yhteensä	443 418	320 432

5. Rahoitustuotot ja -kulut	1996	1995
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	38 749	40 789
Kurssierot, netto	-41 488	-13 735
Nettokorot liikevaihdosta, %	-1,6	-0,5
Nettokorot keskimääräisistä nettovelosta, %	9,4	9,0

6. Satunnaiset erät	1996	1995
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	10 185
Liiketoiminnoista luopuminen	-13 229	0
Edellisiin vuosiin kohdistuvat erät:		
Työttömyyseläkevakuutusmaksut	3 749	-12 625
Voittopalkkiovaraus	0	-6 570
	-9 480	-9 010

7. Välittömät verot	1996	1995
Tilikauden verot	109 111	125 532
Laskennallisen verovelan muutos	-34 232	7 270
Edellisten tilikausien verot	2 586	-7 872
	77 465	124 930

Tilivuoden verojen alhaisuus johtuu toimintojen lopettamisesta useissa maissa. Jatkuvien toimintojen veroaste on 29 %.

8. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Hankintameno alusa	Tilikauden muutos	Lisäykset	Vähennykset	Hankintameno lopussa	Arvonkorotukset alusa	Tilikauden muutos	Lisäykset	Vähennykset	Arvonkorotukset lopussa	Kertyneet suunnitelma-poistot lopussa	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
1996												
Aineettomat oikeudet	152 405	6 237	576 641	-9 028	726 255						-103 216	623 039
Liikearvo	32 313	148	120 625	-3 488	149 598						-24 468	125 130
Konserniliikearvo	440 335	-5 429	62 526	-19 951	477 481						-201 493	275 988
Muut pitkävaikutteiset menot	54 826	741	37 370	-62	92 875						-31 210	61 665
Maa- ja vesialueet	66 870	625	12 739	-5 902	74 332	33 664	295	0	0	33 959		108 291
Rakennukset ja rakennelmat	983 494	36 537	132 259	-89 357	1 062 933	80 814	250	0	0	81 064	-336 431	807 566
Koneet ja kalusto	3 138 788	80 548	842 774	-314 470	3 747 640						-1 912 932	1 834 708
Muut aineelliset hyödykkeet	29 815	-458	207	-12 198	17 366						-8 990	8 376
Yhteensä	4 898 846	118 949	1 785 141	-454 456	6 348 480	114 478	545	0	0	115 023	-2 618 740	3 844 763
1995												
Aineettomat oikeudet	179 962	-11 701	6 972	-22 887	152 346						-57 963	94 383
Liikearvo	32 369	-56	0	0	32 313						-12 101	20 212
Konserniliikearvo	349 606	-18 483	90 444	-3 537	418 030						-143 519	274 511
Muut pitkävaikutteiset menot	47 554	-1 071	10 699	-2 356	54 826						-24 226	30 600
Maa- ja vesialueet	57 663	-658	11 460	-1 595	66 870	33 995	0	0	-331	33 664		100 534
Rakennukset ja rakennelmat	967 089	-10 672	83 540	-56 463	983 494	81 064	-250	0	0	80 814	-329 285	735 023
Koneet ja kalusto	3 105 648	-58 772	352 251	-263 174	3 135 953						-1 801 994	1 333 959
Muut aineelliset hyödykkeet	26 814	-142	4 302	-1 159	29 815						-13 418	16 397
Yhteensä	4 766 705	-101 555	559 668	-351 171	4 873 647	115 059	-250	0	-331	114 478	-2 382 506	2 605 619

Verotusarvot	1996	1995
Osakkeet ja osuudet	540 545	499 916
Maa- ja vesialueet	45 170	37 654
Rakennukset ja rakennelmat	526 848	460 026
Yhteensä	1 112 563	997 596

9. Rahoitusomaisuus	1996	1995
Likvidit varat	564 990	475 740
Korottomat liikesaamiset	1 597 765	943 829
Korolliset saamiset	220 865	284 550
Yhteensä	2 383 620	1 704 119

Saamiset osakkuusyhtiöiltä 23 350 22 026

Lainasaamiset yhtiöiden johdolta 50 247

Rahoitusomaisuuteen sisältyvät saamiset, jotka eräänntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluessa:

Myyntisaamiset	137 924	0
Lainasaamiset	37 760	44 371
Muut saamiset	0	22 758
Yhteensä	175 684	67 129

Lainasaamiset konserni-yhtiöiden johdolta ovat pääsääntöisesti markkinaehtoisia.

Myyntisaamisten pitkäaikainen osuus on liiketoiminnan myynnistä johtuva saaminen, jonka viimeinen erä maksetaan tammikuussa 1999.

Konserniliikearvo

Tytäryhtiöosakkeiden eliminoimissa syntyneet erot on osittain kohdistettu käyttöomaisuuserille ja osittain esitetty erillisenä konserniliikearvona taseessa.

Eliminoitua on kohdistettu taseessa 31.12.1996 maa-alueisiin 4,5 Mmk ja rakennuksiin 5,3 Mmk.

Tuloslaskelman poistot sisältävät konserniliikearvon poistoja 43,0 Mmk (-95: 35,4 Mmk) ja konsernireservin tuloutusta 1,1 Mmk (3,5 Mmk).

Konserniliikearvon kirjanpitoarvo on 276,2 Mmk (275,5 Mmk) ja konsernireservin kirjanpitoarvo on 0,3 Mmk (1 Mmk).

Koneiden ja laitteiden tasearvo tilikauden lopussa 1 646,4 Mmk (1 220,8 Mmk).

Alkuarvojen mahdollinen epäjatkuvuus johtuu konsernirakenteen muutoksista.

10. Sidottu oma pääoma

Sidottu oma pääoma	1996	1995
Osakepääoma tilikauden alussa		
Sarja I	182 160	182 160
Sarja II	94 410	94 410
Yhteensä	276 570	276 570
Osakepääoma tilikauden lopussa		
Sarja I	182 160	182 160
Sarja II	94 410	94 410
Yhteensä	276 570	276 570
Arvonkorotusrahasasto	36 000	36 000
Vararahasto		
Tilikauden alussa	478 845	478 702
- lisäys	264	143
Tilikauden lopussa	479 109	478 845

11. Vapaa oma pääoma

	1996	1995
Käyttörahasasto	58 677	58 677
Voittovarot		
Tilikauden alussa	1 651 154	1 442 193
Tilikauden voitto	283 356	334 702
Maksetut osingot	-115 237	-103 714
Lunastamattomat osingot	0	293
Oman pääoman muuntoerot	28 278	-22 320
Tilikauden lopussa	1 847 551	1 651 154
Vapaasta omasta pääomasta jakokelpoisia varoja:	1 290 554	1 027 051

12. Pitkäaikainen vieras pääoma

Konsernin pitkäaikaisen vieraan pääoman valuuttajakauma vuosilyhennyksineen 31.12.1996:

	FIM	USD	Muut	Yht.
%	16	77	7	100

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluessa sekä pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut:

	Lainat	Takaisinmaksut			2002
	31.12.1996	1997	1998	1999-2001	tai jälkeen
Lainat rahoituslaitoksilta	1 707 610	114 874	47 114	746 799	798 804
Eläkelainat	436 250	31 313	28 347	26 363	350 227
Johdon optiolainat	593	0	182	411	0
Muut korolliset pitkäaikaiset velat	933 653	1 200	0	0	932 454
	3 078 106	147 387	75 643	773 573	2 081 485

Vieras pääoma yhteensä	1996	1995
Koroton vieras pääoma	1 873 985	1 632 280
Korollinen vieras pääoma	3 174 302	1 395 964
	5 048 287	3 028 244

Velat osakkuusyhtiöille	4 821	14 971
--------------------------------	--------------	---------------

Vastuusitoumukset

	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Omasta velasta				
Pantatut arvopaperit	114 684	129 306	0	80 000
Kiinnitykset	482 059	581 276	65 005	154 250
Konserniyhtiöiden velasta				
Takaukset			261 422	238 868
Pantatut arvopaperit			100 000	0
Kiinnitykset			43 245	0
Yritysjohdon puolesta				
Takaukset	0	0	0	0
Osakkuusyhtiöiden puolesta				
Takaukset	11 593	19 141	127 691	290 772
Pantatut arvopaperit	23 340	7 780	0	0
Muiden puolesta				
Takaukset	22 182	25 981	16 993	16 139
Pantatut arvopaperit	655	0	0	0
Kiinnitykset	9 288	0	0	0
Leasingvastuut, jotka eivät sisälly velkoihin				
Seuraavan vuoden eräänäntyvä osuus	4 623	217 303		
Jäljellä oleva määrä	5 194	21 976		
Muut vastuut	27 393	40 779		

	Konserni	
	1996	1995
Johdannaisopimuksista johtuva vastuu		
	Yhteenlasketut kohde-etuuksien arvot	
I Korkojohdannaiset		
Terminisopimukset	100 000	500 000
Ostetut optiosopimukset	92 878	87 172
Koronvaihtosopimukset	958 053	837 765
II Valuuttajohdannaiset		
Terminisopimukset	3 128 802	1 801 393
Valuutanvaihtosopimukset	10 234	10 234
Ostetut optiosopimukset	32 507	0
Myydyt optiosopimukset	32 507	0
III Muut johdannaisopimukset		
Terminisopimukset	0	0

Optiolaina (1992) on otettu konsernijohtoon kuuluvilta henkilöiltä ja sen emissiokurssi oli 100 %, laina-aika kuusi vuotta ja vuotuinen korko 11 %. Kuhunkin 1 000 markan määräiseen velkakirjaan liittyy optiotodistus, joka oikeuttaa merkitsemään joko 1 000 kpl I-sarjan osaketta merkintähintaan 89 mk/osake tai 1 500 kpl II -sarjan osaketta merkintähintaan 80 mk/osake. Optiotodistus oikeuttaa merkitsemään osakkeita 1.12.1997-1.12.1998. Merkittävien osakkeiden määrä saa kaikkiaan olla enintään 300 000 kpl ja merkinnän nojalla osakepääomaa voidaan korottaa enintään 3 600 000 markalla.

Optiolaina (1994) on otettu konsernin eri yksiköiden johtoon kuuluvilta henkilöiltä ja sen emissiokurssi oli 100 %, laina-aika seitsemän vuotta ja vuotuinen korko 12 kuukauden Helibor-korko. Kuhunkin 1 500 markan määräiseen velkakirjaan liittyy kolme optiotodistusta (A,B,C), jotka oikeuttavat merkitsemään II-sarjan osakkeita siten, että kullakin optiotodistuksella voi merkitä 500 kpl II-sarjan osaketta seuraavasti:

Optiotodistus A: oikeuttaa merkitsemään 3.5.-29.8.1997 osakkeita merkintähintaan, joka on Helsingin Arvopaperipörssissä 8.2.-10.3.1994 yhtiön II-sarjan osakkeella päätettyjen kauppojen keskipörssi, kuitenkin vähintään 2.5.1994 päätettyjen kauppojen keskipörssi. Näin merkintähinnaksi määräytyi 160,50 markkaa.

Optiotodistus B: oikeuttaa merkitsemään 3.5.-31.8.1999 osakkeita merkintähintaan, joka on Helsingin Arvopaperipörssissä 1.11.1995-31.10.1996 yhtiön II-sarjan osakkeella päätettyjen kauppojen keskipörssi. Merkintähinta on 208,35 markkaa.

Optiotodistus C: oikeuttaa merkitsemään 2.5.-31.8.2001 osakkeita merkintähintaan, joka on Helsingin Arvopaperipörssissä 3.11.1997-2.11.1998 yhtiön II-sarjan osakkeella päätettyjen kauppojen keskipörssi. Merkintähinnan on kuitenkin oltava vähintään yhtä korkea kuin optiotodistus A:lla merkittävien osakkeiden merkintähinta.

Osakkeiden merkinnän johdosta osakepääomaa voidaan korottaa enintään 5 580 000 markalla ja osakelukumäärää 465 000 kappaleella.

Cultor-konsemissa johdannaisopimuksia käytetään suojaustarkoituksessa. Konserni suojaa valuuttamääräisiä saamia ja velkoja sekä tytä- ja osakkuusyhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia (equity hedging).

Valuuttasuojaukset kirjataan kirjanpidossa markkina-arvoonsa tilinpäätöspäivän kurssiin ja termiinen korko-osuus jaksetaan suoriteperiaatteen mukaisesti. Omien pääomien suojaamistarkoituksessa tehtyjen termiinen kurssierot kirjataan muuntoeroja vastaan.

Lisäksi konserni suojaa eräiden konserniyhtiöiden tulevia kassavirtoja enimmäkseen 12 kuukauden ajalta. Näiden terminisopimuksin tehtyjen suojausten tulosvaikutus kirjataan vasta niiden eräänäntyessä eli suojattavaa erää vastaan (hedge accounting).

Konserni suojaa myös korollisten saatavien ja velkojen aiheuttamaa korkoriskiä pääasiassa korkoterminein ja koronvaihtosopimuksin. Korkosuojausten tulosvaikutus jaksetaan suoriteperiaatteella suojattavan erän korkoa vastaan.

KONSERNIN TYTÄR- JA OSAKKUUSYHTIÖT SEKTOREITTAIN

	Konsernin omistusosuus, %		Emoyhtiön omistamien osakkeiden ja osuuksien		Nimellisarvo (1 000)		Valuutta	Viimeksi laadittu tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio, Tmk		Tilikauden prius, kk	
	Konsernin omistusosuus, %	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %	Lukumäärä	Nimellisarvo (1 000)	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta	Viimeksi laadittu tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio, Tmk	Viimeksi laadittu tilinpäätöksen mukainen voitto/tappio, Tmk	Tilikauden prius, kk	Tilinpäätöshetki
CULTOR FOOD SCIENCE											
Konserniyhtiöt											
Cultor Food Science Belgium N.V., Belgia	100	100	-87	99,92	1249	1 249	BEF	186	-274		
Cultor Food Science B.V., Hollanti	100	100	-2 939						-3 116		
Cultor Food Science do Brasil Ltda, Brasilia	100	100	-1 238	99,99	9999	11	USD	50	-1 308		
Cultor Food Science Ltd., Kanada	100	100	7 729						270		
Cultor Food Science GmbH, Saksa	100	100	2 895	100				6 066	-1 731		
Cultor Food Science Inc., USA	100	100	635 755						70 073		
Cultor Food Science Japan K.K., Japani	100	100	42 313	100				79 520	4 133		
Cultor Food Science México S.A. de C.V., Meksiko	100	100	1 637	98	49	7	USD	1 101	550		
Cultor Food Science Pty Ltd., Australia	100	100	-1 716	100				6	-1 676		
Cultor France S.A., Ranska	100	100	79 661						19 317		
Cultor (Guangzhou) Company Ltd., Kiina	100	100	354	100				348	0		
Flavoring AB, Ruotsi	100	100	13 725	100	40 000	4 000	SEK	61 974	-180		
Nissin Sweeteners Co.Ltd., Japani	55	55	1 971	55	11 000	5 500	JPY	526	829		
Xyrofin Far East KK, Japani	100	100	1 267						18		
Xyrofin Oy, Suomi	100	100	83 308	100	107 000	107 000	FIM	120 670	-10 404		
Xyrofin UK Ltd., Iso-Britannia	100	100	1 393						-4 225		
Xyrofin Süßmittel, Itävalta	100	100	-3 843	100				219	-3 408		
CULTOR REHUPARANTEET											
Konserniyhtiöt											
Finnfeeds Group, Iso-Britannia	60	60	45 349						23 374		
Finnugar Bioproducts, Inc., USA	100	100	-8 475						-5 302		
Pesquera Pacific Protein S.A., Chile	95	95	112 481						8 404		
Osakkuusyhtiöt											
Pacific Fisheries S.A., Chile	50	50	14 308						4 934	31.12.96	12
Pesquera Cojinova S.A., Chile	50	49	9 032						6 205	31.12.96	12
CULTOR LEIVONTA											
Konserniyhtiöt											
Joutsenolainen Oy, Suomi	100	100	-57						-18		
Leibur AS, Viro	75	75	29 691	75	750	27 000	EEK	12 056	6 212		
Siljans Knäcke AB, Ruotsi	100	100	832	100	20 000	2 000	SEK	9 326	955		
Vaasan Leipomot Oy, Suomi	100	100	124 175	100	115 000	115 000	FIM	115 320	1 167		
Vaasanmylly Oy, Suomi	100	100	153 725	100	155 000	155 000	FIM	155 000	-143		
A/S Hanzas Maiznica, Latvia	51	51	20 737	48	526 619	526	LVL	29 622	-486		
Osakkuusyhtiöt											
Villähteen Leipä Oy, Suomi	40	40	587						113	30.04.96	12

	Konsernin omistusosuus, %		Emoyhtiön omistusosuus, %		Emoyhtiön omistamien osakkeiden ja osuuksien		Valuutta	Kirjanpitoarvo, Tmk	Viimeksi laadittu tilinpäätöksen mukainen voivotus, Tmk	Tilikauden pituus, kk
	Konsernin ääriarvoosuus, %	Konsernin pääosaosa, Tmk	Emoyhtiön omistamien osakkeiden ja osuuksien	Lubamäärä	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta				
CULTOR RAVINTO										
Konserniyhtiöt										
Agrivit A.S., Norja	100	100	107	100	100	100	NOK	844	45	
Baltic Feed Ltd., Latvia	75	75	3 819	75	5199	260	LVL	4 422	-201	
Ewos AB, Ruotsi	100	100	7 112						1 376	
Ewos Aqua AS, Norja	100	100	95 366						25 361	
Ewos Canada Ltd., Kanada	100	100	33 025						16 563	
Ewos Chile S.A., Chile	100	100	119 831						8 083	
Ewos U.K. Ltd., Iso-Britannia	100	100	46 679						4 991	
Ewos Polfarm Ltd., Puola	75	75	2 730	75	147	18	PLZ	4 396	-571	
Ewos S.A., Espanja	100	100	12 987	100	400 000	400	ESP	18 232	-4 267	
Finnewos Agri A.S., Norja	100	100	-73						-108	
Neson Oy, Suomi	92	92	27 880						-1	
Porkkalan Sokeripuhdistamo Oy, Suomi	80	80	184 108						2	
Rehu-Eesti A.S., Viro	100	100	9						-3	
Sucros Oy, Suomi	80	80	404 750	23	800 000	80 000	FIM	80 000	59 039	
Suomen Rehu Oy, Suomi	100	100	414 100	100	1 473 684	147 368	FIM	408 344	17 821	
Suomen Sokeri Oy, Suomi	100	100	271 861	100	269 000	269 000	FIM	269 000	3 071	
Teknosan AB, Ruotsi	100	100	2 244	100	752	752	SEK	4 108	0	
Osakkuusyhtiöt										
Mainstream Salmones y Alimentos S.A., Chile	20	20	11 480							31.12.96
Pacific Aqua Salmon Farming Partnership, Kanada	48	48	25 198						-3 568	23.11.96 12
MUUT										
Konserniyhtiöt										
Cultor Holding France S.A., Ranska	100	100	2 002	93	53 997	5 400	FRF	4 596	-3 180	
Cultor Holland B.V., Hollanti	100	100	509 799	100	401	40	NLG	518 202	14	
Cultor U.K. Ltd., Iso-Britannia	100	100	88 455	100	10 000	1 000	GBP	64 441	7 129	
Cultor U.S. Inc., USA	100	100	535 316						-10 517	
Finnsugar Cultor Sverige AB, Ruotsi	100	100	75 101	100	1 000 000	101 000	SEK	75 643	15 426	
Genencor International Inc., USA	50	50	622 232	35	2 485		USD	504 403	2 762	

KONSERNIN MUUT OSAKKEET

	Konsernin om. osuus-%	Kpl	Nimellisarvo, Tmk	Kirjanpitoarvo, Tmk
Mildola Oy, Suomi	17,5	210	2 100	12 828
MTV Oy, Suomi	2,0	1 120	561	1 479
Asunto- ja kiinteistöosakkuudet				7 867
Muut osakkeet ja osuudet				4 247
Yhteensä				26 421
Sektoreiden osakkuusyhtiöt yhteensä				61 125
Konsernitaseen osakkeet ja osuudet yhteensä				87 546

Luetteloa kaikista osakkeista ja osuuksista säilytetään täydellisenä Cultor Oy:n pääkonttorin talousosastolla.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.		1.1.-31.12.	
	1996	%	1995	%
Liikevaihto	182 203	100,0	115 663	100,0
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-122 678		-69 912	
Bruttokate	59 525	32,7	45 751	39,6
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-8 712		-8 834	
Hallinnon kulut	-82 241		-76 626	
Liiketoiminnan muut kulut	-28 302		-29 484	
Liiketoiminnan muut tuotot	19 545		8 865	
Liiketappio (1), (2), (3)	-40 185	-22,1	-60 328	-52,2
Rahoitustuotot ja -kulut (4)				
Osinkotuotot	17 546		100 343	
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	146 992		104 384	
Muut rahoitustuotot	21 019		38 388	
Korkokulut	-180 258		-110 960	
Muut rahoituskulut	-47 958		-17 096	
	-42 659	-23,4	115 059	99,5
Tulos rahoituserien jälkeen	-82 844	-45,5	54 731	47,3
Satunnaiset tuotot ja kulut (5)	132 842	72,9	289 254	250,1
Voitto ennen varauksia ja veroja	49 998	27,4	343 985	297,4
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	20		-171	
Välittömät verot (6)	-6 668	-3,7	-82 106	-71,0
Tilikauden voitto	43 350	23,8	261 708	226,3

Luvut tuhansina markkoina. Suluissa olevat luvut viittaavat tilinpäätöksen liitetietoihin.

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.		1.1.-31.12.	
	1996		1995	
Toiminnasta saadut varat				
Liiketappio	-40 185		-60 328	
Poistot	43 600		18 531	
Rahoituksen tuotot ja kulut	-42 659		115 059	
Satunnaiset erät	296 210		310 104	
Välittömät verot	-8 763		-82 106	
Tulorahoitus	248 203		301 260	
Lyhytaikaiset liikesaamiset, muutos	50 024		-14 062	
Vaihto-omaisuus, muutos	-6 107		-10 570	
Korottomat lyhytaikaiset velat, muutos	39 268		-14 559	
Nettokäyttöpääoman lisäys (-)/vähennys (+)	83 185		-39 191	
Liiketoiminnan kassavirta	331 388		262 069	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 024 563		-390 562	
Käyttöomaisuuden myynti	16 690		18 392	
Nettoinvestoinnit	-1 007 873		-372 170	
Kassavirta investointien jälkeen	-676 485		-110 101	
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos	102 348		31 333	
Pitkäaikaisten velkojen muutos	1 814 174		-113 370	
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos	-743 231		120 014	
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-342 730		-122 154	
Lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	830 561		-84 177	
Muut erät				
Osingonjako	-115 237		-103 714	
Likvidit varat tilikauden alussa	271 771		569 763	
Likvidit varat tilikauden lopussa	310 610		271 771	
Likvidien varojen lisäys (-)/vähennys (+)	-38 839		297 992	

EMOYHTIÖN TASE

VASTAAVAA	31.12.1996	%	31.12.1995	%
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet (7)				
Aineettomat oikeudet	259 888		8 578	
Liikearvo	192		292	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 480		2 055	
	262 560	4,4	10 925	0,2
Aineelliset hyödykkeet (7)				
Maa- ja vesialueet	55 915		55 915	
Rakennukset ja rakennelmat	145 604		136 804	
Koneet ja kalusto	50 920		53 998	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 728		2 975	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 272		1 308	
	260 439	4,3	251 000	5,5
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (8)				
Osakkeet ja osuudet	534 785		485 999	
Tytäryhtiöosakkeet	2 267 397		1 772 585	
Muut sijoitukset	187 498		289 846	
	2 989 680	49,6	2 548 430	55,6
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	14 285		11 136	
Keskeneräiset tuotteet	3 606		2 300	
Valmiit tuotteet	9 602		7 936	
Muu vaihto-omaisuus	1 592		1 605	
	29 085	0,5	22 977	0,5
Saamiset (9)				
Myyntisaamiset	37 268		23 020	
Lainasaamiset	1 734 697		1 072 050	
Siirtosaamiset	301 677		365 949	
Muut saamiset	99 588		19 004	
	2 173 230	36,1	1 480 023	32,3
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Muut arvopaperit	86 379		100 588	
	86 379	1,4	100 588	2,2
Rahat ja pankkisaamiset	224 231		171 183	
	224 231	3,7	171 183	3,7
	6 025 604	100,0	4 585 126	100,0

VASTATTAVAA	31.12.1996	%	31.12.1995	%
Oma pääoma				
Sidottu oma pääoma (10)				
Osakepääoma	276 570		276 570	
Vararahasto	451 367		451 367	
Arvonkorotusrahassto	36 000		36 000	
	763 937	12,7	763 937	16,7
Vapaa oma pääoma (11)				
Käyttörahassto	58 112		58 112	
Kertyneet voittovarot	1 776 799		1 630 329	
Tilikauden voitto	43 350		261 708	
	1 878 261	31,2	1 950 149	42,5
Varaukset (12)				
Kertynyt poistoero	75 527		75 546	
Vapaaehtoiset varaukset				
Muut varaukset	15 127		11 359	
	90 654	1,5	86 905	1,9
Vieras pääoma (13)				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	593		614	
Lainat rahoituslaitoksilta	1 138 157		210 924	
Eläkelainat	132 450		125 059	
Muut pitkäaikaiset velat	920 580		41 009	
	2 191 780	36,4	377 606	8,2
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	16 060		101 297	
Eläkelainat	10 234		9 413	
Saadut ennakot	27 315		0	
Ostovelat	28 893		35 357	
Siirtovelat	47 552		29 135	
Muut lyhytaikaiset velat	970 918		1 231 327	
	1 100 972	18,3	1 406 529	30,7
	6 025 604	100,0	4 585 126	100,0

Luvut tuhansina markkoina. Suluissa olevat luvut viittaavat tilinpäätöksen liitetietoihin.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. Henkilöstökulut	1996	%	1995	%
Tilikauden palkat luontoisetuineen	60 113	74,5	57 197	75,7
Eläkekulut	13 807	17,1	10 626	14,1
Muut henkilöstökulut	6 766	8,4	7 763	10,3
	80 686	100,0	75 586	100,0

2. Kulut

Tutkimus - ja tuotekehitysmenot	25 636		23 987	
% liikevaihdosta	14,1		18,5	

3. Poistot

Poistot ja poistoajat tase-erittäin		Suunnitelmapoistot		Poistoeron muutos	
		1996	1995	1996	1995
Aineettomat oikeudet	5-10 vuotta	26 180	638	2 269	176
Liikearvo	5-10 vuotta	100	1 933	0	167
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta	789	767	97	75
Rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta	4 695	4 650	-2 570	-3 213
Koneet ja kalusto	5-10 vuotta	11 589	10 325	163	2 858
Muut aineelliset hyödykkeet	10 vuotta	247	218	1	1
Myydyn käyttöomaisuuden poistoero		0	0	20	107
Yhteensä		43 600	18 531	-20	171

Toimintokohtaiset poistot

Hankinta ja valmistus	31 850	5 294
Hallinto	9 570	9 670
Muut	2 180	3 567
Yhteensä	43 600	18 531

4. Rahoitustuotot ja -kulut

	1996	1995
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	146 992	104 383
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	18 562	17 632

Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut:

Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	17 340	97 293
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	123 154	71 334
Muut korkotuotot konserniyhtiöiltä	9 579	6 604
Muut rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	2 308	2 430
Korkokulut konserniyhtiöille	-42 373	-68 406

5. Satunnaiset erät

Konserniavustukset	257 713	314 553
Tytäryhtiöiden fuusiot ja purkamiset	-8 680	-25 299
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennukset	-116 191	0
	132 842	289 254

6. Välittömät verot

Edellisten tilikausien verot	-3 543	-6 881
Tilikauden verot	-5 220	-75 225
	-8 763	-82 106
Ulkomaiset lähdeverot	2 095	0
Välittömät verot tuloslaskelmassa	-6 668	-82 106

Luvut tuhansina markkoina.

7. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

	Hankinta- meno alussa	Lisäykset	Vähennykset	Hankinta- meno lopussa	Arvon- korotukset	Kertyneet suunnitelma- poistot lopussa	Kirjan- pitoarvo tilikauden lopussa	Kertynyt poistoero tilikauden lopussa
1996								
Aineettomat oikeudet	11 892	277 500	-10	289 382		-29 494	259 888	2 486
Liikearvo	4 500	0	0	4 500		-4 308	192	-8
Muut pitkävaikutteiset menot	5 480	1 214	0	6 694		-4 214	2 480	507
Maa- ja vesialueet	25 919	0	0	25 919	29 996	0	55 915	0
Rakennukset ja rakennelmat	116 188	13 495	0	129 683	57 321	-41 400	145 604	47 776
Koneet ja kalusto	162 653	9 080	-590	171 143		-120 223	50 920	24 766
Muut aineelliset hyödykkeet	9 027	0	0	9 027		-6 299	2 728	0
Yhteensä	335 659	301 289	-600	636 348	87 317	-205 938	517 727	75 527
1995								
Aineettomat oikeudet	9 723	2 169	0	11 892		-3 314	8 578	217
Liikearvo	4 500	0	0	4 500		-4 208	292	-8
Muut pitkävaikutteiset menot	5 068	412	0	5 480		-3 425	2 055	410
Maa- ja vesialueet	15 754	10 691	-526	25 919	29 996	0	55 915	0
Rakennukset ja rakennelmat	115 160	1 028	0	116 188	57 321	-36 705	136 804	50 346
Koneet ja kalusto	144 391	18 698	-435	162 653		-108 655	53 998	24 583
Muut aineelliset hyödykkeet	9 360	315	-649	9 027		-6 052	2 975	-2
Yhteensä	303 956	33 313	-1 610	335 659	87 317	-162 360	260 616	75 546

	1996	1995
Koneiden ja laitteiden tasearvo tilikauden lopussa	35 835	37 156

Verotusarvot	1996	1995
Osakkeet ja osuudet	2 714 130	2 340 524
Maa- ja vesialueet	22 583	22 312
Rakennukset ja rakennelmat	72 286	63 472
Yhteensä	2 808 999	2 426 308

8. Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Pitkäaikaiset sijoitukset	1996	1995
Konserniyhtiöt		
Muut sijoitukset	87 498	189 846

9. Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuteen sisältyvät saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhtä vuotta pidemmän ajan kuluessa:

Lainasaamiset	1 659 232	709 811
---------------	-----------	---------

Saamiset konserni- ja osakkuusyhtiöiltä

Myyntisaamiset/konserniyhtiöt	16 956	6 671
Myyntisaamiset/osakkuusyhtiöt	16	11
Siirtosaamiset/konserniyhtiöt	286 407	343 808
Lainasaamiset/konserniyhtiöt	1 676 117	1 043 585
Muut saamiset/konserniyhtiöt	2 739	8
Yhteensä	1 982 235	1 394 083

Lainasaamiset

Lainasaamiset yhtiön hallituksen jäseniltä ja toimitusjohtajalta	0	55
--	---	----

10. Oman pääoman muutokset

Sidottu oma pääoma	1996	1995
Osakepääoma tilikauden alussa		
Sarja I	182 160	182 160
Sarja II	94 410	94 410
Yhteensä	276 570	276 570
Osakepääoma tilikauden lopussa		
Sarja I	182 160	182 160
Sarja II	94 410	94 410
Yhteensä	276 570	276 570

Arvonkorotusrahasto	36 000	36 000
Vararahasto	451 367	451 367

11. Vapaa oma pääoma

Käyttörahas	1996	1995
Käyttörahas	58 112	58 112
Voittovar		
Tilikauden alussa	1 892 036	1 733 749
Tilikauden voitto	43 350	261 708
Maksetut osingot	-115 237	-103 714
Lunastamattomat osingot	0	293
Tilikauden lopussa	1 820 149	1 892 036

12. Vapaaehtoiset varaukset	1996	1995
Poistoero tilikauden alussa (*)	75 547	75 375
Muutos tuloslaskelmassa	-20	171
Poistoero tilikauden lopussa	75 527	75 546
Siirtymävaraus tilikauden alussa (*)	15 127	11 359
Muutos tuloslaskelmassa	0	0
Siirtymävaraus tilikauden lopussa	15 127	11 359

(*) Alkuarvojen epäjatkuvuus johtuu tytäryhtiöiden fuusioista.

13. Vieras pääoma

Pitkäaikainen

Velat, jotka eräänntyvät viiden

vuoden tai pidemmän ajan kuluessa: 1996 1995

Lainat rahoituslaitoksilta	338 947	0
Eläkelainat	98 884	94 000
Joukkovelkakirjalainat (*)	0	432
Muut pitkäaikaiset velat	900 917	0
	1 338 748	94 432

(*) Lainaehdot esitetään konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 12.

Velat konserni- ja osakkuusyhtiöille	1996	1995
Ostovelat/konserniyhtiöt	7 323	21 156
Ostovelat/osakkuusyhtiöt	0	168
Siirtovelat/konserniyhtiöt	21 700	4 394
Velat/konserniyhtiöt	943 545	1 112 636
Muut pitkäaikaiset velat/konserniyhtiöt	19 424	39 569
	991 992	1 177 923

TILINTARKASTUSKERTOMUS

CULTOR OY:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olen tarkastanut Cultor Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamani tarkastuksen perusteella annan lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaian sekä tilinpäätöksen laatimista

koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltani tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olen tutustunut tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsitykseni mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 14. päivänä maaliskuuta 1997

Tauno Haataja
KHT

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Cultor-konsernin rahoitustoiminnot on keskitetty Cultor Oy:n rahoitusosastolle, jonka päätehtävä on varmistaa konsernin likviditeetti ja suojata konsernin tase ja tulos valuutta-, korko- ja vastapuoliriskeiltä.

Riskien kattamiseen käytetään korko- ja valuutta-termiinisopimuksia, valuutan- ja koronvaihtosopimuksia, futuureita, optioita, lainoja, talletuksia ja riskien vastakkaisasettelua. Näitä ei käytetä lisätuloksen havitteluun.

Likviditeettiriski

Likviditeetin varmistamiseksi Cultor on sopinut pankkien kanssa noin 1,4 miljardin markan pitkäaikaisista komittoituneista luottolimiiteistä. Markkinakelpoisia sijoituksia, pankkitalletuksia ja käyttämättömiä limiittejä oli tilikauden lopussa yhteensä noin 700 Mmk.

Valuutariski

Cultor-konsernin valuuttaposition muodostuu valuuttalainoista ja -saamisista, taseen ulkopuolisista valuuttasaatavista ja -maksuista sekä sijoituksista tytäryhtiöihin ja niiden liiketoimintoihin. Tärkein ja tavoitelluin suojausmenettely on valuuttaerien vastakkaisasettelu konsernissa. Suojausinstrumentit ovat valuutta-termiinit, valuuttavaihtosopimukset ja ostetut valuuttaoptiot.

Cultor-konsernin valuuttaposition merkittävin valuutta on Yhdysvaltain dollari, jota on noin 60 % koko alla olevasta valuuttapositionista (3,2 Mrd). Konsernin 8,4 miljardin liikevaihdosta oli kansainvälisen liikevaihdon osuus 65 %. Tästä myynnistä valtaosa tapahtuu Suomen ulkopuolella ja useimmiten paikallisessa valuutassa. Ennakoidut valuuttamääräiset myynti- ja ostoerät suojataan terminoimalla kunkin vastuullisen yksikön päätöksellä. Ks. myös sivu 33.

Eri valuuttojen ns. vihreään ECUun liittyy myös valuutariski, koska esimerkiksi Suomessa viljelijöille maksettava juurikasmaksu vaihtelee vihreän ECU:n kurssimuutoksista markkaa vastaan. Vihreän ECU:n rakenteesta ja hallinnollisesta kurssimäärittelystä johtuen termiinimarkkinat ovat lähes olemattomat. Valuuttasuojaus on siten vaikeaa.

Valuutta-termiinit, valuuttavaihtosopimukset ja ostetut optiot

Kirjanpidossa termiinit jaetaan kahteen osaan: kurssi- ja korkoeroon. Kurssiero kirjataan tuloslaskelmaan. Korkoero jaksotetaan sopimuksen voimassaoloajalle. Tytäryhtiöiden tulevan tai menevän kassavirran suojaamiseksi tehtyjen termiinisopimusten tulosvaikutus kirjataan tytäryhtiöissä kirjanpitoon kirjatun suojattavan erän arvonmuutosta vastaan (hedge accounting). Valuuttavaihtosopimuksissa kurssierot kirjataan samalla tavalla kuin valuuttalainojen kurssierot eli sopimusvaluutat kirjataan tilinpäätöspäivän kurssiin ja syntynyt kurssiero kirjataan tuloslaskelmaan.

Optioiden markkina-arvo kirjataan tilinpäätöshetkellä suojattavan erän arvonmuutosta vastaan.

Rahoitusosasto suojaa myös sovittujen sääntöjen mukaisesti ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa. Kurssisuojauksessa käytettävät termiinien kurssierot kirjataan konsernitaseeseen oman pääoman muuntoeroja vastaan. Tilikauden lopussa voimassa olleiden valuuttasuojausinstrumenttien juoksuaika vaihteli muutamasta päivästä yhteen vuoteen.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden oma pääoma

Tämän hetken valuuttaposition ja todennäköisimpien EURO-maiden valuuttojen perusteella arvioimme, että valuutan vaihtosäästöt voisivat olla vuositasolla 1,5 Mmk. Todennäköisesti kansainvälisessä laskutuksessa EURO:n osuus on suurempi kuin pelkästään EUROon kuuluvien maiden laskutus edellyttäisi, mikä toisi lisäsäästöjä Cultorin valuuttavaihtokustannuksissa.

EURO:n vaikutus Cultorin valuuttaposition

Korkoriskiä suojataan Cultor-konsernissa jakamalla korolliset lainat ja sijoitukset valuuttoittain kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin eriin. Riskiä tarkastellaan seuraamalla kyseisten erien maturiteettirakennetta sekä vertaamalla sopimuskorkoja markkinakorkoihin. Halutun tasapainon saavuttamiseksi käytetään lisäksi koronvaihtosopimuksia, ostettuja korko-optioita, korkotermiinejä ja -futuureja. Ks. myös sivu 33.

Korkoinstrumenttien korkoerot sopimuskoron ja tilinpäätöskoron välillä jaksotetaan yleensä sopimuskauden loppuun. Mikäli korkosuojaus kohdistuu tiettyyn yksittäiseen korolliseen erään, korkosuojauksen vaikutus jaksotetaan suoriteperiaatteella suojattavan erän korkoa vastaan. Korkoinstrumenttien juoksuaika vaihtelee muutamasta kuukaudesta 4 vuoteen.

Korkoriski

Johdannaisopimukset tehdään niiden pankkien kanssa, joissa luottoriski on erittäin pieni. Talletukset ja sijoitukset lainapapereihin tehdään annettujen sääntöjen mukaisesti.

Myyntisaamisten luottotappiot ovat olleet pienet. Vakuutusurvan ottamista myyntisaataville ei ole katsottu tarpeelliseksi, kun on otettu huomioon arviomme luottoriski ja vakuutusmaksu.

Vastapuoliriski

Suomen liittyessä EU:hun ja sokerihinnoittelun muuttuessa EU:n sokerijärjestelmän mukaiseksi, raaka-ainepörssien merkitys hinnan varmistamiseksi on ratkaisevasti vähentynyt. Cultor ei siten ole suojannut raaka-sokerin hintoja pörssissä. Viljan kotimainen hinta seuraa EU:n viljanhintaa, joka ei välttämättä ole täysin yhteydessä maailmanmarkkinahintoihin, joihin viljan pörssinoteeraukset perustuvat. Siten viljanhinnan suojaus raaka-ainepörssissä voisi olla ainoastaan ajoittain suojauskeino hinnanmuutoksiin nähden. Joidenkin raaka-aineiden hintoja suojataan valikoidusti tekemällä pitempiaikaisia ostosopimuksia toimittajien kanssa.

Raaka-aineriski

10 VUOTTA NUMEROIN

	1996	1995	1994	1993	1992	1991	1990	1989	1988	1987
<i>Genencor yhdistelty suhteellisella konsolidointimenettelyllä vuosina 1995 ja 1996, sitä ennen osakkuusyhtiönä (yhden rivin konsolidointi).</i>										
Kannattavuus										
Liikevoitto, %	6,5	8,5	8,4	8,3	6,9	5,0	1,8	2,5	7,0	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, %	12,5	15,8	15,5	14,8	12,0	8,1	3,6	4,6	10,9	6,1
Oman pääoman tuotto, ROE, %	9,4	13,9	15,7	15,3	10,3	3,1	-7,5	-0,2	11,1	4,2
Rahoitus										
Quick ratio	1,4	1,0	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,5	1,3
Current ratio	2,1	1,6	1,8	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	2,2	2,1
Liiketoiminnan kassavirta	412	432	649	610	611	611				
Nettovelkaantumisaste, %	85,2	20,9	7,6	47,0	60,4	74,9	99,6			
Omavaraisuusaste, %	36,5	47,8	47,4	37,3	41,4	38,3	34,5	39,3	47,2	49,8
Tuloslaskelma, Mmk										
Liikevaihto	8 362	6 201	6 016	6 359	6 015	5 823	5 009	4 599	4 051	3 591
Viennin ja ulkomaan toimintojen osuus, %	65	54	50	48	45	48	44	32	28	18
Vienti Suomesta	673	680	610	646	446	392	354	426	333	216
Palkat	1 002	771	660	719	750	762	615	538	454	390
Suunnitelman mukaiset poistot	443	320	277	291	321	291	245	219	186	155
Liikevoitto	545	528	505	531	415	293	89	117	285	141
Rahoituskulut (netto)	154	34	38	110	113	167	201	86	5	40
Voitto rahoituserien jälkeen	391	494	467	421	302	125	-112	31	280	97
Tilikauden tulos	283	335	320	301	-53	82	-100	-179	120	184
Tase, Mmk										
Käyttöomaisuus	4 345	3 016	2 531	2 790	3 277	3 144	3 356	2 990	2 020	1 659
Vaihto-omaisuus	1 203	1 075	853	882	893	897	1 115	933	975	929
Rahoitusomaisuus	2 384	1 704	1 889	2 190	1 959	1 967	2 791	2 173	2 262	1 461
Oma pääoma	2 698	2 501	2 292	2 003	761	872	835	999	1 049	980
Jakokelpoiset varat	1 291	1 027	742	336	76	187	142	213	438	394
Vieras pääoma	5 048	3 028	2 830	3 739	3 704	3 942	4 830	3 756	2 828	2 093
Laskennallinen verovelka	330	393	377	415						
Taseen loppusumma	7 932	5 795	5 374	5 962	6 315	6 380	7 356	6 182	5 353	4 172
Muut tiedot										
Bruttoinvestoinnit, Mmk	2 034	715	376	353	475	513	921	1 446	462	309
Nettoinvestoinnit, Mmk	1 711	613	241	-27	148	211	379			
Jalostusarvo, Mmk	2 292	1 880	1 672	1 768	1 759	1 618	1 145	1 047	1 103	825
Henkilöstö, keskimäärin	7 016	5 688	5 304	5 159	5 640	6 193	5 317	4 636	4 226	3 955
Jalostusarvo/henkilö, Tmk	327	331	315	343	312	261	215	226	261	209
Osingonjako (hallituksen esitys -96), Tmk	115 237	115 237	103 714	57 619	41 485	33 188	13 828	31 172	51 954	31 172
Voittopalkkio henkilöstörahasolle, Tmk	6 168	11 567	10 373	5 845	2 118					

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

$$\text{Oman pääoman tuotto, ROE, \%} = \frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} - \text{tilikauden verot}}{\text{(Oma pääoma} + \text{ vähemmistöosuus), kauden keskiarvo}} \times 100 \%$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, \%} = \frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen} + \text{ korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{(Taseen loppusumma} - \text{ korottomat velat), kauden keskiarvo}} \times 100 \%$$

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat} - \text{ennakkomaksut}}$$

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = \frac{\text{Korolliset velat} - \text{korolliset talletukset ja saamiset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100 \%$$

$$\text{Omararaisuusaste, \%} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{ vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100 \%$$

$$\text{Jalostusarvo} = \text{Liikevoitto} + \text{toimintokohtaiset poistot} + \text{henkilöstökulut}$$

$$\text{RONA, \%} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sijoitetun pääoman keskiarvo}} \times 100 \%$$

$$\text{Tulos/osake} = \frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{satunnaiset erät}}{\text{Osakkeiden lukumäärä}}$$

$$\text{Kassavirta/osake} = \frac{\text{Tulorahoitus}}{\text{Osakkeiden lukumäärä}}$$

$$\text{Oma pääoma/osake} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä}}$$

$$\text{Osinko/osake} = \frac{\text{Jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä}}$$

$$\text{Osinko/tulos} = \frac{\text{Jaettu osinko}}{\text{Tilikauden tulos} + \text{satunnaiset erät}}$$

$$\text{Osinkotuotto-\%} = \frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tilinpäätöspäivän pörssikurssi}} \times 100 \%$$

$$\text{Hinta/voitto-suhde (P/E)} = \frac{\text{Tilinpäätöspäivän pörssikurssi}}{\text{Tulos/osake}}$$

$$\text{Osakekannan markkina-arvo} = \text{Osakkeiden lukumäärä} \times \text{tilinpäätöspäivän pörssikurssi osakelajeittain}$$

VUODEN TAPAHTUMAT

Tammikuu

Xyrofinin uuden 300 Mmk:n ksyloositehtaan rakennustyöt aloitettiin Lenzingissä Itävallassa. Tehtaan tuotanto käynnistyy kesällä 1997.

Cultor-konsernin nykyisiä, kansainvälisesti laajentuneita liiketoimintoja paremmin palveleva uusi konsernirakenne julkistettiin.

Pfizer Inc:ltä ostetut Food Science Groupin liiketoiminnot siirtyivät Cultorin omistukseen 29.1.1996. Kauppahinta oli USD 352 miljoonaa. Ryhmittämällä sen liiketoiminnot Cultorin erikoismakeuttaja- ja aromiliiketoimintojen kanssa on luotu alalla maailman huippua edustava elintarvikkeiden paranteita ja ainesosia valmistava liiketoimintaryhmä: Cultor Food Science.

Helmikuu

Vuoden 1995 ennakkotietojen mukaan Cultor-konsernin tulos parani hieman. Konsernin liikevoitto oli 513 Mmk (505 Mmk) ja liikevaihto 5 767 Mmk (6 016 Mmk), josta kansainvälinen toiminta muodosti 51 %. Tulos osaketta kohti oli 14,91 mk (14,84 mk).

Maaliskuu

Tuloksen ennakkotiedot vahvistettiin tilinpäätöstiedotteeksi. 1995 oli viides peräkkäinen vuosi, jolloin voitto kasvoi. Osingon määräksi esitettiin 5,00 mk.

Cultor keskittyi Chilessä kalanrehuihin ostamalla Mainstream-yhtiöiltä kalanrehuliiketoiminnan. Cultor jäi 20 %:n osuudella vähemmistöomistajaksi tämän jälkeen lähinnä kalankasvatustoimintaa harjoittavaan Mainstreamiin.

Huhtikuu

Cultor Oy:n varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja osingon määräksi 5,00 markkaa osakkeelta sekä antoi hallitukselle valtuutuksen osakepääoman korottamiseen. Hallitukseen valittiin kahdeksan jäsentä.

Toukokuu

Cultor Oy sopi yhteensä USD 194 miljoonan Private Placement -lainasta USA:ssa käytettäväksi Food Science Groupin yritysoston rahoitukseen.

Cultor sai maailmanlaajuisen yksinoikeuden markkinoida ja myydä rehuteollisuudelle Aquasearch Inc:in mikrolevästä valmistamaa luonnollista astaksantiinia, jota käytetään viljellyn lohien tuotannossa ja siipikarjan rehuissa. Cultor vastaa myös astaksantiinin sovelluskehityksestä.

Kesäkuu

Neljän kuukauden osavuositulos oli ennakoidun mukainen. Konsernin liikevaihto oli 2 512 Mmk (1995: 1 832 Mmk) eli 37 % edellisen vuoden vastaavan kauden liikevaihtoa suurempi. Konsernin liikevoitto oli 90 Mmk (107 Mmk). Aleneminen johtui lähinnä kohonneista raaka-ainehinnoista. Katsauskauden osakekohtainen tulos oli 1,49 mk (2,86 mk).

Cultor ilmoitti latvialaisen osakkuusyrityksen Hanzas Maiznica A/S:n siirtyvän heinäkuun alusta konserniin, kun Cultorin äänivalta kasvoi 48 prosentista 51 prosenttiin. Vaasan Leipomot -divisioonan tuotantovolyymistä Hanzas Maiznican osuus on 30 %.

Heinäkuu

Cultorin puoliksi Eastman Chemicals Co:n kanssa omistama Genencor International Inc. osti Solvayn teollisuusentsyymitoiminnot. Samalla vahvistui Genencorin markkina-asema maailman toiseksi suurimpana teollisuusentsyymien valmistajana. Esisopimus kaupasta allekirjoitettiin 28.11.1995.

Elokuu

Ewos ilmoitti myyvänsä Tanskan ja Ruotsin kalanrehutoiminnan tanskalaiselle Aller Mölle A/S:lle ja keskittyvänsä merkittäviin lohenkasvatusmaihin, joita ovat Kanada, Chile, Norja ja Iso-Britannia. Kauppaan liittyi myös Ewoksen kalanrehutuotteiden tuotantoa ja markkinointia Tanskassa ja Ruotsissa koskeva lisenssisopimus.

Syyskuu

Suomen Rehu Oy ilmoitti kehittäneensä uuden täysrehutyypin lehmien terveystehon. Patentoitun Ca Balans™ -nimisen rehun avulla on mahdollista ehkäistä poikimahalvausta, joka on tavallisimpia lypsykarjan sairauksia. Rehun toimitukset alkoivat syksyllä.

Tanskalaisen Korn- og Foderstof Kompagniet A/S:n (KFK) kanssa allekirjoitettiin esisopimus, jonka mukaan Cultor myy 54,3 % omistusosuutensa Svenska Foderista KFK:lle. Kauppa toteuttaa Cultorin valitsemaa strategiaa, jonka tavoitteena on keskittyä teknologiaosaamista vaativiin korkean jalostusarvon liiketoimintoihin.

Filosofian tohtori Daniel Pardo nimitettiin konsernin teknologiajohtajaksi. Hän on koulutukseltaan molekyylibiologi ja on työskennellyt viikoksi ranskalaisen CNRS:n (Centre National de la Recherche Scientifique) palveluksessa.

Lokakuu

Filosofian tohtori Philip Smith nimitettiin Ewos-divisioonan toimitusjohtajaksi.

Cultor-konsernin kahdeksan kuukauden liikevoitto oli 301 Mmk (1995: 360 Mmk). Liikevoiton aleneminen johtui lähinnä raaka-aineiden kohonneista kustannuksista ja saantiongelmista. Vuoden neljä ensimmäistä kuukautta olivat heikompiä kuin vuonna 1995. Tämä trendi jatkui touko-kesäkuussa, mutta heinä-elokuussa tulos parani merkittävästi. Liikevaihto oli 5 361 Mmk (4 017 Mmk). Katsauskauden osakekohtainen tulos oli 5,55 mk (10,24 mk).

Marraskuu

Suomen Sokeri Oy ja Cerestar Scandinavia A/S allekirjoittivat aiesopimuksen yhteisen myyntiyhtiön perustamisesta. Sen tuotevalikoimaan tulevat sisällyttämään tärkkelyssiirapit ja dekstroosi ja markkina-alueeseen Suomen lisäksi Luoteis-Venäjä.

Cultor Food Science allekirjoitti sopimuksen itakonehappoliiketoiminnan myynnistä amerikkalaiselle Cargill, Inc:lle. Kaupan kokonaisarvo oli yli 200 Mmk.

Suomen Rehu Oy:lle myönnettiin ISO 14001 -standardiin perustuva ympäristösertifikaatti ensimmäisenä rehualan yrityksenä maailmassa. Vuonna 1994 Suomen Rehu Oy:lle myönnettiin myös ensimmäisenä suomalaisena rehualan yrityksenä ISO 9001 -laatusertifikaatti.

Cultor myi 54,3 %:n omistusosuutensa Svenska Foder AB:sta tanskalaiselle Korn- og Foderstof Kompagniet A/S:lle (KFK) 106 Mmk:lla.

Joulukuu

Cultor Food Science myi USD 6,5 miljoonalla meijerituoteparanneliiketoimintansa hollantilaiselle Royal Gist-Brocades N.V. -yhtiölle. Milwaukeeen tuotantolaitos ei kuulu sopimukseen.

Cultor myi 50 %:n omistusosuutensa rehunsäilöntäaineita valmistavasta ja pakkaavasta SSV-Säilöntä Oy:stä Kemira Chemicals Oy:lle. Samanaikaisesti Suomen Rehu Oy myi Suomen säilöntäaineliiketoimintansa Kemira Chemicals Oy:lle.

CULTOR FOOD SCIENCE

Cultor Food Science (CFS)
muodostettiin 29. tammikuuta 1996, kun Pfizer Inc:in Food Science Group
yhdistettiin Cultorin Xyrofin ja Flavoring -divisiooniin. Vuonna 1996 CFS:ään kuului neljä
divisioonia ja yksi liiketoimintayksikkö: Xyrofin, Flavor, Protectants,
Fine Ingredients ja Specialty Fats.

Häkan Laurén
Häkan Laurén

ONNISTUNUT YHDISTÄMINEN

Yhdistettyjä liiketoimintoja palvelevan uuden rakenteen perustaminen oli vuoden 1996 tärkein tavoite. Uusi organisaatio liittyi suunnitelmaan esikuntatoimintojen, tutkimuksen ja kehityksen, teknisen palvelun sekä Pohjois-Amerikan myynti- ja markkinointipalvelujen yhdistämiseksi ja sijoittamiseksi Ardsleeyn, New Yorkissa sijaitsevaan uuteen asiakas- ja teknologiakeskukseen. Muuton tarkoitus on tukea strategista keskittymistä ja parantaa asiakaspalvelua ja sen odotetaan toteutuvan vuoden 1997 heinäkuuhun mennessä. Vastaavasti toimintoja on uudelleenjärjestelty ja yhdistetty Euroopassa, Aasiassa ja Etelä-Amerikassa. Uusia tukitoimintoja on kehitetty, ja ne otetaan käyttöön vuonna 1997.

Vuoden aikana toteutettu tuotevalikoiman arviointi johti strategiaan kuulumattomien tuotteiden karsimiseen. Fine Ingredients -divisioonan kuulunut teollisuuskemikaali, itakoni-happo, myytiin Cargill, Inc:lle. Meijerituoteparanteet myytiin Royal Gist-Brocadesille, jonka vuoksi Milwaukeeissa Wisconsinissa sijaitseva tuotantolaitos suljetaan vuoden 1997 alkupuolella. Joitakin tuotedivestointeja on odotettavissa myös tulevaisuudessa CFS:n jatkaessa keskittymistään elintarviketeollisuuden erityistarpeisiin.

Yhdistämisprosessiin kuuluu Fine Ingredients -divisioonan jäljelle jääneen tuotevalikoiman siirtäminen Protectants-divisioonan vuonna 1997. Tämän jälkeen CFS koostuu kolmesta divisioonasta - Xyrofin, Flavor ja Protectants - sekä Business Development -yksiköstä, johon kuuluvat Specialty Fats -liiketoimintayksikkö ja Emerging Markets.

CFS:n liikevaihto oli 2 035 Mmk vuonna 1996. Pfizerilta ostettujen liiketoimintojen osuus

TUNNUSLUVUT

	1996	1995
Liikevaihto, Mmk	2 035	641
- josta vienti ja ulkomaantoiminta	1 967	569
Liikevoitto, Mmk	167	96
RONA, %	9,4	23,1
Investoinnit, Mmk	1 363	52
Henkilöstö keskimäärin	915	418

LIKEVAIHTO

Divisioonat, Mmk	1996	1995
Xyrofin	948	581
Flavor	408	55
Protectants	333	
Fine Ingredients	333	
Muut	35	15
Divisioonien väl. liikevaihto	-22	-10
Yhteensä	2 035	641

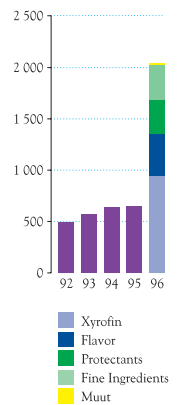
INVESTOINNIT JA HENKILÖSTÖ

Divisioonat	1996 Mmk	1995 Mmk	1996 Henkilöstö
Xyrofin	249	45	432
Flavor	5	5	244
Protectants			76
Fine Ingredients			29
Muut (*)	1 109	2	134
Yhteensä	1 363	52	915

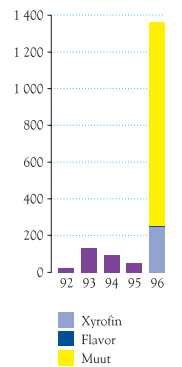
LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Markkina-alue, Mmk	1996	1995
Suomi	68	72
EU	753	384
Pohjois-Amerikka	819	49
Muut maat	395	136
Yhteensä	2 035	641

LIKEVAIHTO, MMK

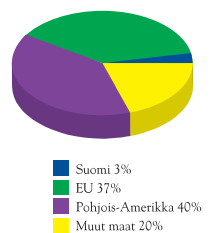

INVESTOINNIT, MMK

(* "Muut" sisältää FSG:n hankintamenoja v. 1996.

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN, MMK

siitä oli 1 296 Mmk (11 kk). Myynti kehittyi odotusten mukaisesti ja vahvistui vuoden loppua kohti. Sektorin liikevoitto oli 167 Mmk (1995: 96 Mmk). Kertaluonteiset yritysostoon liittyvät kustannukset olivat 28 Mmk. Ostettujen liike-toimintojen vaikutus konsernin tulokseen oli positiivinen.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Perustyö tulevaisuuden kasvua varten on nyt tehty ja tuotevalikoimaa on rationalisoitu. CFS:llä on tulevana vuosina hyvät mahdollisuudet vahvistaa asemiaan orgaanisen kasvun, yritysostojen ja lisäkapasiteetin avulla. Yhtiön valmistamien ja markkinoimien ruokaparanteiden taseisesti kasvavan kysynnän odotetaan jatkuvan elintarviketeollisuudessa.

CFS aikoo lähiaikoina toteuttaa merkittäviä järjestelyjä teknisen tuen toiminnoissaan. Laajennettu asiakaspalvelukeskus Redhillissä, Isossa-Britanniassa, uudet toiminnot Ardsleyssa sekä pilottitehdas Kantvikissa yhdessä muiden Cultor-konsernin resurssien kanssa tukevat uusien tuotteiden kehittämistä.

Vuonna 1997 tuodaan markkinoille useita uusia tuotteita. Näitä ovat esimerkiksi Benefat™-perheen laajentaminen ja Litesen® uusi laatu Litesse III. CFS aikoo myös tuoda markkinoille ensimmäisen luonnollisen antioksidanttinsa.

Ksylitolin ja laktitolin tuotantokapasiteettiin on investoitu CFS:n erikoismakeuttajien kasvavan kysynnän tyydyttämiseksi. Lenzingiin, Itävaltaan rakennettava uusi ksyloositehdas alkaa toimittaa ksylitolin raaka-ainetta Kotkan tehtaalle vuoden 1997 puolivälissä. Laktitolin tuotantokapasiteetin laajennuksen on suunniteltu valmistuvan vuoden 1998 loppupuolella ja suunnitelmia Xylitol 2000 -tehtaan rakentamiseksi laaditaan parhaillaan. USA:ssa sijaitsevan Litesse-tuotantolaitoksen kapasiteettia on myös nostettu vastaamaan tulevaisuuden kasvavaa kysyntää. CFS:llä on nyt myös tuotantoresurssija aromien ja panimotuotteiden laajempaan valmistukseen.

Cultor Food Sciencen ainutlaatuinen tietämys mm. monomeeri- ja polymeerisynteeseistä sekä vahva osaaminen bioteknologian ja erotus- ja kiteytystekniikojen alalla ovat entistä tärkeämpiä tulevaisuuden menestystekijöitä

- ne varmistavat asiakkaidemme pysymisen elintarvikeinnovaatioiden kehityksen kärjessä.

XYROFIN

Erikoismakeuttajamarkkinat kehittyivät myönteisesti vuoden 1996 aikana. Kilpailun jatkuvasta lisääntymisestä huolimatta Xyrofin onnistui säilyttämään tai kasvattamaan markkinaosuuttaan kaikissa avaintuotteissa. Lisäämällä nykyisten tuotteidensa kapasiteettia ja tuomalla markkinoille uudistettuja tai uusia tuotteita Xyrofin parantaa edelleen markkina-asemiaan.

Vuoden 1996 tuloskehitystä haittasi tärkeimpien raaka-aineiden saantiongelmien etenkin vuoden alkupuolella. Tästä huolimatta liikevaihto ylitti selvästi vuoden 1995 tason. Raaka-aineongelmien ei uskota toistuvan, koska useita vaihtoehtoisia toimittajasuhteita on solmittu, joiden lisäksi Itävallassa aloittaa toimintansa uusi ksyloositehdas. Näiden toimenpiteiden odotetaan parantavan vuoden 1997 tulosta. Laktitoli-investointien jälkeen Xyrofinin vuonna 1994 ilmoittama 500 Mmk:n investointiohjelma saadaan päätökseen.

Vuoden 1997 myönteiset myyntinäkömät perustuvat markkinoille tulossa oleviin suuhygienia-kuluttajatuotteisiin, myynnin kasvuun Aasiassa ja sokerittomien makeisten markkinoiden vahvaan kasvukehitykseen Euroopassa.

Vuoden 1995 poikkeuksellisen voimakkaan kasvun jälkeen Litesse® (sokeria tai rasvaa korvaava tuoteperhe) jäi vuonna 1996 edellisen vuoden tasolle. Kasvua tapahtui kuitenkin useilla avainmarkkinoilla, ja uusia kuluttajatuotteita kehitetään ja tuodaan markkinoille edelleen maailmanlaajuisesti.

Vuosi 1996 oli menestyksenkäs fruktoosille. Korkeamman jalostusarvon sovelluksiin käytettävien erikoistuotteiden myynti kasvoi. Kehitysuunnan odotetaan jatkuvan vuonna 1997, jolloin Kotkassa saadaan käyttöön uutta joustavaa tuotantokapasiteettia.

Ympäri maailmaa markkinoille tuodut tuotteet, joissa käytettiin myös Litesseä, johtivat laktitolin kysynnän huomattavaan kasvuun. Näillä kevyttuotteilla, joissa hyödynnetään yhdistelmänä useita CFS:n ruokaparanteita, on lupaavia mahdollisuuksia. Lainsäädäntömuutokset USA:ssa mahdollistivat laktitolin ja useiden muiden makeuttajien markkinoinnin

aloittamisen. Vuonna 1996 tuotiin useita erikois-
elintarvike- ja lääketieteellisuuden markkinoille
suunnattuja uusia laktitolituotteita, joiden odo-
tetaan tuovan myyntituloja vuonna 1997.

Xyrofinin erikoismakeuttajien ja useiden uu-
sien Litesseä sisältävien tuotteiden markkinoille-
tulon odotetaan lisäävän myyntiä vuonna 1997.
Vuoden 1996 aikana toteutetut kustannussäästö-
toimet vaikuttavat myönteisesti vuoden 1997
tulokseen ja auttavat vakiinnuttamaan matalan
kustannustason.

FLAVOR

Vuosi 1996 oli myönteinen niin markkinakehi-
tyksen kuin myynninkin osalta. Tuotevalikoiman
mukauttamisen ja kustannusleikkausohjelman
ansiosta tuottavuus parani. Flavor-divisioona
investoi edelleen uuteen aromiteknologiaan ja
-järjestelmiin. Divisioona pyrkii laajentamaan
maantieteellistä ja asiakaskunnan kattavuutta
juoma- ja elintarvikealojen päämarkkinoilla.
FTC-liiketoimintayksikkö on kasvanut merkittä-
västi tärkeimmällä markkina-alueellaan mauste-
tuissa erikoiskahveissa, mutta myös muissa kuu-
missa juomissa, kuten kaakaossa. Näiden markki-
noiden myönteisen kehityssuunnan odotetaan
johtavan myynnin kasvuun uusilla markkina-
alueilla Japanissa ja Länsi-Euroopassa.

Vaikka epätavallisen viileä kesä Euroopassa
vaikuttikin epäsuotuisasti myyntiin Flavoring
AB:n pääsovellusaloilla, yhtiö edistyi merkittä-
västi hiilihappoisten virvoitusjuomien aromijär-
jestelmien kehittämisessä ja varmisti pääsynsä
uusille markkinoille, kuten Venäjälle.

Oluen makua ja tasalaatuisuutta parantavien,
erikoishumalista saatavien uusien, luonnon
aineista uutettujen tuotteiden myynti kehittyi
myönteisesti. Useimmat johtavat panimot maail-
massa käyttävät nykyään CFS:n tuotteita. Suur-
ten panimoiden markkinoille tuomat uudet
merkit ja merkkituotteiden lisääntyvä määrä
latinalaisen Amerikan ja Kiinan kaltaisten vah-
vistuvien talouksien markkinoilla lisäävät tuot-
teiden kysyntää.

Vuoden aikana ryhdyttiin merkittäviin toi-
miin Veltol®-aromivahvennetuotesarjan ja sovel-
lusten laajentamiseksi. Moniin sovelluksiin sopi-
va kolmannen sukupolven tuote, Veltol-Ultra®,
tuotiin markkinoille.

CAL:in perinteisten luonnontuotteiden
myyntiä laskivat toimialan keskittyminen ja
etenkin tärkeillä Euroopan markkinoilla heiken-
tynyt kysyntä. Useiden uusien innovatiivisten
tuotteiden lisääminen yhtiön tuotevalikoimaan
ja niiden synnyttämä voimakkaampi profiili
auttaa CAL:ia varmistamaan asemansa mer-
kittävänä toimittajana tulevaisuudessa.

Vuoden 1997 aikana divisioona aikoo keskit-
tyä CFS:n terveysvaikutteisiin ruokaparanteisiin
liittyvien uusien makuaromien kehittämiseen.

PROTECTANTS

Yleisestä myynnin laskusta huolimatta
Protectants-divisioona edistyi vuonna 1996
selvästi suunnitelmissaan keskittyä kehittämään
ja markkinoimaan elintarvikkeiden säilyvyys-
tuotteita. Uudet markkinat ja sovellukset vaikut-
tivat myönteisesti erytorbaattien, lihan, hedelmi-
en ja vihannesten värien haalistumista estävien
antioksidanttien myyntiin. CFS säilytti johtavan
asemansa natriumerytorbaatteissa, vaikka voima-
kas kilpailu vaikutti myynnin kehitykseen.

Pääasiassa juustoteollisuudessa säilyvyystuot-
teena käytetyn Natamax[®] voimakas kasvu lisäsi
myyntiä. Divisioona on menestyksekkäästi vah-
vistanut Natamaxin sovelluksia ja markkinoita.
Divisioona laajentaa parhaillaan tuoteperhettä
ja kartoittaa uusia markkinoita.

Voimakkaan T&K-panostuksen ansiosta
ensimmäinen luonnollinen antioksidantti lan-
seerattaneen markkinoille vuoden 1997 kuluessa.
Elintarvikkeiden turvallisuusmääräysten kiristy-
misen ja kehityksessa nopeasti lisääntyvän elin-
tarvikkeiden jalostuksen uskotaan lisäävän säily-
vyystuotteiden kysyntää.

SPECIALTY FATS

Cultor Food Science toi USA:n ja Japanin mark-
kinoille salatrim-pohjaisten vähäkaloristen ras-
vojen Benefat[™]-tuoteperheen. Tuotteet otettiin
erittäin hyvin vastaan. Vuoden 1996 loppuun
mennessä markkinoille oli tuotu yhteensä 15
lopputuotetta, ja uusia tuotteita on tulossa vuo-
den 1997 alkupuolella. Benefat on monipuolinen
ruokaparanne, jota voidaan käyttää useissa elin-
tarvikesovelluksissa. Sen tulevaisuus näyttää
lupaavalta uusien markkinoiden avautuessa.

CULTOR REHUPARANTEET

*Cultor Rehuparanteet
-sektoriin kuuluvat maailman johtava
rehuentsyymien toimittaja ja kehittäjä Finnfeeds International,
betaiinin markkinajohtaja Finnsugar Bioproducts
sekä kalajauhon ja kalaöljyn tuottaja
Pacific Protein.*

Richard Cooper

Richard Cooper

VAHVA TULOSKEHITYS

Cultor Rehuparanteiden liikevaihto kasvoi 8,5 % vuodesta 1995 ja oli 370 Mmk. Finnfeedsin ja Finnsugar Bioproductsin yhteenlaskettu myynti kasvoi yli 20 %, mutta Pacific Proteinin myynti oli selvästi alhaisempi kuin vuonna 1995. Liikevoitto kasvoi 26 % ja ylsi 58 Mmk:aan, mikä on hyvä tulos, kun otetaan huomioon vuoden aikana suoritetut merkittävät teknologiainvestoinnit ja Pacific Proteinin raaka-aineen saantivaikeudet.

REHUPARANTEET

Rehujen ja rehuparanteiden käytön kehityssuunnaukset ovat myönteisiä. Maailman väestön jatkuvan lisääntymisen, kaupungistumisen ja kehitysmaissa tapahtuvan elintason kohoamisen odotetaan lisäävän lihan, kalan ja meijerituotteiden kysyntää ja siten johtavan eläinten tehotuotannon kasvuun.

Kehittyneissä maissa on selvästi havaittavissa suuntaus kohti luonnollisempaa ja eettisempää eläinten kasvatusta, mistä on osoituksena kuluttajien kasvava kiinnostus eläinten hyvinvointiin ruoan tuotantoketjussa.

Rehun tehokkaampi hyödyntäminen on edelleen ensisijaisen tärkeää eläintenkasvattajille, koska sen avulla voidaan kompensoida rehun raaka-aineiden hinnankorotusten vaikutuksia ja vähentää ympäristön kuormitusta.

Cultor Rehuparanteet pystyy vastaamaan kasvavan ruoantuotannon ja eläinten paremman hyvinvoinnin vaatimuksiin ja hyödyntämään niiden antamia mahdollisuuksia bioteknologian keinoin kehitettäville rehuparanteille. Niiden

TUNNUSLUVUT

	1996	1995
Liikevaihto, Mmk	370	341
- josta vienti ja ulkomaantoiminta	368	339
Liikevoitto, Mmk	58	46
RONA, %	24,8	24,2

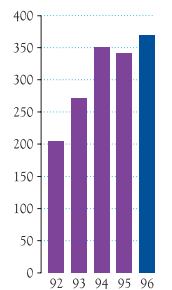
INVESTOINNIT JA HENKILÖSTÖ

	1996	1995
Investoinnit, Mmk	35	44
Henkilöstö keskimäärin	350	324

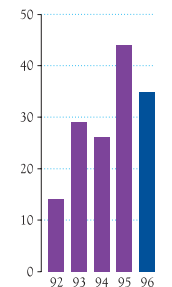
LIIKEVAIHTO MARKKINA - ALUEITTAIN

Markkina-alue, Mmk	1996	1995
Suomi	2	2
EU	118	118
Pohjois-Amerikka	36	10
Muut maat	214	211
Yhteensä	370	341

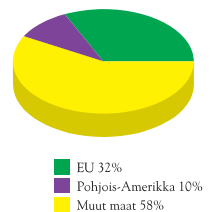
LIIKEVAIHTO,
MMK

INVESTOINNIT, MMK

LIIKEVAIHTO
MARKKINA - ALUEITTAIN,
MMK

avulla voidaan parantaa eläinten kasvatuksen taloudellisuutta ja karjan terveyttä sekä hyvinvointia. Cultorin pitkäaikainen asema bioteknologian kehityksen kärjessä ja vahva tietämys eläinravitsemuksesta muodostavat ainutlaatuisen osaamisyhdistelmän. Hyvä esimerkki tästä on Cultorin uraauurtava työ rehuentsyymien parissa ja Finnfeeds Internationalin markkinajohtajan asema maailmassa rehuentsyymeissä. Cultorin patentoidun erotusteknologian ja eläinravitsemuksen osaamisen ansiosta Finnsugar Bioproducts on menestyksellisesti kehittänyt uusia rehusovelluksia betaiinille.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Maailman rehuotannosta arviolta vajaa 5 % täydennetään joko rehuentsyymeillä tai betaiinilla, mikä merkitsee huomattavia kasvumahdollisuuksia sekä uusille sovelluksille että uusille markkinoille. Rehuentsyymejä ja betaiinia pidetään eläinravinnon vuosikymmenen tärkeimpinä innovaatioina. Molempien alojen markkinajohtajana Cultorilla on hyvät mahdollisuudet hyödyntää näitä kasvunäkymiä.

FINNFEEDS INTERNATIONAL

Finnfeeds on rehuentsyymien markkina- ja teknologiajohtaja. Alan maailmanlaajuiset vuotuiset kokonaismarkkinat ovat nykyisellään yli USD 100 miljoonaa, kun ne vuonna 1990 olivat alle USD 5 miljoonaa. Voimakkaan kasvun odotetaan jatkuvan lähitulevaisuudessa.

Rehuentsyymit ovat luonnollisia tuotteita, jotka parantavat rehun raaka-aineiden sulavuutta, jolloin eläimet pystyvät paremmin hyödyntämään rehun ravintoaineet. Entsyymejä lisätään moniin vehnä- ja ohrapohjaisiin rehuihin, etenkin siipikarjan ruokinnassa.

Vehnä- ja ohrapohjaiset rehut kattavat noin 17 % ja maissipohjaiset noin 60 % maailman rehuotannosta. Vehnä- ja ohrapohjaiset rehut ovat yleisiä lauhkean ilmaston alueilla, joilla nämä viljalajit ovat tyypillisiä. Tällaisia alueita ovat varsinkin Eurooppa ja Australia. Muualla

vehnän ja ohran kilpailukyky vuonna 1996 oli yleisesti ottaen heikko, lukuun ottamatta lyhytaikaista "vehnäikkunaa" USA:ssa alkusyksyllä, mikä aiheutti huomattavan rehuentsyymien myynnin kasvun.

Vuoden 1996 aikana Finnfeeds aloitti koemarkkinoinnin maissipohjaisiin siipikarjanrehuihin kehitetyllä ainutlaatuisella tuotteella. Se tarjoaa rehuentsyymeille mahdollisuuksia päästä aivan uusille ja laajemmille markkinasegmenteille.

Lisäksi markkinoille tuotiin erityisesti sikojen ruokintaan tarkoitettu vehnään ja vehnän sivutuotteisiin pohjautuva tuote. Tämän tyyppisten tuotteiden yleistymisen rehuteollisuudessa odotetaan kasvattavan huomattavasti Finnfeedsin markkinapotentiaalia.

Asiakaspalveluverkosta laajennettiin huomattavasti vuoden 1996 aikana. St. Louisiin perustettiin toimisto palvelemaan Pohjois-Amerikan laajoja markkinoita. Uusia toimistoja perustettiin lisäksi Pietariin vastaamaan entisen Neuvostoliiton markkinoista, Hong Kongiin palvelemaan Kiinan markkinoita ja Ranskaan. Lisäksi Singaporen, Espanjan ja Hollannin myyntikonttorien henkilöstöä lisättiin. Myös asiakaspalveluverkoston laajentamiseen sovelletaan olemassaolevaa ISO 9001 -laatu järjestelmää.

Finnfeeds jatkaa tiivistä ja menestyksekkästä entsyymien hankinta- ja kehittämissyhteistyötään Genencor Internationalin kanssa. Käynnissä on lukuisia Finnfeedsin ja Genencorin yhteisiä tutkimushankkeita, joiden tavoitteena on kehittää uusia ja tehokkaampia entsyymejä rehuikäyttöön. Finnfeedsin Vaasan tuotantolaitoksen kapasiteetin lisäämiseen tähtäävä investointihanke saadaan päätökseen kevään 1997 aikana.

Kilpailun jatkuessa rehuentsyymimarkkinoilla Finnfeedsin tulevan menestyksen avain tekijöitä ovat johtavan teknologiaperustan varmistaminen, uusien entsyymien kehittäminen, lainsäädännöllisen hyväksynnän saaminen innovatiivisille tuotteille ja selvien kustannusetujen osoittaminen loppukäyttäjille.

FINNSUGAR BIOPRODUCTS

Finnsugar Bioproducts on maailman suurin betaiinin toimittaja. FSB käyttää Cultorin patentoitua erotusteknologiaa tuottaakseen luonnollista betaiinia pääasiassa sokerijuurikasmelassista. Betaiini on useissa elävissä organismeissa esiintyvä molekyyli. Kasveissa se on yksi tärkeimmistä aineenvaihdunnan osmolyteistä, joiden ansiosta kasvit pystyvät selviytymään vaikeissa olosuhteissa, kuten kuivuudessa ja pakkasessa. Eläimissä ja ihmisissä betaiini toimii metyylieryhmien luovuttajana ja osmoottisena säätelijänä.

Vuonna 1996 myynnin kasvu oli erityisen hyvä USA:ssa, jossa markkinoille lanseerattiin nestemäinen Betafin®-tuote. Betaiinia käytetäänkin yhä enemmän siipikarjan ja sikojen rehuissa, joissa se vaikuttaa myönteisesti eläinten kasvuun sekä terveyteen ja toimii metyylin luovuttajana. Kananrehuntuottajat muodostavat tällä hetkellä suurimman markkinasegmentin.

Betaiinin käyttö laajenee

Betaiinin ensimmäinen merkittävä sovellus, jossa osmoosia hyödynnettiin eläinravinnossa, oli betaiinin lisääminen viljellyn lohien rehuun, kun lohia siirretään makeasta suolaiseen veteen (Finnstim®). Hyviä tuloksia on saatu myös betaiinin käytöstä lehtilannoitteena tuotannon parantamiseksi, kun viljellään arvokkaita satoja kuivissa olosuhteissa. Käynnissä on myös tomaatin ja puuvillan kaltaisia kasveja koskevia laajoja tutkimuksia. Greenstim®-tuotteen markkinointi on aloitettu valikoiduilla markkinoilla. Betaiinia käytetään myös pienempinä määrinä lääke-, kosmetiikka-, käymis- ja teknokemian teollisuudessa.

Finnsugar Bioproductsin toimintaa Yhdysvalloissa on vahvistettu lisäämällä markkinoinnin, teknisen palvelun ja raaka-ainehankinnan henkilöstöä. Naantalien tuotantolaitoksella on poistettu tuotannon pullonkauloja kapasiteetin lisäämiseksi ja aloitettu energiakäytön tehokkaampi käyttö.

Betaiinin menestys markkinoilla on johtanut lisääntyneeseen kilpailuun. Betaiinin hyötyjen osoittaminen rehuteollisuudelle sekä kustannusjohtaja-aseman säilyttäminen ovat keskeisiä tekijöitä FSB:n jatkuvan menestyksen varmistamiseksi. FSB:n aineettomat oikeudet niin tuotantoteknologian kuin sovellustenkin osalta ovat olennainen osa tulevaisuuden menestystä.

PACIFIC PROTEIN

Pacific Protein on Chilessä toimiva, korkealaatuaista kalajauhoa tuottava yritys. Suurin osa tuotannosta käytetään kalan- ja katkaravunkasvatukseen Aasiassa. Kasvava kysyntä ja kilpailevien proteiini-lähteiden korkeat hinnat aiheuttivat kalajauhon korkean hinnan vuonna 1996. Yhtiön myynti oli alhaisempi kuin vuonna 1995, mikä johtui kalojen vastaanottoasemalla joulukuussa 1995 sattuneesta tulipalosta, joka katkaisi tuotannon kahdeksi kuukaudeksi. Vakuutus kattoi onnettomuuden lähes kokonaan. Kalasaalis oli hyvä alkuvuodesta, mutta vuoden loppupuolella se jäi keskitasoa heikommaksi.

Yrityksen tuotantolaitos uudistettiin normaalin huoltoseisokin aikana joulukuun 1995 ja tammikuun 1996 välillä. Uudistuksen yhteydessä asennettiin mm. uudet laitteet, joiden avulla on tarkoitus nostaa korkealaatuisen Prime ja Super Prime -kalajauhon tuotantomääriä.

Yhdessä norjalaisten kalastuskumppanien kanssa tilattiin kaksi uudenaikaista kalastusalus- ta, joista toinen luovutettiin tammikuussa 1997 ja toinen toimitetaan elokuussa 1997. Alukset kalastavat pitkäkestoisella sopimuksella yksinöikeudella Pacific Proteinille. Alustoimitukset ovat viimeinen askel viisivuotisessa toimintojen uudenaikaistamis- ja tehostamishankkeessa.

CULTOR LEIVONTA

*Cultor Leivonnan muodostavat Vaasan
Leipomot ja Vaasanmylly -divisioonat. Vaasan Leipomot -divisioonaan
kuuluvat Vaasan Leipomot Oy Suomessa, AS Leibur Virossa ja A/S Hanzas Maiznica Latviassa.
Vaasanmylly-divisioona, maailman kolmanneksi suurin näkkileivän
valmistaja, koostuu Siljans Knäcke AB:sta ja
Vaasanmylly Oy:stä.*

Juha Järvinen

Juha Järvinen

TULOSKEHITYKSEN PARANEMINEN JATKUI

Cultor Leivonnan myönteinen tuloskehitys jatkui vuonna 1996, liikevaihto kasvoi 19 % ja liikevoitto parani huomattavasti. Tähän vaikuttivat pääasiassa Vaasanmyllyn toiminnan tehostuminen ja Hanzas Maiznican sekä Elannon liiketoimintojen yhdistäminen Vaasan Leipomot -divisioonaan. Kasvu jatkui päämarkkina-alueilla ja markkina-asema säilyi vahvana.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Cultor Leivonnan toiminnan painopiste on Itämeren maiden markkinoilla. Olemme vahvistaneet asemaamme Suomessa. Lisäksi olemme onnistuneet, siirtämällä leipomo- ja markkinointiosaamista Suomesta, rakentamaan vahvan aseman uusilla Baltian maiden tuoreiden leipomotuotteiden markkinoilla. Lisääntyvä kokemus toimimisesta Itämeren maiden markkinoilla ja suorat kontaktit kuluttajiin antavat hyvän pohjan laajenemiseen uusille tuotealoille ja markkinoille - ja lisäarvon luomiselle.

Investoinnit raakapakasteteknologiaan ja lisäkapasiteettiin tarjoavat kasvumahdollisuuksia uusilla tuotealoilla Suomessa ja ulkomailla. Toimintatapamme ansiosta pystymme vastaamaan perinteisten vähittäismyyntikanavien ulkopuolella myytävien tuoreiden leipomotuotteiden nopeasti kasvavaan kysyntään.

Näkkileivissä kasvumahdollisuutemme ovat lähinnä kansainvälisillä markkinoilla. Vuonna 1996 käynnistyivät toimet asemaamme vahvistamiseksi pitkällä aikavälillä kahdella päämarkkina-

TUNNUSLUVUT

	1996	1995
Liikevaihto, Mmk	994	835
- josta vienti ja ulkomaantoiminta	190	120
Liikevoitto, Mmk	80	62
RONA, %	18,8	14,5
Investoinnit, Mmk	92	61
Henkilöstö keskimäärin	3 077	2 225

LIIVEVAIHTO

Divisioonat, Mmk	1996	1995
Vaasan Leipomot	832	666
Vaasanmylly	162	169
Yhteensä	994	835

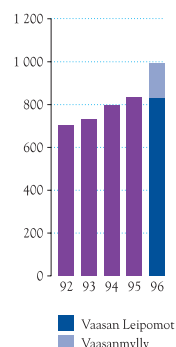
INVESTOINNIT JA HENKILÖSTÖ

Divisioonat	1996 Mmk	1995 Mmk	1996 Henkilöstö
Vaasan Leipomot	89	36	2 853
Vaasanmylly	3	25	224
Yhteensä	92	61	3 077

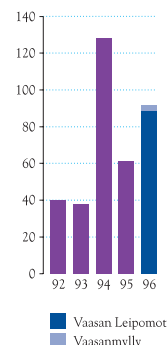
LIIVEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Markkina-alue, Mmk	1996	1995
Suomi	804	715
EU	47	47
Muut maat	143	73
Yhteensä	994	835

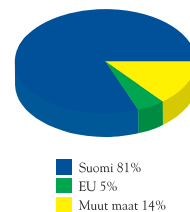
LIIVEVAIHTO, MMK

INVESTOINNIT, MMK

LIIVEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN, MMK

alueellamme - Ruotsissa ja Saksassa. Vaasan -tuotemerkki säily merkittävänä Suomessa, muualla pääpaino on kasvavassa määrin Finn Crisp® ja Siljans® -merkeillä. Kansainvälisten markkinoiden erittäin kovassa kilpailussa markkinointitoimenpiteidemme on huomioitava entistä tarkemmin paikalliset erityisvaatimukset.

Kehitämme myös uusia lähestymistapoja, jotka perustuvat ruisleivän todistetusti myönteisiin ravinto- ja terveysvaikutuksiin. Kohderyhmän muodostavat kaikkialla maailmassa sellaiset kuluttajat, jotka haluavat sisällyttää päivittäiseen ruokavalioonsa maukasta ja kuitupitoista leipää.

VAASAN LEIPOMOT

Vuoden 1996 aikana leipomotuotteiden kysynnän kasvu Suomessa jatkui kaikissa tuoteryhmissä. Noin 3-4 %:n kasvu johtui lähinnä hintojen laskusta ja myymälöiden paistopisteiden lisääntymisestä, joiden ansiosta leipomotuotteiden suosio nousi kuluttajien keskuudessa. Vähittäiskaupan jatkuva keskittyminen ja myymälöiden paistopisteiden lukumäärän kasvu lisäsivät lähileipomoiden välistä kilpailua.

Baltian maiden leipomotuotteiden markkinat ovat Cultor Leivonnalle tärkeitä. Virossa kysyntä on heikentynyt leivän suhteellisen kallistumisen vuoksi, sen sijaan Latviassa volyyminkehitys on ollut myönteisempää. Arvioimme hintojen ja kysynnän pysyvän tyydyttävänä näillä merkittävillä markkinoilla vakaampien raaka-ainehintojen ansiosta.

Markkina-asema Suomessa vahvistui

Vaasan Leipomot -lähileipomoketju vahvisti asemansa Suomessa vuoden 1996 aikana; sen osuus vähittäismarkkinoista nousi 30 %:iin. Useimmilla alueilla vahva markkina-asema säilyi, ja erityisen voimakkaana kehitys näkyi pääkaupunkiseudulla tammikuussa ostetun Elannon leipomotuotannon ansiosta. Yritystoston jälkeen on keskitytty vahvistamaan sen yhteistyötä pääkaupunkiseudulla toimivan Karin Nybergin leipomon kanssa. Lähileipomoiden lukumäärä nousi 24:ään yritystoston seurauksena.

Keskitetysti valmistettujen tuotteiden merkitystä lisäsi täysjyväleivän (Vaasan Täyshyvät) ja kääretorttujen tuotannon käynnistyminen uudella Iso-Pakarin leipomossa Kotkassa vuoden 1995 lopulla.

Vaasan Leipomot vahvisti menestyksekkäästi markkina-asemaansa Suomessa ja säilytti hyvän kannattavuuden. Parantuneeseen tulokseen vaikuttivat Vaasan-tuotteiden menestys, useat kehitysprojektit ja sisäiset tehokkuuden kehittämistoimet. Vuoden 1996 suurimpia kehitysprojekteja olivat benchmarking-toimintojen aloittaminen, laadun kehittäminen sekä toimenpiteet tuotteiden maun ja tuoreuden parantamiseksi.

Uuden Jokipakari-leipomon rakentaminen oli merkittävä edistysaskel; Vaasan Leipomoiden luomutuotteiden valmistus keskitetään tähän uuteen tuotantolaitokseen. Muut investoinnit kohdistuivat tuotantokyvyn vahvistamiseen.

Raakapakasteleivonta kasvussa

Raakapakasteleivonnin kasvu on ollut voimakasta, ja kasvun odotetaan jatkuvan tulevana vuosina. Esimerkiksi kahvileivän leivonnassa Vaasan Leipomot on hyödyntänyt keskitetysti valmistettuja raakapakastetuotteita. Myymälöiden paistopisteiden suosion ansiosta mielikuva leipomotuotteiden tuoreudesta vahvistuu, mikä puolestaan lisää raakapakastetuotteiden yleisesti leipomotuotteiden kysyntää. Vaasan Leipomoilla on tällä hetkellä lähes 100 paistopistettä vähittäismyymälöissä ympäri maata.

Raakapakastetuotteiden kulutuksen kasvun vuoksi Vaasan Leipomoiden investoinnit keskityivät uuden tuotantokapasiteetin lisäämiseen. Raakapakastetuotteiden vienti Ruotsiin käynnistettiin. Tulevaisuuden vientinäkömät näyttävät lupaavilta.

Kehitystä Virossa ja Latviassa

Cultorilla on ollut enemmistöosuus Virossa toimivasta AS Leiburista vuoden 1993 lopusta lähtien. Tänä aikana tiivis yhteistyö Vaasan Leipomoiden kanssa on tuottanut useita tuntuvia parannuksia mm. tuotannossa, tuotekehityksessä ja markkinoinnissa. Ensisijaisen tärkeää on ollut säilyttää Leiburin vahvat perinteet virolaisena leipomona.

Leibur pyrkii lisäämään tehokkuuttaan keskittämällä tuotannon yhteen tehtaaseen Tallinnassa. Myyntitoiminnassa panostetaan yhä voimakkaammin myynninedistämiseen Tallinnan ulkopuolella, jossa Leiburilla on hyvät kasvumahdollisuudet. Myynnin kehitys näillä alueilla on ollut myönteistä, ja hyvän myynti-

tason odotetaan säilyvän Viron kehittyvillä leipomotuotemarkkinoilla.

Cultor lisäsi äänivaltaansa latvialaisessa A/S Hanzas Maiznica -leipomossa 48 prosentista 51 prosenttiin ja yhdisti siten heinäkuun alussa yrityksen osaksi Cultor-konsernia. Hanzas Maiznicaan kuuluu kolme leipomoa Riiassa sekä leipomo, mylly ja rehutehdas Rezeknessä.

Hanzasin tuotanto kasvoi jonkin verran vuonna 1996, mikä vahvisti yhtiön asemaa maan johtavana leipomona. Onnistuneen sopimusviljelyn aloittamisen ansiosta riittävä vehnäraaka-aineen saanti sekä vakaat hinnat voidaan taata vuonna 1997. Hanzas Maiznica jatkoi tuotantorakenteensa kehittämistä vuonna 1996. Tuotannon ja yrityksen organisaation kehittämistä jatketaan. Koko maan kattava myyntiorganisaatio rakennettiin vuonna 1996. Kasvun jatkumisen ja paremman tuottavuuden varmistamiseksi panostetaan tuotannon tehokkuuteen ja paikallisia makutottumuksia vastaavien uusien tuotteiden kehittämiseen.

V A A S A N M Y L L Y

Näkkileipätuotteiden kokonaisuus syntä Vaasanmyllyn päämarkkinoilla pysyi muuttumattomana lukuun ottamatta Suomea, jossa kysyntä kasvoi noin 2 %. Kiristyneestä kilpailusta huolimatta Vaasanmylly pystyi säilyttämään vahvan asemansa Suomessa. Ruotsissa ja Saksassa kokonaismarkkinat laskivat. Siljans-tuotemerkkiä vahvistettiin Ruotsissa uuden pakkauskonseptin avulla. Saksassa puolestaan pyrittiin lisäämään näkyvyyttä vähittäismyymälöissä, ja uusi jakelusopimus solmittiin johtavan korppujen valmistajan Brandt GmbH:n kanssa.

Vuoden 1996 liikevaihto heikkeni hieman verrattuna vuoteen 1995. Divisionan kannattavuus parani kuitenkin merkittävästi onnistuneesti toteutetun rationalisointiohjelman ansiosta. Ohjelman avulla saavutettiin huomattavia kustannussäästöjä ja parannettiin työskentelymenetelmiä.

Vaasanmyllyn tavoite on olla selvä markkinajohtaja Suomessa. Voimakas keskittyminen Vaasan-tuotemerkkiin, jota tukevat Vaasan-näkkileipäperheen uudet tuotteet, osoittaa sitoutumistamme kehittää näkkileipämarkkinoita ja vastata kuluttajien muuttuviin vaatimuksiin, jotka kohdistuvat tuotevalikoimaan ja näkkileipätuotteiden terveysvaikutuksiin. Jatkuva

tuottavuuden ja kustannustehokkuuden kehittäminen Kotkan tehtaalla on ensisijaisen tärkeää kannattavuuden takaamiseksi.

Vaikka myyntivolyymin Ruotsissa on kasvanut, Siljansin tuottavuuden parantamiseksi tarvitaan vielä lisätoimia. Vuonna 1996 aloitettiin rationalisointiohjelma, jonka odotamme vaikuttavan myönteisesti vuoden 1997 kannattavuuteen. Siljans[®]-tuotemerkin vahvistamistoinenpitemet ja uusi jakelijamme, Adaco AB, joka on alansa suurin Ruotsissa, lisäävät tuotemerkin houkuttelevuutta Ruotsissa sekä kaupan että kuluttajien keskuudessa.

Yhteistyösopimuksemme saksalaisen Brandt GmbH:n kanssa odotetaan parantavan Vaasanmyllyn myyntiä ja markkinaosuutta Saksassa merkittävästi. Brandtin Runde Bertha -tuoteperhettä laajennetaan Finn Crisp[®] -tuotteilla. Aiomme myös panostaa kasvussa oleviin kaupan omiin tuotemerkkeihin. Ison-Britannian johtavan vähittäismyymäläketjun, Tescon kanssa allekirjoitettiin sopimus oman näkkileipätuotemerkin lanseeraamiseksi tammikuussa 1997.

Koko arvoketju hallinnassa

Koko arvoketju raaka-ainetuottajalta loppuasiakkaalle on tärkeä Vaasanmyllylle. Sopimusviljely aloitettiin vuonna 1995 ja sitä laajennettiin vuonna 1996. Vuonna 1997 Runde Bertha -tuoteperhettämme myydään Saksassa merkinällä "Getreide aus kontrolliertem Anbau". Näin korostuu tuotteissamme käytetyn viljan valvotut kasvuolosuhteet. Merkintä toimii myös todistena raaka-aineiden alkuperästä, oikeasta lannoitetasosta jne.

Tavoitteemme on saavuttaa vuoden 1997 aikana ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä. Se perustuu Vaasanmyllyn ISO 9001 -laatu järjestelmään, jonka Lloyds sertifioi vuonna 1995. Se oli ensimmäinen näkkileipätuotteiden valmistajalle koko maailmassa myönnetty ISO 9001 -laatusertifikaatti.

CULTOR RAVINTO

Vuonna 1996

*Cultor Ravintoon kuului neljä divisioonaa:
Finnsugar, Ewos, Suomen Rehu ja Svenska Foder.*

*Cultor myi marraskuussa osuutensa
Svenska Foderista.*

Tom Weyman
Tom Weyman

VAIKEA VUOSI

Vuosi osoittautui odotettua vaikeammaksi. Kaikki divisioonat kärsivät huomattavista raaka-aineiden hinnannousuista, etenkin vuoden alkupuoliskolla. Vastaavat hinnankorotukset Cultorin tuotteissa yhdistettynä tehokkaaseen kustannusten karsintaan palauttivat toiminnan kuitenkin vähitellen normaaliksi, ja toisen vuosipuoliskon tulos oli parempi kuin samana ajanjaksona vuonna 1995.

Suomen Rehun liikevaihto säilyi vuoden 1995 tasolla, sen sijaan Finnsugarin, Ewoksen ja Svenska Foderin liikevaihdot kasvoivat. Finnsugarin myyntiä kasvatti vienti ja Ewos hyötyi Chilen ja Pohjois-Amerikan lohienkasvatuksen myönteisestä kehityksestä. Ewoksen ja Svenska Foderin tulokset ylsivät vuoden 1995 tasolle, mutta Suomen Rehun tulos jäi vuoden ensimmäisten kuuden kuukauden raaka-aineongelmien vuoksi alle viimevuotisen. Finnsugarin tuloskehitys heikkeni odotusten mukaisesti.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Cultor Ravinnon lyhyen aikavälin näkymissä ei odoteta muutoksia. Finnsugarin ja Suomen Rehun liiketoiminnan volyyymi säilyy nykytasolla. Sen sijaan Ewoksen näkymät näyttävät paranevan vuoden 1996 viimeisellä neljänneksellä alkaneen lohien nousevan hintakehityksen ansiosta. Toimet, joihin ryhdyttiin hintojen vakauttamiseksi ja kulujen karsimiseksi, ovat parantaneet koko sektorin tuloskehityksen edellytyksiä.

TUNNUSLUVUT

	1996	1995
Liikevaihto, Mmk	4 615	4 155
- josta vienti ja ulkomaantoiminta	2 421	1 955
Liikevoitto, Mmk	288	380
RONA, %	13,8	18,9
Investoinnit, Mmk	150	265
Henkilöstö keskimäärin	1 983	2 082

LIIVEVAIHTO

Divisioonat, Mmk	1996	1995
Finnsugar	1 339	1 237
Ewos	1 370	1 080
Suomen Rehu	1 123	1 150
Svenska Foder	858	764
Divisioonien väl. liikevaihto	-75	-76
Yhteensä	4 615	4 155

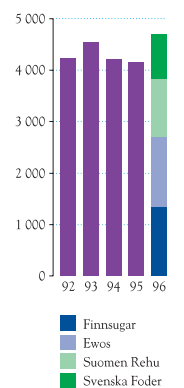
INVESTOINNIT JA HENKILÖSTÖ

Divisioonat	1996 Mmk	1995 Mmk	1996 Henkilöstö
Finnsugar	21	59	702
Ewos	84	169	570
Suomen Rehu	34	21	460
Svenska Foder	11	16	251
Yhteensä	150	265	1 983

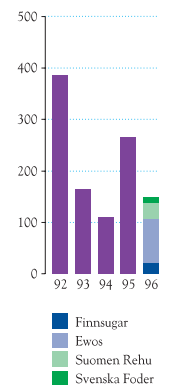
LIIVEVAIHTO MARKKINA - ALUEITTAIN

Markkina-alue, Mmk	1996	1995
Suomi	2 194	2 200
EU	1 282	1 160
Pohjois-Amerikka	182	137
Muut maat	957	658
Yhteensä	4 615	4 155

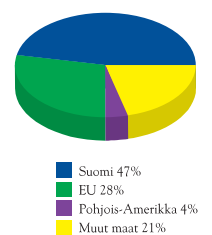
LIIVEVAIHTO, MMK

INVESTOINNIT, MMK

LIIVEVAIHTO MARKKINA - ALUEITTAIN, MMK

FINNSUGAR

1996 oli ensimmäinen vuosi, jolloin Finnsugar toimi täysin EU:n sokerijärjestelmässä. Suomen kiintiöt vuonna 1996 olivat 146 776 tonnia juurikassokeria ja 11 930 tonnia tärkkelys-makeuttajia (isoglukoosi). Suomeen tuodaan lisäksi vuosittain 60 000 tonnia ruokoraakasokeria. Sokerijärjestelmän vaikutus Finnsugarin tulokseen on ollut ennusteiden mukainen.

Suomen sokerimarkkinoiden rakenne on muuttunut huomattavasti Suomen EU:hun liittymisen jälkeen. Sokeria sisältävien tuotteiden viennin lasku on supistanut kotimaan sokerimarkkinoita 20 % vuosien 1993 ja 1994 volyymeihin nähden. Kotimaan sokerimarkkinat kasvoivat 4,3 % vuonna 1996 verrattuna vuoteen 1995, mutta olivat silti selvästi alle vuoden 1994 tason. Se oli myös pääasiallinen syy sokerin viennin kasvuun vuonna 1996; viennin osuus koko tuotannosta oli 20 % (1995: 12 %).

Finnsugarin liikevaihto kasvoi vuodesta 1995, mutta liikevoitto jäi alhaisemmaksi. Suomen markan devalvoituminen suhteessa sokerijuurikkaan hinnoittelussa käytettävään vihreään ECUun aiheutti raaka-ainekustannusten nousun. Ulkomaisen kilpailun ja valuuttavaihteluiden vuoksi sokerin hintoihin ei voitu tehdä vastaavia korotuksia.

Vuoden 1996 sokerijuurikkasadon sokeripitoisuus oli korkea, mutta määrällisesti sato oli heikko, 895,7 milj. kg (1995: 1 109,9 milj. kg). Järjestelmään kuuluvat tuet mukaan lukien sokerijuurikkaan yksikköhinta oli huomattavasti korkeampi kuin vuonna 1995. Heikon sadon vuoksi viljelijöiden sokerijuurikkaasta saama kokonaistulo jäi selvästi 1995 tasoa alhaisemmaksi.

Tärkkelyspohjaisten makeuttajien hinnat laskivat raaka-ainekustannusten (maissi, vehnä ja ohra) noususta huolimatta. Glukoosin ja glukoosisiirappien tuonti lisääntyi 46 % vuodesta 1995 ja vastasi 24 % vuoden 1996 markkinoista (1995: 20 %). Finnsugar ja Cerestar Scandinavia A/S allekirjoittivat marraskuussa aiesopimuksen, joka tähtää yhteisen myyntiyhtiön perustamiseen. Uusi yhtiö markkinoi tärkkelyspohjaisia siirappeja Suomessa ja luoteis-Venäjällä.

Nykyinen EU:n sokerijärjestelmä on voimassa vuoteen 2001 asti. GATT-sitoumusten mukaisesti on mahdollista, että sekä sokerikiintiöitä että Non-annex II -tuotteiden vientiin tarkoitett-

tuja varoja joudutaan vähentämään ennen vuotta 2001. Jos tämä toteutuu, varsin suuri määrä sokeria ohjautuu tuetun viennin piiristä EU:n sisämarkkinoille.

Lyhyellä aikavälillä sokerin ja makeuttajien kotimainen kysyntä kasvaa hitaasti. Tärkkelyspohjaiset glukoosisiirapit kasvattavat markkinaosuuttaan, koska EU:n yhteinen maatalouspolitiikka on luonut hintaedun viljapohjaisille makeuttajille. Kehitys alentaa asiakkaidemme kustannuksia ja antaa uusia mahdollisuuksia tuotekehitystoiminnalle.

Finnsugarin tavoite on parantaa logistiikkajärjestelmiä ja vahvistaa toimittaja-asiaksviestintää. Laatutyötä on edelleen jatkettu jo olemassaolevien ISO 9002 -laatusertifikaattien pohjalta. ISO 14001 -ympäristösertifikaatin mukainen taso saavutetaan vuonna 1997. Sokerin kilpailukykyistä tuotantorakennetta koskeva selvitystyö saataneen päätökseen kevään 1997 aikana.

EWOS

Ewos menestyi vuonna 1996 tyydyttävästi. Norjassa otettiin käyttöön rehukiintiöt tasapainottamaan vuosien 1994 ja 1995 aikana syntyneitä kysynnän ja tarjonnan epätasapainoa. Kasvun hidastuminen Norjassa, maailman suurimmalla yksittäisellä kasvatetun lohien markkinalla, kompensoitiin osittain lisäämällä tuotantoa muissa maissa, kuten Chilessä. Nettokasvu oli noin 10 %, eli lähes puolet kahden edellisen vuoden kasvusta.

Rehujen katteiden lasku jatkui vuoden 1995 lopussa alkaneen raaka-aineiden hintojen nousun seurauksena. Samanaikaisesti lohienkasvattajien keskittyminen yhä suurempiin yli rajojen toimiviin yksiköihin jatkui. Tässä toimintaympäristössä Ewoksen liikevoitto jäi edellisvuoden tasolle.

Teknologiajohtaja

Ewos pysyy kalanrehujen teknologisen kehityksen kärjessä. Kaikissa tuotantoyksiköissämme olemme panostaneet uusimpien teknologisten saavutusten hyödyntämiseen. Skotlannissa sijaitsevan Teknologiakeskuksen investointiohjelman toinen vaihe saatiin päätökseen. Myös Norjassa sijaitsevaa koeviljelylaitosta laajennettiin ja

nykyaikaistettiin. Tutkimuskeskuksen henkilökunnan vahvuus on nyt tavoitetasolla.

Korkeaenergiset Vextra®Delta -rehutuotteet ja Lepsidon®-lohiloisten torjuntatuotteet lanseerattiin menestyksekkäästi markkinoille vuonna 1996.

Ewos myi elokuussa kalanrehutoimintansa Tanskassa ja Ruotsissa osana tavoitettaan keskittyä suurimpiin lohienkasvatusmaihin. Lohen hinnat vakiintuivat vuoden 1996 viimeisellä neljänneksellä. Hintojen vakiintuminen mahdollistaa Norjan rehukiintiöiden kasvattamisen ja Chilen voimakkaan kehityksen jatkumisen. Myynnin kasvunäkymät vuodelle 1997 ovat siksi jonkin verran paremmat kuin vuonna 1996. Raaka-ainehinnat ovat vakiintuneet, mutta katteisiin kohdistuva paine säilynee lohien suhteellisen alhaisten hintojen ja alalla tapahtuvien rakennemuutosten vuoksi. Ewoksen tuloksen odotetaan paranevan kasvavan myynnin, toimitusketjunhallinnan ja uuden teknologian käyttöönoton ansiosta.

SUOMEN REHU

Teollisten rehujen kysyntä oli vuonna 1996 Suomessa 1 095 miljoonaa kiloa; kysyntä laski 2 % vuoteen 1995 verrattuna. Markkinaosuus Suomessa ja Baltian maissa kuitenkin kasvoi. Liikevaihto laski 2,5 % vuodesta 1995. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 1995 lopulla tapahtuneen torjunta-aineliiketoiminnan myynnin vuoksi.

Liikevoitto laski vuodesta 1995 johtuen pääasiallisesti raaka-aineiden korkeista hinnoista, joita ei voitu täysimääräisesti siirtää rehujen hintaan. Kannattavuus kuitenkin parani vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Toistuvat hinnankorotukset vaikuttivat negatiivisesti erityisesti naukarjan täysrehujen kysyntään ja lisäsivät kotitekoisten rehuseosten käyttöä. Maitokiintiöiden leikkaamista koskeva keskustelu aiheutti myös epävarmuutta maidontuottajien keskuudessa.

Ruotsalainen Teknosan AB saavutti tavoitteensa. Puolalaisen Ewos Polfarmin kehitystä haittasi sianlihan tuotannon lasku ja sitä seurannut teollisten esiseosten kysynnän lasku. Tästä johtuen yhtiö ei saavuttanut kasvutavoitteitaan, mutta myyntivolyymit olivat kuitenkin korkeammat kuin vuonna 1995.

Uusia tuotteita, uusia ratkaisuja

Asiakkaiden kilpailukyvyyn parantamiseksi Suomen Rehu kehitti lukuisia uusia tuotteita ja ruokintaan liittyviä ratkaisuja. Merkittävin uusi keksintö oli tietokonepohjainen suunnitteluohjelma, jonka avulla kehitetään maatilojen karjanruokintamenetelmiä. Broilerintuotannossa otettiin käyttöön Chickment-laatuohjelma yhteistyössä teurastamoiden ja tilojen kanssa. Useita patenteja haettiin mm. kokojyväviljan käytölle siipikarjan rehussa, Punahelppä Omega™-ruokintakonseptille ja Ca Balans™-täysrehulle, joka ehkäisee lypsylehmien poikimahalvausta.

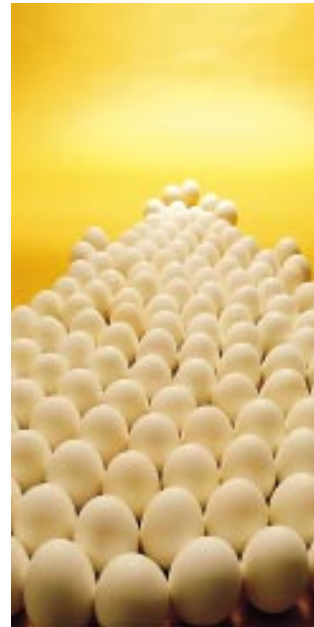
Suomen Rehu oli ensimmäinen rehualan yritys maailmassa, jolle myönnettiin ISO 14001-ympäristösertifikaatti. Tämä saavutus pohjautuu siihen laatutyöhön, jota on tehty ISO 9001-laatusertifikaatin myöntämisestä vuodesta 1994 asti.

Investoinnit keskitettiin Turun tehtaan automatisointiin ja siloihin, nesterehulinjaan Vaasassa sekä Agrivit AS:n ostoon Norjassa. Cultor myi 50 %:n omistuksensa vuoden lopulla säilöntäainetta valmistavasta ja pakkaavasta SSV-Säilöntä Oy:stä Kemira Chemicals Oy:lle, joka osti myös Suomen Rehun säilöntäaineliiketoiminnan Suomessa. Norjan ja Ruotsin säilöntäaineliiketoiminnot myytiin Denofa AS:lle tammikuussa 1997.

Rehujen kysynnän odotetaan säilyvän Pohjoismaissa nykyisellä tasolla. Kysynnän odotetaan kasvavan Baltian maissa, Puolassa ja Venäjällä. Koko divisioonan tulospäätösten odotetaan jonkin verran paranevan lähitulevaisuudessa.

SVENSKA FODER

Svenska Foderin liikevaihto ylitti vuoden 1995 tason. Liikevoitto nousi myös hieman edellisvuodesta. Cultor allekirjoitti 24. syyskuuta aiesopimuksen, jolla Cultorin 54,3 %:n osuus Svenska Foderista myytiin tanskalaiselle Korn- og Foderstof Kompagnietille (KFK). Kauppa allekirjoitettiin marraskuussa ja kauppahinta oli 106 Mmk.

GENENCOR JA CULTORIN TEKNOLOGIA

GENENCOR INTERNATIONAL

Genencor International Inc. on Cultorin ja Eastman Chemical Companyn yhdessä puoliksi omistama yhtiö, joka perustettiin vuonna 1990, kun Cultorin entsyymitoiminnot yhdistettiin Eastman Kodakin biotuoteryhmään. Vuoden 1995 alusta Genencorin luvut ovat sisällyneet Cultorin tilinpäätökseen suhteellisesti yhdisteltyinä.

Genencorin erikoisalaan kuuluvat teollisuusentsyymit, joita käytetään puhdistusaineissa ja muissa siivoustuotteissa, tekstiiliteollisuudessa, puunjalostusteollisuudessa, tärkkelyksen valmistuksessa sekä elintarvike- ja rehuteollisuudessa. Yhtiöllä on maailmanlaajuisesti yli 800 patenttia. Genencor on teknologiajohtaja proteiinin valmistuksessa, erotusteknologiassa sekä entsyymien ja substraatin välisessä vuorovaikutuksessa.

Genencorin pääkonttori sijaitsee Rochesterissa, New Yorkissa; tuotantolaitokset USA:ssa, Belgiassa, Saksassa, Argentiinassa ja Suomessa sekä T&K-yksiköt Kaliforniassa ja Hollannissa. Myyntikonttoreita on ympäri maailmaa, ja jakeluverkosto toimii yli 40 maassa. Yhtiössä työskentelee noin 1 300 henkilöä.

Maailman toiseksi suurin

Genencor allekirjoitti marraskuussa 1995 sopimuksen, jossa sovittiin Solvay S.A:n teollisuusentsyymitoimintojen ostamisesta. Kauppa toteutui heinäkuussa 1996. Tämän yritysoston sekä Royal Gist-Brocadesilta vuonna 1995 ostettujen teollisuusentsyymitoimintojen jälkeen Genencorista tuli maailman toiseksi suurin teollisten entsyymien valmistaja.

Vuoden 1996 liikevaihto oli USD 265 miljoonaa. Vuoden tärkein tapahtuma, Solvayn teollisuusentsyymien hankinta viivästyi ennakoitua pidemmän viranomaiskäsitteilyn vuoksi. Se hidasti myynnin kehitystä ja rationalisointitoimien toteuttamista. Siitä syystä yritysoston positiiviset vaikutukset alkoivat vaikuttaa vasta vuoden viimeisten neljän kuukauden aikana, ja niiden odotetaan jatkuvan vuonna 1997. Genencorin liikevoitto parani edellisestä vuodesta ja sen nettotulos oli positiivinen.

Uusien entsyymisovellusten kehittämistä jatkettiin osittain sisäisesti ja osittain yhtiön useiden yhteistyökumppaneiden ja erikois-

tuneiden jakelijoiden kanssa. Genencor avasi kesäkuussa uuden tutkimus- ja kehitysyksikön, California Technology Centerin, joka sijaitsee Stanford Research Parkissa, Palo Altossa. Tämä huipputason laitos vahvistaa huomattavasti Genencorin edellytyksiä kehittää uusia entsyymejä.

Genencor jatkaa tiivistä ja menestyksekkästä entsyymien toimitus- ja kehittämissyhteistyötään Finnfeeds Internationalin kanssa. Käynnissä on useita Finnfeedsin ja Genencorin yhteisiä tutkimushankkeita, jotka tähtäävät uusien ja tehokkaampien entsyymien kehittämiseen rehukäyttöön. Yhteistyö suurten kemian alan yritysten kanssa on myös erittäin tärkeää.

Solvayn ja Royal Gist-Brocadesin toiminnot ovat merkittävästi laajentaneet Genencorin tuotevalikoimaa, asiakaskuntaa ja globaalia näkyvyyttä. Genencor pyrkii portfoliotaan järjeistämällä keskittymään avainentsyymitoimintoihinsa. Viimeisin tähän liittyvä toimi oli Snomax® SnowInducer -jäänkiteytysproteiinin valmistus- ja markkinointi-yrityksen Snomax Technologiesin myynti York International Corporationille, jonka omistukseen yritys siirtyi joulukuussa 1996.

CULTORIN TEKNOLOGIA

Teknologia on Cultorille keskeinen menestystekijä. Konsernin innovatiivinen tutkimus- ja kehitystoiminta on 1960-luvun puolivälistä asti tuottanut kaupallisesti hyödynnettäviä teknologioita ja uutta liiketoimintaa. Teknologian tarjoamia mahdollisuuksia käytetään ydin-, apu- tai tukiresursseina eri liiketoiminnoissa luomaan lisäarvoa asiakkaille. Teknologialla on keskeinen rooli läpi arvoketjun T&K:sta tuotantoon ja palveluun esimerkiksi Cultor Food Science ja Cultor Rehuparanteet -sektoreissa, kun taas toisissa divisioonissa teknologiatyöskentely keskittyy tiiviimmin esimerkiksi tuotannon kehittämiseen.

Konsernin koordinoivana rakenteena toimii Cultorin teknologiaverkosto. Verkoston tukipilareina ovat Cultor Food Sciencen, Ewoksen ja Genencorin ylläpitämät erikoistuneet teknologiakeskukset, koko konsernia palveleva

Cultorin Teknologiakeskus ja ulkopuolinen teknologiaverkosto. Ulkopuolinen teknologiaverkosto perustuu maailmanlaajuiseen yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa tehtävään yhteiseen tutkimukseen sekä joint venture- ja teknologiakumppanuus-tyyppisiin yhteistoimintamalleihin. Keskeisiä tavoitteita ovat konserninlaajuisten synergioiden sekä tiedon ja kokemusten vaihdon edistäminen.

Cultor Teknologiakeskus

Cultorin Teknologiakeskus keskittyy tutkimustoiminnassaan voimakkaasti luonnon raaka-aineiden ja luonnon prosessien teolliseen hyödyntämiseen, erityisesti rehuissa ja ravitsemuksessa. Teknologiakeskuksen erityisosaamisalueita

ovat mikrobiologia, geneettinen tutkimus ja eläinten ruoansulatukseen liittyvä fysiologia, biotekniset prosessit sekä entsyymiteknikan ja orgaanisen kemian sovellukset.

Teknologiakeskus kehittää bioteknologiaan perustuvia

tuotteita ja prosesseja yhteistyössä Cultorin liiketoimintayksiköiden kanssa. Yksiköt ovat vastuussa omasta tutkimus- ja kehitystoiminnastaan, ja Teknologiakeskus toimii liiketoimintayksiköiden strategisena T&K-kumppanina. T&K-projektien tavoitteet ja etapit määritellään yhdessä palvelemaan parhaiten liiketoimintayksikön asiakkaiden tarpeita.

Liiketoimintaan suoraan liittyvien projektien lisäksi Teknologiakeskus on kehittänyt useita uusia tekniikoita ja menetelmiä. Näistä esimerkkejä ovat molekyyliomenetelmät mikrobiologista tunnistamista varten, monet hienokemikaalit sekä elävien solujen immobilisointitekniikan uudet sovellukset.

Tutkimustyö keskittyi vuonna 1996 rehuparanteiden toimintatavan ymmärtämiseen, Cultorin omiin raaka-aineisiin pohjautuvien uusien hienokemikaalien tuotantoprosessien kehittämiseen, uusien entsyymituotteiden kehittämiseen Finnfeedsille sekä valikoitujen ruoka- ja rehuparanteiden bioteknisiä tuotantomenetelmiä koskevien tutkimusohjelmien käynnistämiseen.

TUOTTEITA JA TUOTEMERKKEJÄ

AROMIT

Vetol [®] -tuotteet	Aromivahventeita, joita käytetään virvoitusjuomissa, makeisissa ja maitotuotteissa
Tetrahop [®] , Redihop [®] , Aromahop [®] , Isohop [®] , Phico ₂ -Hop [®]	Humalauutteita, joita käytetään panimoteollisuudessa parantamaan oluen aromia
Flavoring AB, FTC, CAL, Cultarom	Luonnollisia makuaineita ja aromivahventeita mauste- ja elintarviketeollisuuden käyttöön

SÄILYVYYSTUOTTEET

Askorbaatit, Erytorbaatit	Hapettumisenestoaineita
Natamax [®]	Torjuu homeita ja hiivoja
Everfresh [®]	Katkarapujen säilyvyyttä parantava entsyymi

Cultor Food Science valmistaa ja markkinoi myös muita aromi-, säilyvyys- ja ruokaparannetuotteita.

SOKERIA TAI RASVAA KORVAAVAT TUOTTEET

Ksylitoli	Erikoismakeuttaja, käytetään etenkin makeisissa
Litesse [®]	Vähäkalorinen, sokeria tai rasvaa korvaava valmiste
Fruктоosi	Erikoissokeri, joka soveltuu kevytruokiin ja -juomiin sekä diabeetikoille
Laktitoli	Korvaa sokeria makeisissa, leipomotuotteissa ja jäädytetyissä jälkiruoissa
Dairy-Lo [®]	Rasvaa korvaava heraproteiinivalmiste
Benefat [™]	Vähäkaloristen rasvojen tuoteperhe

NÄKKILEIVÄT JA HAPANKORPUT

Vaasan [®]	Pieni Pyöreä, Maukas, Koulunäkki, Voima, Kunto, Maitonäkki, Pieni Ruutu, Neiti Vehnä, Velmu, Elonäkkäri, Rapeat
Yläisten	Näkkileivät
Finn Crisp [®]	Rapea hapankorppu vientimarkkinoille
Siljans [®]	Tuotemerkki Ruotsissa valmistetuille näkkileiville

TUOREET LEIPOMOTUOTTEET

Vaasan [®]	Ruispalat, Rouhepalat, Halkaistu Jälkiuunileipä, Revitty, Rukiinen, Iso, Iso-G, Iso-M, Jumpulat, Vimpulat, Jumbot, Täyshyvät, Paahdot
Hanna-Tädin [™]	Kanelipuusti, Voisarvi, Kanelipitko, Vadelmapitko, Kahvipitko, Kääretortut
Tosi-tuotteet	Tosirukiinen, Tosikauranen, Tosiviljanen, Tosimuheva
MrMoon [®]	Fastfood-tuotesarja

Vaasan lähileipomoilla on lukuisia erilaisia omia tuotteita ja tuotemerkkejä.

Leibur®	Madise, Talupoja, Viljaveski, Kirde sai, Annika Tort, Rukki-Ruudi, Täisteraleip, Rudolph-täisterakukkel
Hanzas	Batons a/l, Senču, Hanzas Saldskābmaize, Lauces

SOKERIT JA SIIRAPIT

Kidesokerit	Talous, Siro
Palasokerit	Sirkku, Pulmu, Black, White, Annospalat
Erikoissokerit	Fariinisokeri, Hilliosokeri, Hyytelösokeri, Kanelisokeri, Raesokeri, Tomusokeri, Värirae, Tumma kide
Siirapit	Sokerisiirappi, Melli-siirappikastike

ELÄIN- JA KALANREHUT

Kiri-Maikki®	Lypsykarjanrehusarja, nurmirehujen täydentäjä
Krossi	Energiarehut tavoiteruokintaan lypsykarjalle
Punahelttä®	Kananrehut kannattavaan munantuotantoon
Pekoni®	Tehokas sianrehu nopeaan kasvuun
Nasu®	Turvallinen sianrehu terveeseen kasvuun
Hertta-Minera muro™	Maittava täyskivennäinen nautakarjalle
Namino™	Rakeinen kivennäisrehu lehmille ja lihakarjalle
Ca Balans™	Lehmien poikimahalvausta ehkäisevä rehu
Ksylitoli-vitamiinit	Patentoidulla menetelmällä valmistetut liuosvitamiinit kotieläimille
Asetona®	Lypsykarjan terveysrehut
Racing®	Rehusarja hevosten ruokintaan varsoista kilpa- tai harrastehevosiksi
Vextra®	Lohikalojen rehuuotesarja
Lepsidon®	Lohiloisten torjuntaan

REHUPARANTEET

Avizyme®	Siipikarjanrehujen ravintoarvoa parantava monientsyymituote
Porzyme®	Sianrehujen ravintoarvoa parantava monientsyymituote
Fiskemel®	Korkealaatuinen kalajauho
Heptex	Rehuraaka-aineen entsyymattainen käsittelymenetelmä
Betafin®	Betaiinituotteita eri sovelluksiin
Finnstim®	Kalanrehujen lisäravinne
Nutristim®	Betaiinituote käymisprosesseihin
Greenstim™	Betaiinituote kasvisovelluksiin

GENENCOR-TEOLLISUUSENTSYMIT

Spezyme®, Maxazyme®	Viljankäsittelyentsyymejä
IndiAge®, Primafast®	Tekstiilientsyymejä
Purafect®, Maxacal®	Pesuaaine-entsyymejä
Laminex®, Multifect®	Panimo- ja mallasentsyymejä
OxyGO®	Leivontaentsyymi

Genencor valmistaa ja markkinoi myös muita erikoistuote-entsyymejä teollisuuskäyttöön.

KONSERNIN HALLITUS

Vasemmalta oikealle: Björn Mattsson, Pekka Rinne, Olivier Lippens, Ralf Lehtonen, Eero Utter (puheenjohtaja), Sakari Heikkilä, Jouko K. Leskinen ja Paul Lippens.

Hallitus 11.4.1996 - 11.4.1997

Eero Utter (*1933)
vuorineuvos, puheenjohtaja

Sakari Heikkilä (*1936)
agrologi

Ralf Lehtonen (*1937)
Keskinäinen vakuutusyhtiö
Eläke-Varman johtaja

Jouko K. Leskinen (*1943)
Sampo-ryhmän pääjohtaja

Olivier Lippens (*1953)
Finasucre S.A:n toimitusjohtaja

Paul Lippens (*1952)
Groupe Sucrier S.A:n toimitusjohtaja

Björn Mattsson (*1941)
vuorineuvos, Cultorin konsernijohtaja

Pekka Rinne (*1944)
maanviljelysneuvos, Agronomiliiton
toiminnanjohtaja

TILINTARKASTAJAT

Varsinainen tilintarkastaja:
Tauno Haataja, kauppat. maist., KHT

Varatilintarkastaja:
KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy

KONSERNIJOHTO

Björn Mattsson (*1941), fil. lis.
Konsernijohtaja, Cultorin konsernijohtajan puheenjohtaja
Puheenjohtaja, Cultor Food Sciencen divisioonahallitus

Tom Weymarn (*1944), dipl.ins.
Varatoimitusjohtaja
Puheenjohtaja, divisioonahallitukset: Finnsugar,
Suomen Rehu, Ewos, Cultor Rehuparanteet
Arvoprosessivastuu: pätevyys ja kyvyt

Richard Cooper (*1958), B.Sc., M.Agr.Sc.
Johtaja, Cultor Rehuparanteet
Toimitusjohtaja, Finnfeeds International Ltd.

Filip Frankenhaeuser (*1951), kauppat. maist.
Johtaja, Talous ja rahoitus
Arvoprosessivastuu: osakeomistuksen arvon muodostus

Juha Järvinen (*1946), ekonomi
Johtaja, Cultor Leivonta
Puheenjohtaja divisioonahallitukset: Vaasan Leipomot, Vaasanmylly
Arvoprosessivastuu: asiakaskeskeisyys

Juha Kurkinen (*1953), varatuomari, ekonomi
Lakiasianjohtaja
Arvoprosessivastuu: kestävä kehitys

Håkan Laurén (*1941), kauppat. maist.
Johtaja, Cultor Food Science
Toimitusjohtaja, Cultor Food Science Inc.

Esko Lindstedt (*1943), agronomi, M.Sc.
Johtaja, Kansainvälinen kauppapolitiikka

Daniel Pardo (*1946), filosofian tohtori
(1.11.1996 lähtien)
Johtaja, Teknologia

- Cultor Food Science
- Cultor Rehuvaranteet
- Cultor Leivonta
- Cultor Ravinto
- Genencor International
- Pääkonttori

* Muuttavat
uusiin tiloihin
kesällä 1997:
410 Saw Mill River Rd.
Ardsley, NY 10530
USA

CULTOR-KONSERNI

Konsernijohtaja Björn Mattsson

CULTOR OY

Kyllikinportti 2
(PL 105, 00241 Helsinki)
Puh. (09) 134 411
Fax (09) 1344 1211

Cultor Teknologiaakeskus
02460 Kantvik
Puh. (09) 297 481
Fax (09) 298 2203

Flavor Technology Corp.
20 Lake Drive and Flavor Lane
East Windsor, NJ 08520-5398
USA

Puh. +1 609 443 0600
Fax +1 609 443 0664

Cultor Food Science
844 Greenwood Road
Sidney, NE 69162
USA
Puh. +1 308 254 5533
Fax +1 308 254 5348

**PROTECTANTS
-DIVISIOONA**
Richard Green

Cultor Food Science Inc. *
Puh. +1 212 573 5759
Fax +1 212 309 4864

XYROFIN-DIVISIOONA
Pekka Sorsa

Xyrofin (UK) Ltd.
41-51 Brighton Road
Redhill
Surrey RH1 6YS
Iso-Britannia
Puh. +44 1 737 773 732
Fax +44 1 737 773 117

CULTOR FOOD SCIENCE

Häkan Laurén

Cultor Food Science Inc. *
205 East 42 Street
New York, NY 10017
USA
Puh. +1 212 573 1179
Fax +1 212 573 1166

Cultor Food Science R&D *
Eastern Point Road
Groton, CT 06340
USA
Puh. +1 860 441 8360
Fax +1 860 441 4289

FLAVOR-DIVISIOONA
Carlo Colesanti

Cultor Food Science Inc. *
Puh. +1 212 573 3998
Fax +1 212 808 8772

Cultor France S.A. / C.A.L.
27, Avenue Sainte-Lorette
(B.P. 94, F-06333 Grasse Cedex)
Ranska
Puh. +33 9 242 3300
Fax +33 9 242 3320

Flavoring AB
Koppargatan 10
(Box 956, S-610 19 Norrköping)
Ruotsi
Puh. +46 11 196 700
Fax +46 11 112 947

Xyrofin Oy
Kotkan tehdas
Sokeritehtaantie
(PL 213, 48101 Kotka)
Puh. (05) 220 3111
Fax (05) 220 3235

Cultor Food Science
Thomson Plant
West 3 - Mile Road
(P.O. Box 488)
Thomson, IL 61285
USA
Puh. +1 815 259 3311
Fax +1 815 259 3153

Cultor Food Science
Vigo Plant
100 Pfizer Drive
Terre Haute, IN 47802
USA
Puh. +1 812 299 6700
Fax +1 812 299 9196

**Xyrofin Süßmittel
Produktion GesmbH**
Ambrucker Strasse 1
(Postfach 16)
A-4860 Lenzing
Itävalta
Puh. +43 7672 928 930
Fax +43 7672 75 832

CULTOR REHUPARANTEET

Richard Cooper

Finnfeeds International Ltd.

(P.O. Box 777)
Marlborough
Wiltshire SN8 1XN
Iso-Britannia
Puh. +44 1672 517 777
Fax +44 1672 517 778

Finnsugar Bioproducts

Kyllikinportti 2
(PL 105, 00241 Helsinki)
Puh. (09) 134 411
Fax (09) 1344 1333

Naantalin tehdas

Satamatie 2
21100 Naantali
Puh. (02) 439 3300
Fax (02) 439 3333

FFI Production Oy

Myllykatu 20
(PL 461, 65101 Vaasa)
Puh. (06) 212 3555
Fax (06) 416 1500

Pacific Protein S.A.

Avenida Pedro Aguirre Cerda
s/n Sitio 7, Lo Rojas
(P.O. Box A-4)
Coronel
Chile
Puh. +56 41 71 1051
Fax +56 41 71 1549

Myyntikonttorit

Finnfeeds International Pte Ltd.

(Singapore)

Finnfeeds International Inc.

(St Louis, USA)

Finnfeeds International Sucursal

en España (Madrid, Espanja)

Finnfeeds International Ltd.

(Pietari, Venäjä)

FFI Netherlands

(Den Bosch, Hollanti)

Finnsugar Bioproducts Inc.

(Illinois, USA)

Finnsugar Bioproducts

(Kuala Lumpur, Malesia)

Pacific Protein S.A.

(Santiago, Chile)

CULTOR LEIVONTA

Juha Järvinen

VAASAN LEIPOMOT -DIVISIOONA

Matti Lappalainen

Vaasan Leipomot Oy

Kyllikinportti 2
(PL 112, 00241 Helsinki)
Puh. (09) 134 418
Fax (09) 1344 1611

Tuotanto

Ivalon Pakari (Ivalo)

Jokipakari (Liperi)

Joukon Leipä (Keminmaa)

Joutsenolainen (Joutseno)

Jussilan Leipomo (Tampere)

Koillis-Leipä (Kemijärvi)

Kymen Pakari (Kouvola)

Lapin Pakari (Rovaniemi)

Leipomo Iso-Heikkilä (Turku)

Leipomo Karin Nyberg (Espoo)

Leipomo Nelo (Lahti)

Leipomo Riihipekka (Riihimäki)

Leipori (Pori)

Linnaleipä (Savonlinna)

Maijalan Leipomo (Seinäjoki)

Meripakari / Iso-Pakari (Kotka)

Mesileipä (Kokkola)

Nylanderin Leipomo

(Hämeenlinna)

Oulun Pakari (Oulu)

Puijon Pakari (Kuopio)

Päijätapakari (Jyväskylä)

Stadin Leipä (Helsinki)

Uskelan Leipä (Salo)

Vaasan Varras (Vaasa)

Joutsenolainen Oy

Raakapakastetehdas (Joutseno)

AS Leibur

Kadaka tee 76 A
EE-0026 Tallinna
Viro
Puh. +372 6 504 777
Fax +372 6 504 707

A/S Hanzas Maiznica

Mukusalas iela 51
LV-1004 Riika
Latvia
Puh. +371 7 627 220
Fax +371 7 227 530

VAASANMYLLY-DIVISIOONA

Karsten Slotte

Vaasanmylly Oy

Kyllikinportti 2
(PL 105, 00241 Helsinki)
Puh. (09) 134 411
Fax (09) 1344 1366

Kotkan tehdas

Suursaarenkatu
(PL 222, 48101 Kotka)
Puh. (05) 220 7111
Fax (05) 220 7399

Siljans Knäcke AB

Stora Industriområdet
(Box 73, S-795 21 Rättvik)
Ruotsi
Puh. +46 248 510 75
Fax +46 248 129 41

CULTOR RAVINTO

Tom Weymarn

FINNSUGAR-DIVISIOONA

Matti Suokas

Suomen Sokeri Oy

Sokeritehtaantie 20
02460 Kantvik
Puh. (09) 297 484
Fax (09) 297 4744

Sucros Oy

Sokerikatu 1
24100 Salo
Puh. (02) 77 421
Fax (02) 774 2287

Porkkalan Sokeripuhdistamo Oy

Sokeritehtaantie 20
02460 Kantvik
Puh. (09) 29 741
Fax (09) 298 5262

Sucros Oy

Salon tehdas
Sokerikatu 1
24100 Salo
Puh. (02) 77 421
Fax (02) 774 2287

Turenin tehdas

Harvialantie 13
(PL 4, 14201 Turenki)
Puh. (03) 68 511
Fax (03) 685 1230

Säkylän tehdas

(PL 210, 27821 Iso-Vimma)
Puh. (02) 8397 4100
Fax (02) 8397 4122

Neson Oy

Jokioisten tehdas
Myllytie 4
(PL 23, 31601 Jokioinen)
Puh. (03) 41 891
Fax (03) 438 3022

Sokerijuurikkaan tutkimuskeskus

Korvenkyläntie 201
25170 Kotalato
Puh. (02) 770 8200
Fax (02) 770 8282

SUOMEN REHU -DIVISIOONA

Antero Nyssönen

Suomen Rehu Oy

Kyllikinportti 2
(PL 105, 00241 Helsinki)
Puh. (09) 134 411
Fax (09) 1344 1522

Kotkan tehdas ja myyntikonttori

Suursaarenkatu 1
(PL 221, 48101 Kotka)
Puh. (05) 220 7555
Fax (05) 220 7509

Turun tehdas ja myyntikonttori
Rydönnotko 4
(PL 689, 20361 Turku)
Puh. (02) 270 270
Fax (02) 253 8058

Seinäjoen tehdas ja myyntikonttori
Varastotie 13, tehdas
Päivölänkatu 40, hall. & markk.
(PL 76, 60101 Seinäjoki)
Puh. (06) 416 1111
Fax (06) 416 1117

Vaasan tehdas ja myyntikonttori
Myllärinkatu 1-3
(PL 420, 65101 Vaasa)
Puh. (06) 212 3444
Fax (06) 416 1403

Oulun myyntikonttori
Piihatie 7
90360 Oulu
Puh. (08) 531 7253
Fax (08) 531 7945

Ewos Polfarm Ltd.
ul. Swieza
05-825 Grodzisk Mazowiecki
Skr. pocztowa 55R
Puola
Puh. +48 3912 3230
Fax +48 9022 3864

Teknosan AB
Industrigatan 9
S-462 38 Vänersborg
Ruotsi
Puh. +46 521 12075
Fax +46 521 62398

Agrivit AS
Luhrtoppen 2
(P.O. Box 73)
N-1471 Skårer
Norja
Puh. +47 67 970 910
Fax +47 67 970 112

SIA Baltic Feed
P.O. Box 194
LV-3101 Tukums
Latvia
Puh. +371 78 93127
Fax +371 78 93132

EWOS-DIVISIOONA
Philip Smith

Ewos
Unit 1
Kingsthorpe Park
Houstoun Industrial Estate
Livingston
Scotland EH54 5DB
Iso-Britannia
Puh. +44 1506 433 688
Fax +44 1506 433 774

Ewos Aqua A.S.
Luhrtoppen 2, N-1470 Lørenskog
(Postboks 424, N-1471 Skårer)
Norja
Puh. +47 67 970 100
Fax +47 67 972 244

Ewos Aqua A.S. Florø
Gunhildvågen
(Postboks 153, N-6901 Florø)
Norja
Puh. +47 57 751 700
Fax +47 57 751 701

Ewos Ltd.
Westfield Bathgate
West Lothian
Scotland EH48 3BP
Iso-Britannia
Puh. +44 1 506 633 966
Fax +44 1 506 632 730

Ewos Canada Ltd.
7721 - 132nd Street
Surrey, BC
V3W 4M8
Kanada
Puh. +1 604 591 6368
Fax +1 604 591 7232

Ewos Chile S.A.
Avda Pedro de Valdivia 0193
Office 92
Providencia, Santiago
Chile
Puh. +56 2 231 7213
Fax +56 2 232 4686

Ewos Chile S.A.
Parque Industrial Escuadrón
Km 20 Camino a Concepción
Coronel
Chile
Puh. +56 41 751 075
Fax +56 41 751 033

Tutkimus
Ewos Technology Centre
(Livingston, Iso-Britannia)
Ewos Forskningsstasjon Lønningdal
(Lønningdal, Norja)

**GENENCOR
INTERNATIONAL**
W. Thomas Mitchell

Genencor International, Inc.
4 Cambridge Place
1870 South Winton Road
Rochester, NY 14618-3916
USA
Puh. +1 716 256 5200
Fax +1 716 244 9988

Genencor International B.V.
Verrijn Stuartlaan 1
Building C, First Floor
Rijswijk
Hollanti
Puh. +31 15 279 3844
Fax +31 15 279 4040

Genencor International, Inc.
Technology Center
925, Page Mill Road
Palo Alto, CA 94304
USA
Puh. +1 415 846 7500
Fax +1 415 845 6507

Genencor International Oy
Jämsänkosken tehdas
Teollisuustie 15
(PL 13, 42301 Jämsänkoski)
Puh. (014) 749 411
Fax (014) 749 4410

Hangon tehdas
Orioninkatu
(PL 34, 10901 Hanko)
Puh. (019) 28 041
Fax (019) 280 4307

Genencor International N.V.
Komvest 43
B-8000 Brugge
Belgia
Puh. +32 50 44 9111
Fax +32 50 33 6849

Genencor International, Inc.
1000 41st Avenue Drive S.W.
Cedar Rapids, IA 52404
USA
Puh. +1 319 363 9601
Fax +1 319 363 9446

Genencor International, Inc.
1230 Randolph St.
Elkhart, IN 46514
USA
Puh. +1 219 266 2400
Fax +1 219 266 2444

Genencor International, Inc.
Rochester Center for
Commercialization & Development
1700 Lexington Ave.
Rochester, NY 14606-3140
USA
Puh. +1 716 277 4300
Fax +1 716 277 4302

**Genencor International
Argentina, S.A.**
Gerente de Planta
Fabrica: Av. Fulvio S. Pagani 47
Arroyito 2434
PCIA, De Cordoba
Argentiina
Puh. +54 576 23316
Fax +54 576 21207

CULTOR SIOITUSKOHTENA

ALLA OLEVAT YRITYKSET ANTAVAT SIOITTAJILLE LISÄTIETOJA CULTORISTA

ABN AMRO
Hoare Govett Securities Ltd.
Puh. +44 171 374 7528
Fax +44 171 374 4887

AG Pankkiiriliike
Puh. (09) 131 551
Fax (09) 1315 5222

Aktia Securities
Puh. (09) 60 921
Fax (09) 6092 6376

Alfred Berg Finland Oy
Puh. (09) 228 321
Fax (09) 2283 2283

Arctos Securities Oy
Pankkiiriliike
Puh. (09) 549 930
Fax (09) 5499 3354

Aros Securities Oy
Puh. (09) 173 371
Fax (09) 622 1511

Carnegie Securities Finland Ltd.
Puh. (09) 661 766
Fax (09) 622 2068

Cazenove & Co.
Puh. +44 171 588 2828
Fax +44 171 606 9205

Credit Suisse First Boston Ltd.
Puh. +44 171 888 1380
Fax +44 171 888 2894

Den Danske Bank
Puh. +45 3344 0730
Fax +45 3393 2662

Deutsche Morgan Grenfell
Puh. +44 171 545 4323
Fax +44 171 545 1788

Dresdner Kleinwort
Benson Securities Ltd.
Puh. +44 171 623 8000
Fax +44 171 929 7941

Enskilda Securities
Puh. (09) 6162 8700
Fax (09) 6162 8769

Oy Erik Selin Ab Pankkiiriliike
Puh. (09) 618 6204
Fax (09) 602 102

Eveli Oy Pankkiiriliike
Puh. (09) 476 690
Fax (09) 634 382

Fiba Nordic Securities (UK) Ltd.
Puh. +44 171 621 5100
Fax +44 171 621 5101

FIM Pankkiiriliike Oy
Puh. (09) 613 4600
Fax (09) 656 493

Handelsbanken Markets
Equity Research
Puh. +46 8 701 2144
Fax +46 8 611 1180

HSBC James Capel
Puh. +44 171 621 0011
Fax +44 171 621 0639

Interbank Osakepankki
Puh. (09) 166 721
Fax (09) 660 681

Merita Pankkiiriliike Oy
Puh. (09) 12 341
Fax (09) 1234 0310

Merrill Lynch
Puh. +44 171 772 1000
Fax +44 171 772 2989

NatWest Markets
Puh. +44 171 375 6584
Fax +44 171 375 4003

Opstock Pankkiiriliike Oy
Puh. (09) 40 465
Fax (09) 404 2703

Paribas Capital Markets
Puh. +44 171 895 2528
Fax +44 171 895 2539

Postipankki Oy
Puh. 0204 252978
Fax 0204 253649

Protos Oy Pankkiiriliike
Puh. (09) 1733 9244
Fax (09) 651 086

SBC Warburg
Puh. +46 8 453 7300
Fax +46 8 240 115

Schroder Securities Ltd.
Puh. +44 171 288 2431
Fax +44 171 658 4032

UBS Ltd.
Puh. +44 171 901 1086
Fax +44 171 901 4997

Williams de Broë Pankkiiriliike
Puh. (09) 622 0440
Fax (09) 622 3340

